

Betrekken bij
PS-vergadering van
16 december 2020

Transcript (woordelijk verslag)

**van de vergadering van de
Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie**

---

gehouden op 9 december 2020

Transcript

Vergadering van de Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie

Woensdag 9 december 2020

Locatie: digitale vergaderomgeving van het Drents parlement

Aanwezig:

de heer S.J. Vegter (voorzitter)
mevrouw B. van den Berg-Slagter (ChristenUnie)
de heer T.P. Blinde (onafhankelijk Statenlid)
de heer R.W. Camies (onafhankelijk Statenlid)
de heer B. van Dekken (CDA)
mevrouw G.J. Dijkers (SP)
mevrouw A.J. Dingen-de Vries (D66)
de heer F.D. Duut (OpDrenthe)
mevrouw H.T. Haan (GroenLinks)
mevrouw S.D. Kort (PVV)
de heer R. du Long (PvdA)
de heer H. Loof (PvdA)
mevrouw W.M. Meeuwissen-Dekker (VVD)
de heer R.C.R.J. van der Meijden (SP)
mevrouw F.S. Mensen-Maat (PvdA)
mevrouw C.M.J. Mentink-Broekhuis (CDA)
de heer H. Omlo (onafhankelijk Statenlid)
mevrouw S.J. Peeks (Partij voor de Dieren)
de heer S.R. Pormes (GroenLinks)
de heer H. Post (ChristenUnie)
mevrouw T. Potharst (Partij voor de Dieren)
de heer H.J. Pragt (D66)
mevrouw J.A. Roggen (PvdA)
de heer A.K. Schoenmaker (Sterk Lokaal)
de heer G. Serlie (VVD)
de heer J.H. Steenbergen (Sterk Lokaal)
mevrouw A. Uddinga (VVD)
de heer N.A. Uppelschoten (PVV)
de heer H. Velzing (Forum voor Democratie)
de heer C. Vianen (VVD)
de heer A.J. Voerman (OpDrenthe)
de heer G. Zuur (CDA)

de heer T.H. Corporaal, statenadviseur

de heer R.R.A. Bosch (vicevoorzitter
van de Commissie van Onderzoek)

Voorts aanwezig de leden van GS:

de heer C. Bijl (PvdA)
de heer H. Brink (VVD)
de heer H.G. Jumelet (CDA)
de heer J.N. Kuipers (GroenLinks)

Afwezig:

de heer N. Vogelzang (PVV)
de heer H.R. Nijmeijer (GroenLinks), wordt
vervangen door de heer E. Bos
de heer T. Stelpstra (ChristenUnie), gedeputeerde

1. Opening

De voorzitter: Goeiemorgen! Dames en heren. Ik krijg zojuist door in mijn linkeroor dat het 9.00 uur is. Dat betekent dat wij gaan beginnen aan de vergadering van de Statencommissie FCBE van woensdag 9 december 2020. Er is een afmelding van meneer Nijmeijer van GroenLinks. Hij wordt vervangen door de heer Bos, die ik net nog even probeerde te contacteren, maar dat gaat vast lukken. Ik verzoek u allemaal tijdens deze vergadering om de camera en de microfoon uit te doen, omdat we niet meer met de spotlight werken. De bedoeling is dat u bij het agendapunt waar u ook woordvoerder bent, de camera aanzet. Dan kunnen we op dat moment gewoon zien wie de woordvoerders zijn. En vervolgens geef ik u vanzelf het woord en kunt u op dat moment ook uw microfoon aanzetten. Mocht er nog iemand buiten de woordvoerders iets willen roepen bij interruptie, laat dat dan merken door net als voorheen in de Statenzaal uw microfoon aan te zetten en iets te zeggen.

2. Vaststelling van de agenda

De voorzitter: Goed, dan kom ik aan punt 2 van de agenda, de 'Vaststelling van de agenda'. In verband met het overlijden van zijn schoonmoeder is gedeputeerde Stelpstra niet aanwezig tijdens deze Statencommissie. Hij heeft het presidium daarom verzocht om uitstel van behandeling van de 'Duitsland Agenda 2020- 2023'. Uitstel betekent dat het betreffende Statenstuk doorschuift naar de commissievergadering van 20 januari 2021. Het presidium heeft dit verzoek ingewilligd en dat betekent uiteraard dat alle agendapunten na de Duitsland agenda een nummertje opschuiven op de agenda. Zijn er nog andere wijzigingen voor deze agenda? Wijzigingsvoorstellen, iemand die daar iets over wil roepen? Ik zie niemand die spontaan de camera aanzet. Ik hoop dat de techniek het doet. Dat moet goed gaan. Dan is daarmee de agenda vastgesteld, zou ik zeggen.

3. Mededelingen

De voorzitter: Komen we toe aan de 'Mededelingen'. En ik vraag aan de heer Blinde om mede te delen wat hij ons wil mededelen. Meneer Blinde, u krijgt van mij het woord.

De heer Blinde: Dank u wel voorzitter. Ik deel het even mee naar onze collega's in de commissie en de Staten. Er is namelijk nog geen presidium geweest. Maar daar heeft een afscheiding dus plaatsgevonden bij het Forum voor Democratie. Dat betekent dat J.W. Drukker, Rob Camies, Harry Omlo, en ikzelf voorlopig even als onafhankelijke Statenleden door het leven zullen gaan. Dus wij spreken op persoonlijke titel om het iets ingewikkelder te maken. Wij werken met zijn viertjes nog wel samen. Dat betekent dat wij de agenda ook verdelen tussen ons vieren. Dus wij zullen niet elke keer alle vier ons praatje hoeven te doen over elk agendapunt. Dan gaat bijvoorbeeld zo meteen de heer Omlo Groningen Airport Eelde voor zijn rekening nemen en die praat dan ook namens de andere individuele Statenleden. Dat is hoe het zal gaan. En om het dan nog ietsjes ingewikkelder te maken. Zoals je weet is Hendrikus Velzing, dat heeft zijn nichtje net verteld, bij de dokter. De scheiding heeft volgens mij vorige week pas definitief plaatsgevonden. Dus onze bijdrages, zowel die van mij als die van de heer Omlo, zal vandaag ook nog even namens Forum voor Democratie zijn. Maar dat is dus een eenmalig iets. Wij hebben onze bijdrages gedeeld. Zij kunnen zich daarin vinden en zien op die manier dus af van hun inbreng. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor deze mededeling. Volgens mij was die voldoende helder en gaan wij verder met agendapunt 4.

4. Rondvraag

De voorzitter: En agendapunt 4 kunnen we meteen overslaan, want er is geen rondvraag binnen gekomen. Maar dat betekent dat wij nu al kunnen beginnen met agendapunt 5.

5. Groningen Airport Eelde

De voorzitter: Maar dat betekent dat wij nu al kunnen beginnen met agendapunt 5. En die handelt over 'Groningen Airport Eelde'. Ik wil alvast vragen aan de woordvoerders om de camera aan te zetten. Dat wil ik ook vragen aan meneer Steenbergen om dat te doen. En dan kan ik melden dat wij aan de orde stellen uiteraard Groningen Airport Eelde, GAE. Ik googelde gisteren nog even op GAE en toen kwam ik Go Ahead Eagles tegen. Nou, daar gaat het vooral niet over vandaag. U kunt een aantal brieven hierbij betrekken. Dat zijn de actuele ontwikkelingen en aanbieden van het Jaarverslag et cetera van 17 juni 2020. Dat was een brief van het college van Gedeputeerde Staten. De rapportage van de resultaten over het eerste halfjaar, brief van het college van Gedeputeerde Staten van 15 september. Ik hoor net even een gepiep. Dat betekent dat ik u even moet vertellen, dat als u uw camera aanheeft, dat u nog niet uw microfoon hoeft aan te zetten. Dan gaat het hier een beetje rondzingen. En als derde ook de brief van Groningen Airport Eelde van 22 september over Visie, strategie en toekomst. Een brief van het college van 6 oktober 2020. Deze brieven zijn geagendeerd in eerste instantie op verzoek van de Statenfracties van de Partij voor de Dieren en D66. Hoewel er eerder sprake was dat er ook nog een brief van het college zou komen, is dat niet het geval. De behandeling van dit onderwerp dient zowel als input voor het gesprek dat gedeputeerde Bijl in december gaat hebben met de minister en de luchtvaartsector en dient tevens voor de aandeelhoudersvergadering van morgen, donderdag 10 december. Bij dit agendapunt hebben zich twee sprekers gemeld, namelijk de heer Wittenberg, ik krijg net door dat ik uw naam verkeerd heb uitgesproken. De heer Wittenberg spreekt namens de Vereniging Omwonenden Luchthaven Eelde, en de heer Frank van der Werf, die op persoonlijke titel gaat spreken. De heer Van der Werf zit hier bij mij in de Statenzaal en de heer Wittenberg zit thuis. En dan wil ik nu graag om die reden eerst het woord geven aan de heer Van der Werf en hem uitnodigen om zijn punten naar voren te brengen. Het is u bekend dat u maximaal 5 minuten spreektijd heeft en daarna is er gelegenheid aan de Statenleden om eventueel nog aanvullende vragen aan u te stellen. En daar trekken we meestal ook een minuut of vijf voor uit. Het woord is aan de heer Van der Werf.

De heer Van der Werf (inspreker): Dank u wel mijnheer de voorzitter. Dank u wel voor de mogelijkheid om hier te mogen inspreken. Geachte toehoorders. Mijn naam is Frank van der Werf. Ik woon naast vliegveld Eelde. Ik volg de ontwikkelingen rond GEA al 40 jaar. Dat startte toen ik in 1980 zelf op GAE kwam werken bij de Rijks Luchtvaartschool, later de KLM Flight Academy. Ik heb er 16 jaar gewerkt en daarna heb ik veel zakelijke gereisd door Europa per vliegtuig en ook weer in de luchtvaart mijn carrière beëindigd. Ik heb dus zoals dat heet, kerosine door de aderen stromen. Hetgeen niet inhoudt dat ik onvoorwaardelijk alles mooi en goed vind aan de luchtvaart. Ik ben ook niet tegen het vliegveld als zodanig. Ik ben wel altijd kritisch geweest over GEA en heb dan ook nooit geloofd in de vele groei-scenario's en vergezichten, die door de opeenvolgende directeuren zijn geschetst. De huidige interim-directeur heeft nog de meest reële blik op het bestaansrecht gehad tot nu toe. Het veld heeft slechts geringe betekenis. Het is niet de internationale toegangspoort van het noorden, waar u nog niet zo lang geleden uw steun aan heeft toegezegd. Die steun heeft u verstrekt op basis van de mooie voorstellingen van de toenmalige directie. En ook nu wordt er weer gevraagd om een besluit te nemen op basis van een aantal summier uitgewerkte scenario's. De conclusie dat een dergelijk vliegveld niet zonder steun kan, onderschrijf ik volledig. GAE rendabel maken is een utopie. Het is nice to have en als je het sluit is het voor altijd weg. Maar het heeft niet die enorme economische betekenis die er maar al te vaak aan werd toegedicht. In de scenario's die nu zijn geschetst, wordt als mogelijkheid om

iets beter te kunnen renderen, het aantrekken van groot lesverkeer genoemd. Daarnaast wordt ook het verder verruimen van de openingstijden genoemd en het faciliteren van meer militair verkeer. Van die mogelijkheden ben ik een ernstig tegenstander. Ik zal u zeggen waarom. Voor groot lesverkeer is er nauwelijks of geen binnenlandse behoefte. Desgevraagd heeft de heer Schmeink gezegd dat dat verkeer voornamelijk uit het buitenland moet komen en maximaal zo'n € 160.000 per jaar oplevert. Dat is 1/50 e deel van het tekort. Daar krijg je dan wel gratis een hoop geluidsoverlast en een flinke CO2-belasting voor terug. Deze doorstartende vliegtuigen geven veel CO2-uitstoot, CO2-uitstoot die we beter kunnen voorkomen of benutten voor lokale bouwactiviteiten als we die CO2 toch accepteren. Voor wat betreft de ruimere openingstijden zegt de heer Schmeink, dat we niet kunnen concurreren met Eindhoven, Rotterdam of Amsterdam. Ja, dat klopt. Die luchthavens hebben een ander achterland, waardoor het logisch en lonend is om daarvandaan de eerste vlucht op de dag te maken en er met de laatste vlucht op die dag terug te keren. De behoefte om op GAE een aantal passagiersvliegtuigen te stationeren, zal nooit ontstaan. Daarvoor moet er een veel groter en stabielere aanbod van passagiers zijn om vliegtuigen op GAE te laten overnachten en daarvandaan de werkdag te laten beginnen. Daarnaast zijn er ook geen onderhoud faciliteiten op GAE aanwezig voor dit type vliegtuig. Ook moeten bemanningen van en naar GAE worden gereden, wat ook weer extra kosten met zich meebrengt. Dus geen enkele serieuze vliegmaatschappij zal hiervandaan zijn operatie gaan uitvoeren. Dat lukte zelfs niet met een 60-persoons vliegtuig dat vanaf GAE naar Kopenhagen vloog, maar dat uiteindelijk vanuit Münster-Osnabrück ging opereren. Dus om deze reden zijn er geen ruimere openingstijden nodig. Voor het faciliteren van F-16's of F-35's heeft GAE geen faciliteiten, ook geen aanwijzing of vergunning en hoort thuis in de categorie luchtfietsrij. De keuze waar je straks voor staat, is, of we als regionale overheden voor een bedrag van € 6-8 miljoen per jaar een dergelijke faciliteit in stand willen houden. Indien u daartoe besluit, neemt u dan uw verlies en zet het geld op de begroting. En probeer niet door allerlei onaantrekkelijke maatregelen nog een paar euro's binnen te harken, terwijl de maatregelen en sterk negatief effect hebben op de omgeving. Ik zou zeggen, kijk eerder waar op de uitgaven kan worden bezuinigd. Dus steunt u gerust het vliegveld, maar doe dat onder voorwaarden. Denk daarbij aan de nachtrust en de CO2-uitstoot in de omgeving en sta niet toe dat GAE een soort afvoertje wordt voor militair verkeer of groot lesverkeer, dat men elders niet meer wil hebben en op tijden waarop de omgeving gewoon wil slapen. Dus, ik kom tot een eind, als de omgeving in de vorm van de provincies en gemeenten mee moet betalen aan de tekorten, dan moet er ook rekening worden gehouden met de belangen van die omgeving. En die belangen liggen in het beperken van de CO2-uitstoot en het behouden van hun nachtrust en een leefbare omgeving. Ik dank u wel voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Werf. Dan vraag ik aan de Staten, wie wil vragen stellen. Ik heb u allemaal in beeld, dus even een fysiek handje opsteken, dan geef ik u het woord. Ik zie de hand van mevrouw Potharst. Gaat uw gang.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter en ook dank u wel meneer Van der Werf. Ik wil u bedanken voor uw uitvoerige uiteenzetting en ook dat u belangen afweegt. U zegt, ik ben zelf frequent gebruiker, maar toch heeft u daar inhoudelijk ook bezwaren tegen. Wat ik me afvroeg, kunt u nog iets zeggen over het economische achterland? Eelde is natuurlijk de plek waar dronestad nog steeds het argument is geweest dat, vanwege het economische profijt zeg maar, dat we dit vliegveld moeten aanhouden. Heeft u daar ook een mening over?

De heer Van der Werf (inspreker): Het economisch belang van Groningen Airport Eelde is in mijn ogen zeer gering. Er zijn een aantal bedrijven daar gevestigd, waar een tiental mensen werken. En die hebben natuurlijk belang om daar te blijven. De KLM-Luchtvaartschool bijvoorbeeld en naar Ceres. Het zal ook niet goedkoop zijn om die uit te kopen en te verplaatsen. Maar verder voor de spin-off, ik

heb de plannen gelezen van het vliegveld, en men heeft dan een hele grote vermenigvuldigingsfactor voor het aantal arbeidsplaatsen, wat door GAE wordt gegenereerd. En volgens mij is die vermenigvuldigingsfactor veel te groot voor een dergelijke industrie. En verder, slechts 2% van alle noordelijke passagiers die de jaarlijks in een vliegtuig stappen, die vertrekken vanaf Groningen Airport Eelde. Dus, die zal ook heel goed kunnen missen, denk ik. Het is meer het randgebeuren eromheen, dus de mensen die er werken, dat heeft economische betekenis. Maar verder zie ik het niet zo heel erg vrolijk in.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog andere vragen? Mevrouw Van den Bergh, ChristenUnie.

Mevrouw Van den Berg: Ja, ik was even benieuwd hoe de lesvluchten, daar horen we wat over, dat daar overlast van is. En is dat naar uw mening de afgelopen tijd meer of minder geworden? Of is dat gewoon gelijk gebleven?

De heer Van der Werf (inspreker): Dat is het afgelopen jaar behoorlijk ernstig toegenomen. Voorheen vloog de KLM Luchtvaartschool met een stuk of vier Diamond vliegtuigen. Dat zijn redelijk stille vliegtuigen. Dat waren trouwens de vervangers van de Beechcrafts, dat waren zeer luidruchtige vliegtuigen. Maar afgelopen jaar is de Martinair Vliedschool vanuit Lelystad naar Eelde verhuisd en die zijn samengegaan. En daardoor zijn er een stuk of veertien behoorlijk oude type vliegtuigen op Eelde terecht gekomen. En die vliegen heel veel rondjes, die vroeger in Amerika werden gevlogen. Maar die worden nu weer in deze omgeving gevlogen. Dus ik kan me voorstellen dat de mensen uit de omgeving dit als, ja, een toegenomen overlast ervaren. Terwijl 40 jaar geleden vloog de KLM, of de Rijksluchtvaart, zelf met 40 vliegtuigen. Dus toen is het veel erger geweest. Alleen men is wel gewend geraakt aan de relatieve rust die de afgelopen jaren ontstaan is. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Nog andere vragen? Meneer Uppelschoten?

De heer Uppelschoten: Dank u wel. Ik heb een vraag over het economisch belang. Ik ben het met u eens dat de toekomstscenario's van vorige directies nogal optimistisch waren. U heeft uw leven in de luchtvaart gezeten en heeft kerosine in uw bloed zitten, vertelt u. Ziet u economische mogelijkheden? Wat zouden er kunnen gebeuren volgens u, om wel economisch relevant te worden, of meer relevant te worden?

De heer Van der Werf: Ja, dat is juist een beetje mijn probleem. Ik volg het inderdaad al 40 jaar en ik heb nooit echt grote serieuze plannen kunnen ontdekken. Er zijn zoveel verschillende plannen voorbij gekomen. Van vrachtluchten, groot lesverkeer en noem het op. Het enige waar ik nu een beetje toekomst in zie, is de ontwikkeling op het gebied van drones. Dat heeft denk ik wel de toekomst, maar verder... Met alle wil van de wereld zie ik het niet. Ik zag laatst ook de directeur van Oranjewoud weer een opmerking maken van, laat Ceres, dat is een onderhoudsbedrijf wat op vliegveld Eelde zit, laat die maar elektrische vliegtuigen gaan bouwen. Dat is een duidelijke opmerking van iemand die totaal geen sjoerge heeft van de luchtvaart. Het is hetzelfde alsof u tegen uw lokale Peugeot dealer zou zeggen, u gaat voortaan maar elektrische auto's produceren. Dat is ook niet mogelijk. Dus, nogmaals, het is 'nice to have' en het is vooral prettig voor lokale passagiers die hier naar een populaire vakantiebestemming kunnen instappen. En het is goed voor de mensen die er werken, maar verder draagt het niet of nauwelijks bij aan de economie in het noorden volgens mij. Ik heb het nooit kunnen ontdekken.

De heer Uppelschoten: Oké. U zegt dus, de dronestad zijn, dat zou een mogelijkheid kunnen zijn. Maar ook € 6-8 miljoen is altijd nodig om het rendabel te maken voor de beheerskosten. Daar moet je altijd van uitgaan, hoe dan ook, dat moet bijgepast worden door de overheid.

De heer Van der Werf: Ja, dat lijkt me wel. Dat we dus niet enorm ons best gedaan om met bijvoorbeeld dat groot lesverkeer, als je daar met ik weet niet hoeveel vliegtuigen vanuit het buitenland hier touch-and-go-landingen maken en er verdienen we dan € 160.000 per jaar mee. Maar kijk ook naar de ellende die je daarmee veroorzaakt. Dat weegt volgens mij niet tegen mekaar op. Dus ik zou zeggen, neem het verlies, zet het geld op de begroting en hou er rekening mee dat je het kwijt bent. Maar kijk vooral ook, waar kun je bezuinigen op de kosten? Dus, heb je een heel zware directie nodig op zo'n vliegveld, ja of nee? Volgens mij niet zo. En misschien moet je iets doen, juist op het gebied van de bezetting van de luchthaven, brandweer, douane, luchtverkeersleiding. Zijn die van 6.30 – 23.00 uur allemaal nodig? Als je van tevoren weet dat er drie passagiersvliegtuigen midden op de dag landen, heb je dan al die faciliteiten over de hele dag nodig? Of kan je ook daar bezuinigen? Of kan je functies combineren? Ik denk bijvoorbeeld aan de brandweer en de havendienst. Dat zijn twee aparte functies, maar op menig vliegveld vervult de havendienst ook de functie van brandweer, met name voor klein verkeer. Kijk dan als dan een 737 crasht, dan heb je een professionele grote crashtender nodig. Als er alleen maar klein vliegverkeer is van de luchtvaartschool, dan kan een havendienst, een goed opgeleide havendienst, ook als brandweer optreden of andersom. Dat je de brandweertaken de havendienstfuncties laat uitvoeren of bijvoorbeeld de bagage afhandeling. Ik noem maar wat, maar er lopen heel veel mensen rond, weet ik uit ervaring. En ik heb er zelf ook toe behoord, die het soms heel erg rustig hadden op de dag.

De voorzitter: Dank u wel voor uw antwoord. Mijnheer Uppelschoten heeft voldoende ruimte had vind ik. Nee, nee, nee, Nico we gaan even verder inventariseren of er nog vragen zijn. Volgens mij is dat niet het geval? Nee, dan gaan wij meneer Van der Werf bedanken voor zijn inspraak en zijn verdere toelichting. En dan gaan we verder met de heer Wittenberg voor zijn inspraakronde en ook u heeft 5 minuten de tijd. Mijnheer Wittenberg, u heeft het woord.

De heer Wittenberg (inspreker): U hoort mij niet? Nee. Ja. Als het goed is hoort u mij nu wel.

De voorzitter: Nu horen wij u.

De heer Wittenberg (inspreker): Dank u. Statenleden. Luchthaven Eelde is van nationale betekenis, maar als symbool van een lange reeks mislukkingen. Daarover stuurden wij gisteren een brief. Luchthaven Eelde is van nationale betekenis als symbool van geldverspilling. Meer dan € 60 miljoen van de Noordelijke belastingbetaler sinds 2003. Geteld bij de tekorten van de luchtverkeersleiding verdwenen € 120 miljoen belastinggeld in de lucht. Eelde is een symbool van grootspraak, 'Toekomstpoort van het Noorden'. De minister schampert in de Luchtvaartnota, en ik citeer: 'De luchthavens mogen met elkaar in gesprek gaan over meer samenwerking'. Dat is alles wat een minister voor Eelde doet. Ook de ambtelijke top in Den Haag vindt Eelde inmiddels van 'nationale betekenis', als symbool van noordelijke folklore, de rituele dans van Kamerleden en het gezeur om meer geld. Luchthaven Eelde is van 'nationale betekenis' als symbool van het grote graaien. NEDAB-steun opeisen, maar ook nog eens € 1,2 miljoen uit de NOW-regeling 1 en 2. Het omzetverlies kwam niet door corona, maar door het stoppen van de lijndiensten en het stoppen van Transavia, al vóór corona. Ook een symbool van het grote graaien is de KLM-Luchtvaartschool. Uit NOW-1 en NOW-2 ontving de KLS € 1,3 miljoen op basis van een gefingeerd omzetverlies. Maar er was helemaal geen omzetverlies, want de leerlingen tekenden een contract voor 2 jaar en betaalden ieder € 122.000. Er was geen omzetverlies, maar een toename van het aantal lesvluchten van 45%, zoals ook de heer Van der Werf zei. Sneu voor de jongens en meisjes, omdat de meesten nooit aan een baan als piloot zullen toekomen. Maar de KLS strijkt wel het lesgeld op en de NOW-subsidie van € 2 miljoen. Luchthaven Eelde is van 'regionale betekenis' als symbool voor het opkopen van emoties als er weer nieuw geld moet komen, en als symbool van manipulatie. In 2016 organiseerde gedeputeerde Bijl een publieksenquête. En ja hoor, 89%

van de bevolking was vóór de 'Toekomstpoort van het Noorden'. Luchthaven Eelde is ook van 'regionale betekenis' als symbool van ongehoorde overlast, door verouderde en vervuilende toestellen van de KLS. Ook van 'regionale betekenis' als symbool van amateurisme. Goedkope publiciteit, een stop-contact voor elektrische vliegtuigen, oefenen met drones. Luchthaven Eelde is van 'politieke betekenis' als symbool van halsstarrig doorgaan op de verkeerde weg, als symbool van het onvermogen de feiten onder ogen te zien en het maatschappelijk belang voorop te stellen. Eelde is van 'politieke betekenis' als symbool van het gebrek aan politieke moed, vooral bij de partijen in het midden, en het symbool van institutioneel geheugenverlies. De middenpartijen stelden voorwaarden aan de steun, zowel in 2003 als 2016. GAE zou op eigen benen staan en het bedrijfsleven zou meebetalen. Wij vragen deze partijen naar hun kiezers toe eerlijk te zijn en de consequenties te trekken uit het fiasco. Zachte heemeesters maken stinkende wonden. Luchthaven Eelde is van 'politieke betekenis' als symbool van de kramp waarmee de verantwoordelijke gedeputeerde zijn kop in het zand steekt. Alsof er geen fiasco is, alsof we niet te maken hebben met een klimaatcrisis en stikstofcrisis. Een symbool van de arrogantie van de macht, om de noodzaak van een koerswijziging ondergeschikt te maken aan het verkleinen van persoonlijk gezichtsverlies. Maar dit gezichtsverlies, dat wordt natuurlijk alleen maar groter. VOLE, ik rond af, VOLE vraagt u, neem dat verlies, stop met deze geldverspilling. Denk aan uw kinderen en kleinkinderen. Neem klimaat- en de milieucrisis serieus. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Wittenberg. Zijn ervan uit de Staten nog verhelderende vragen aan u? Ik ga eens rondkijken op mijn scherm. Ik zie op dit moment alleen de hand van mijnheer Uppelschoten. Van mevrouw Potharst inmiddels ook. Meneer Uppelschoten, gaat uw gang.

De heer Uppelschoten: Ja, dank u wel meneer de voorzitter. Ik woon zelf ook bij het vliegveld Eelde en ik heb al eerder te maken gehad met de vereniging VOLE. Ik vind de naam me wat verwarrend, want ik heb het altijd opgevat als de vereniging van tegenstanders van het vliegveld. Maar u heeft nu heel zuur verhaal over het vliegveld en ook over de politiek. Maar zou het niet kunnen zijn dat het gewoon bij de infrastructuur gerekend wordt? En infrastructuur kost gewoon geld. En dan kost het vliegveld € 6-8 miljoen per jaar. En dat zou dan de oplossing zijn om het vliegveld rendabel te maken. Dan hebben we het niet over die hele grote bedragen die u noemt. Maar als dit tot de infrastructuur gerekend wordt en men € 6-8 miljoen per jaar zou rekenen, dan zou VOLE daar wel vrede mee kunnen hebben?

De voorzitter: Meneer Wittenberg, wilt u daar op reageren?

De heer Wittenberg (inspreker): Jazeker. Ja, we zijn niet tegen het vliegveld, maar wij zijn tegen die luchtkastelen en tegen die massieve verspilling aan zaken die alleen maar overlast geven. Maar uw vraag gaat over infrastructuur. Natuurlijk is het goed om daar eens naar te kijken. En wat blijkt dan? Aan ons hoofdwegennet, de wegeninfrastructuur, wordt € 6,1 miljard aan wegenbelasting opgehaald. En wat kost het om die wegen aan te leggen en te onderhouden? € 3 miljard. Dus het verhaal dat infrastructuur geld mag kosten, is gewoon onzin. In Nederland wordt de infrastructuur gewoon betaald uit de wegenbelasting en dat zou je dus bij vliegvelden ook moeten doen. In die zin heeft de minister echt terecht gezegd, nou ja, prachtig als de regio dat wil, maar dan moet het vliegveld wel z'n eigen broek ophouden. Ik hoop dat dat voldoende antwoord is, meneer Uppelschoten.

De voorzitter: Ik denk dat de heer Uppelschoten het daareven mee moet doen. Ik ga door met mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter. Meneer Wittenberg bedankt voor uw bijdrage. Zeer verhelderend wat mij betreft en ook bij de Partij voor de Dieren uit het hart gegrepen, moet ik zeggen. Ik heb

een vraag. U spreekt namens VOLE. Kunt u aangeven hoe uw vereniging er uit ziet, in die zin, welke mensen zitten daarbij? Zijn het voor- en tegenstanders dan wel, ... een toelichting mag geven?

De heer Wittenberg (inspreker): Ja allereerst is het goed om te beseffen, dat wij hier te maken hebben met een vliegveld dat ligt ingebed in een prachtige landgoederen zone. Er zijn zo 10 dorpen rond Eelde met zo'n 30.000 inwoners die daar prachtig wonen. Het is dus ook eigenlijk vrij ongelukkig, dat het historisch zo gegroeid is dat het vliegveld zo ligt ingebed in een woonlandschap. Een woonland- schap met een zeer vitale economie, want over het algemeen wonen daar mensen die werken in hun eigen bedrijven, in hun dorpen, in de stad, Assen zowel als Groningen. Maar, kijk die mensen accep- teren de aanwezigheid van een vliegveld. Ook onze leden accepteren dat. En het wordt pas heel ver- velend, als je ziet dat zo'n Martinair Vliegschool zonder enige belemmering met, wat zijn het, 12 zeer verouderde toestellen, gemiddeld 20 jaar oud, hier CO2 en stikstof mag uitstoten. Dat is natuurlijk heel schandelijk, maar bovendien maken ze extreem veel lawaai. Daar zijn onze leden heel erg boos over. Maar niet alleen onze leden, dat zijn er, destijds waren dat er 1000, dat is nu wat minder geworden door natuurlijk verloop, maar wij krijgen de laatste tijd, sinds de geluidsoverlast enorm is toegenomen, weer enorme toevloed van nieuwe leden. Bovendien krijgen we heel veel mensen aan de lijn die vra- gen, doet u daar wat aan? Mensen die hoeven niet noodzakelijk lid te zijn. Wij weten ons gesteund door een groot deel van die 10.000 mensen die er dagelijks last van hebben. Ik hoop ... ..

De voorzitter: Dank u wel voor deze reactie. Dan zie ik een vraag van meneer Blinde.

De heer Blinde: Ja dank u wel voorzitter. Ik hoorde mijnheer Wittenberg een aantal interessante din- gen zeggen. Ik ben er ten eerste volledig met hem eens dat we worden belazerd bij het leven als het om de veel te hoge belastingen gaat. En dan ook bij infrastructuur. Maar dan is mijn opmerking eigen- lijk over de middenpartijen, die dan laf zijn et cetera. Ik reken mezelf helemaal niet tot de middenpar- tijen, maar ik vind eigenlijk dat ze hierin juist een keer lef tonen, omdat iedereen weet dat een vlieg- veld, dat kost geld, maar het hoort ook bij de infrastructuur.

De voorzitter: Meneer Blinde, heeft u een korte, verhelderende vraag aan meneer Wittenberg? Het po- litieke deel komt namelijk straks.

De heer Blinde: Prima. Wij betalen allemaal belasting om bussen te laten rijden. Is het dan zo onover- komelijk dat een vliegveld ook belastinggeld kost?

De heer Wittendorp (inspreker): Ja, u moet begrijpen, ik ben, wij zijn geen politieke partij en ik zit hier niet om politiek te bedrijven. Ik zit hier om gewoon de feiten aan te dragen, waarmee u straks een af- weging moet maken De feiten zijn, en dat is zelfs door een minister die heel hard rent voor de lucht- vaartsector, keer op keer nu aan het Noorden medegedeeld, die feiten zijn: een luchthaven moet zelf zijn exploitatie op orde zien te krijgen en anders is er geen bestaansrecht voor en dan wordt de ver- gunning ingetrokken. Dus ja, zo simpel is het. Er is geen bestaansrecht voor dit vliegveld en dan moet je zo eerlijk zijn om te zeggen, houd er mee op. Nou, bij de uiterste linkerkant zullen we maar zeggen, is dat inzicht al veel eerder doorgedrongen, maar aan uw kant nog iets minder begrijp ik. Vandaar mijn oproep aan de middenpartijen om nu eindelijk eens een keer gewoon eerlijk te zijn naar hun kiezers toe en te zeggen, het is mooi geweest. We hebben sinds 2003 daar veel geld ingestoken als regio. De belofte dat dat vliegveld op eigen benen kon staan, is niet waargemaakt. Dan is het ook een keer mooi geweest en moet je ook een keer consequent zijn. De mensen hebben dat echt wel in de gaten, dat het niet gaat lukken. En dan moet je ook in die afweging, met al die feiten die we nu op tafel hebben, kunnen zeggen, jammer er zijn genoeg alternatieven om dat wat nu op Eelde gebeurt, elders onder te brengen. En we gaan dat schitterende grote gebied tussen de landgoederenzone en Yde, een oude

es met beken, dat gaan we herontwikkelen voor een schitterend woonlandschap, waarvan de economische spin off vele, vele malen groter zal zijn dan die kommer en kwel waar we nu al decennia lang tegenaan zitten te kijken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Wittenberg. Het punt is helder. Ik geef nog ruimte aan een vraag. Ik zie meneer Velzing, die is inmiddels ook binnen. Waarschijnlijk alleen maar om te melden dat u binnen bent? Ja ok, dat is prima. Mijnheer Pormes heeft nog een vraag en dat is dan de laatste. En dan gaan we met de behandeling van het agendapunt beginnen. Mijnheer Pormes.

De heer Pormes: Dank u wel voorzitter. Ook u mijnheer Wittenberg bedankt voor uw inbreng. Ik heb twee korte vragen. U noemt bedragen die ik niet ken en ook niet ben tegengekomen. U hebt het over € 120 miljoen omzetverlies, of althans er is € 120 miljoen geïnvesteerd. Ik ben dat bedrag niet tegengekomen, misschien kunt u dat nader duiden. En de tweede vraag heeft betrekking op, even kijken, de KLM. Daarvan zegt u, ze hebben geen verlies geleden en ze maken wel gebruik van die regeling van de minister. Kunt u dat ook goed onderbouwen? Want als dat zo is, dan kan dat natuurlijk niet. Daarvoor was Het niet bedoeld.

De voorzitter: Ik ga meneer Wittenberg wel vragen om zo kort mogelijk te reageren, uiteraard.

De heer Witteberg (inspreker): Ja. Nou meneer Pormes, in eerdere brieven hebben wij gespecificeerd wat er sinds 2003 is gebeurd. De € 10 miljoen die toen gegeven is, noemde nadrukkelijk de voorwaarde, daarna niks meer. De afkoopsommen van het Rijk die ze kregen toen het Rijk afstand deed van haar aandelen van € 10 miljoen, de baanverlenging van € 21 miljoen. Als je al die bedragen en dat is dus € 21 miljoen sinds 2016, bij elkaar optelt, kom je aan ruim € 60 miljoen. Luchtverkeersleiding wordt verrekend via de Schiphol Group, maar kost op dit vliegveld € 4 miljoen, waarvan vrijwel niks tegenover staat. Dus over die periode is dat ook veel meer nog dan wel € 60 miljoen. Ik heb het een voorzichtig naar beneden afgerond. € 120 miljoen is er in dit vliegveld gaan zitten de laatste 16/17 jaar. Dan het punt waar u op wijst, of waar ik op gewezen heb, over die NOW-1 en NOW-2 subsidies, die zowel de luchthaven opstrikt als ook KLS. Wat betreft de luchthavens, natuurlijk gebaseerd op het Jaarverslag, precies nagaan of daar verschrijvingen zijn. Doet men... Alle vaste kosten worden onder die NEDAB geschoven. Dat is al jaren aan de gang en daarom is het ook staatssteun, maar goed... Het is lastig aan te pakken. We zullen kijken of dat allemaal volgens de regels gaat. Wat betreft de NOW-1 en -2 subsidie die de KLS krijgt, weten we nu al dat daarover gedonder gaat ontstaan. Wij zullen zeker de feiten als dat mogelijk is, op tafel leggen bij de autoriteiten die daar besluiten over moeten nemen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel meneer Wittenberg. Ik ga u namens de Staten bedanken voor uw inspraak en de Staten zullen in hun wijsheid de beide insprekers meewegen in hun bijdrage. Ik ga aangeven dat er normaal gesproken door het presidium is aangegeven, dat wij bij de behandeling van de agendapunten met het digitaal vergaderen dat doen in één termijn. In dit bijzondere geval heeft het presidium besloten om dit agendapunt in twee termijnen te behandelen indien nodig, omdat dit agendapunt ook niet terug zou komen uiteraard in de Statenvergadering, maar vooral dient om aan de gedeputeerden heel veel wijsheid mee te geven naar de komende ontmoetingen die hij zal hebben met aandeelhouders, minister en luchtvaartsector. Ik geef als eerste het woord aan de heer Uppelschoten van de PVV-fractie.

De heer Uppelschoten: Dank u wel Siemen ...

De voorzitter: Sorry, sorry, sorry, ik doe het fout. Pardon. Nee, mijn excuses. Meneer Uppelschoten, gauw die microfoon weer uit. Ik zit hier nog een partij wakker te worden, niet normaal. Uiteraard is dit

agendapunt op verzoek van de Partij voor de Dieren en D66 geagendeerd. En dan is het ook helemaal slijk om die als eerste het woord te geven. Dus hoor ik te beginnen met mevrouw Potharst van de Partij voor de Dieren. U heeft als eerste het woord.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, opnieuw gaan wij als commissieleden ons buigen over het vliegveld in Eelde, kortweg GAE. De reden is dat gedeputeerde Bijl namens aandeelhouder provincie Drenthe morgen een aandeelhoudersvergadering heeft en de Provinciale Staten hebben aangedrongen op een onderhoud ter voorbereiding op deze vergadering. Dat wij dat nu kunnen doen, is wat ons betreft niet meer dan logisch. Wij geven daarom graag bagage mee aan de gedeputeerde als hij morgen gaat vergaderen. Voorzitter, wij hebben de heer Wittenberg gehoord als inspreker van VOLE en ook meneer Van der Werf. Dank voor deze inbreng. Wat ons betreft worden onze bijdragen daar alleen maar door gesteerd. Onze punten onderschrijven dit verhaal volledig en wij bedanken hen. Wij zijn van mening dat de gedeputeerde de volgende punten meeneemt en ... .. de terugkoppeling in hoeverre de gedeputeerde bereid is om dit te doen. Ten eerste, het businessmodel voor GAE eens grondig aan een fysieke ... .. vrijgemaakte budgetten voor de betalende aandeelhouders zijn niet zo ... .. besteed, waardoor er nu geen ... .. bestaat. Los van onze overtuiging dat het vliegveld te vervuilend en belastend is, kun je niet om het ... .. model heen. Graag horen we van de gedeputeerde in hoeverre de inkomsten en uitgaven, zoals het nu voor de ... .. ook echt kloppen. Ten tweede. Vliegen binnen Europa is niet meer van deze tijd. Dus ook daarom is de hub-strategie een onjuiste keuze geweest. Ten derde. Minder vliegtuigen in de lucht is een zegen voor mens, dier en milieu. Dat blijkt ons allemaal ook echt tijdens deze coronatijd. Wie herinnert zich niet de prachtig mooie strakblauwe luchten afgelopen zomer? Wat ons betreft een blijvertje. Ten vierde. In de door de Raad van Commissarissen en directie opgestelde 'Visie, strategie en toekomst van GAE' zitten zoveel omissies en verkeerde aannames, dat dit gehele document eerst herzien zou het worden, voordat hier door de aandeelhouders een besluit over kan worden genomen. Graag op deze punten een reactie van de gedeputeerde. Luistert de gedeputeerde wel naar de signalen van de samenleving? Bijna de helft van de Nederlanders wil een krimp van de luchtvaart, en dit aantal groeit gestaag. Door onderzoek van Motivaction van november dit jaar is dit aangetoond. Het Parool heeft dit onderzoek gepubliceerd. Graag uw aandacht daarvoor. Wat wij ook graag horen van de gedeputeerde is, of hij een eensgezind college naast zich heeft staan. We zijn bijzonder benieuwd naar het standpunt van coalitiepartner GroenLinks hierin. Wij herinneren ons nog goed als Partij voor de Dieren, voor de Provinciale Statenverkiezingen, dat we zij aan zij stonden te demonstreren tegen GAE. Ook gedeputeerde Kuipers was daarbij. Vooralsnog horen we niet dat er sprake is van voornemen van sluiting van het altijd al verlieslijdende vliegveld. En dat terwijl uit alle rapporten die wij inmiddels hebben ontvangen, maar een ding kon worden opgemaakt. Het vliegveld lijdt verlies, heeft grote investeringen nodig, geeft grote overlast in de omgeving en het economisch nut van het vliegveld, of de economie in Noord-Nederland, staat niet in verhouding tot deze investeringen. Onze vraag is om alle coalitiegenoten daarin ... .. achter het college ... .. gedeputeerde.... Wat wil dit hele college? En wat als injectie van € 6-8 miljoen achterwege blijft? Wat zit daarover in het potje van de aandeelhouder? Voorzitter, dit was onze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de fractie van D66, meneer Pragt.

De heer Pragt: Dank u voorzitter. Voor ons liggen een aantal stukken betreffende Groningen Airport Eelde. Dit zijn onder andere Jaarverslag 2019, de Jaarrekening van 2019 met een negatief resultaat van € 233.000 dat wel volgens de begroting is. Het jaarverslag van het Routefonds, het resultaat eerste kwartaal 2020 met een negatief resultaat van € 757.000, halfjaarrapportage 2020 met een negatief resultaat van € 1 miljoen en de verwachting voor heel 2020 van € 2 miljoen. Visie, strategie en toekomst Groningen Airport Eelde, stand van zaken Luchtruimherziening. De resultaten van D66 nog

mee, gezien de bijzondere situatie waarin wij nu verkeren en de ingrijpende gevolgen voor de coronacrisis voor Groningen Airport Eelde. Maar alle bovengenoemde rapporten verbloemen de grote vraag waar we voor staan met betrekking Groningen Airport Eelde, namelijk, willen wij doorgaan met Groningen Airport Eelde en zo ja, op welke wijze? D66 ziet de belangen van Groningen Airport Eelde voor Noord-Nederland en wij staan positief tegenover de ontwikkelingen omtrent het vliegveld. Ook zien wij volop kansen voor nieuwe innovatieve ontwikkelingen binnen het vliegverkeer, zoals de ontwikkeling van dronevluchten en het elektrisch vliegen en de ontwikkelingen met betrekking tot Waterstof. De meerwaarde van Groningen Airport Eelde en de kansen voor verdere ontwikkeling zijn wat betreft D66 aanwezig. Maar het wordt wel tijd dat we keuzes gaan maken en ervoor gaan zorgen dat er een stabiele, reële en gezonde basis komt voor Groningen Airport Eelde. De afgelopen jaren zijn er veel mooie plannen gemaakt en was de bedrijfsvoering gebaseerd op wensdenken. Als we kijken naar de Jaarrekening 2019 en de documenten Visie, strategie en toekomst Groningen Airport Eelde, dan is D66 ervan overtuigd dat er een gezonde toekomst voor Groningen Airport Eelde kan zijn. D66 is van mening dat Groningen Airport Eelde een onderdeel kan zijn van de mobiliteit in Noord-Nederland, gelijk aan wegen en spoor. Dan is het ook logisch en noodzakelijk dat de NEDAB kosten van ongeveer € 6 miljoen worden losgekoppeld van de operationele kosten. En dat de financiering van de NEDAB-kosten apart geregeld worden, zoals gebruikelijk voor wegen en spoor. Ook wij vinden wij het noodzakelijk dat alle drie de noordelijke provincies, dus inclusief Fryslân, en het Rijk, de belangen van Groningen Airport Eelde onderschrijven en ook een bijdrage gaan leveren. D66 ziet het belang van een goed functionerend vliegveld in Noord-Nederland en staat positief tegenover het openhouden van Groningen Airport Eelde. Maar wel onder de strikte voorwaarden dat er een stabiel en realistisch plan komt, waarbij de NEDAB-kosten apart worden gefinancierd. Dat alle drie de noordelijke provincies en het Rijk het belang van Groningen Airport Eelde onderschrijven en een bijdrage leveren. Dat er wordt ingezet op innovatieve ontwikkelingen en het verduurzamen van vliegverkeer. En wat D66 betreft, dit alles binnen een redelijk termijn. Bijvoorbeeld voor eind 2021 dient er duidelijkheid te zijn voor de toekomst van Groningen Airport Eelde. En de financiering van de NEDAB-kosten en welke partijen belanghebbend zijn. Tot zover ons eerste termijn voorzitter. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Pragt. Dan gaan we nu verder met de PVV-fractie, meneer Uppelschoten. Gaat uw gang.

De heer Uppelschoten: Dank u wel meneer de voorzitter. De discussie op vliegveld Eelde, die heb ik al heel lang meegemaakt. Maar goed, dat is geen verdienste, dat komt alleen maar omdat je lang in de Staten zit. Ik ben in ieder geval heel blij met het plan wat nu is neergelegd en dat wat mij betreft het meest realistische plan is. Geen grootspraak, geen grote vergezichten. Maar wat kan een vliegveld hier voor het noorden betekenen? Vooraf wil ik zeggen, wij zijn ervan overtuigd dat een goed functionerend vliegveld voor het noorden van belang is, zonder alle hoogdravende woorden te gebruiken, maar dat het voor het Noorden een verarming zou zijn als hier nergens in de buurt een vliegveld is. We hebben de discussie, of zullen krijgen, over Top Dutch en ik ga er van uit, dat weet ik zeker, dat een van de eisen ook was dat er een vliegveld in de buurt zou zijn van een plek waar een grote fabriek neergezet zou worden. Maar goed, dat is maar een klein iets. Maar even terug naar het vliegveld, en dat is ook realistisch, kost gewoon geld. Daar moeten we niet meer omheen draaien en ook niet verwachten dat de vliegvelden zijn eigen broek kan ophouden. Het hoort bij de infrastructuur. Zoals wij als provincie ook geld geven aan de Vechtlijn, om de spoorlijn rendabel te houden tussen Zwolle en Emmen, moeten we ook accepteren dat er geld nodig is voor een vliegveld. De opmerkingen die gemaakt werden door VOLE, maar goed, dat noem ik steeds de vereniging van tegenstanders van het vliegveld, die slaat de plank ook mis. Want al het geld wat opgebracht wordt voor de wegenbelasting en voor belasting op de brandstof, dat is algemeen geld. En was het maar waar dat al het geld gebruikt zou worden voor de infrastructuur. Dan zou de infrastructuur in Nederland er fantastisch

uitzien. Dat geld is er en dat kan gebruikt worden, niet alleen voor het in standhouden van het openbaar vervoer. Want zonder subsidie aan het openbaar vervoer zal het openbaar vervoer in Nederland ook niet kunnen bestaan. En dit is een voorziening die wat ons betreft bij de openbare structuur, de infrastructuur hoort en er mag best geld bij. Maar dan is de vraag, wie gaat dat betalen? De gedeputeerde heeft de rechten ingezet en de directie, dat die € 6-8 miljoen beheerskosten uit Den Haag moeten komen. Maar misschien is het ook realistisch om eens na te denken, zouden de drie noordelijke provincies en daar hoort dan ook Fryslân per se bij, die drie niet ook verantwoordelijk kunnen zijn om samen met de Rijksoverheid de beheerskosten voor hun rekening te nemen? En dat is dan volgens mij een insteek, maar ja, het heeft natuurlijk met onderhandelingen te maken, maar de overheid en de verdeling moet dan maar in onderlinge discussie uitgemaakt worden, zou het vliegveld in stand moeten houden. En de exploitatie zou dan moeten komen op wat er op het vliegveld gebeurt. En dan denken wij dat het vliegveld wel zou kunnen draaien en dat de exploitatielasten dan ook geringer zijn, omdat men dan niet voortdurend te maken heeft met die beheerskosten. Dan geldt er wel een volgende eis. Dan moeten de aandeelhouders ook allemaal aandeelhouders zijn die verantwoordelijkheid nemen voor de exploitatie van het vliegveld. Dus dan is het wat ons betreft een beetje gek dat er een aandeelhouder bij zit, Oranjewoud, die wel aandeelhouder wil zijn, maar die niet de verantwoordelijkheid wil nemen voor, ook in de nieuwe opzet, voor eventuele exploitatiekosten, maar die dan niet in de miljoenen lopen, maar die eerder in de € 100.000-en mogelijk. Maar dan moet je ook aandeelhouders hebben die dié verantwoordelijkheid willen nemen. Dus dat is een opmerking naar de gedeputeerde toe, morgen voor aandeelhouders. 1e. Er zou iets moeten komen dat de aandeelhouders allemaal verantwoordelijk worden voor de exploitatie. 2e. Fryslân zou als aandeelhouder daarbij moeten komen. 3e. Ik hoop van harte dat met de Rijksoverheid ook een reëel gesprek gevoerd kan worden over bijdrage van de Rijksoverheid voor het in standhouden van het vliegveld. Maar, de overheden zouden dat met z'n allen moeten doen. Dat is mijn bijdrage. Wij verwachten trouwens dat er wel meer vliegverkeer zal komen en dat de gewone mensen weer zullen gaan vliegen. En ik zou het verschrikkelijk vinden als vliegen weer een hobby wordt van mensen met veel geld. Die kunnen altijd wel blijven vliegen. Een van de verworvenheden van de afgelopen periode is juist geweest, dat vliegen voor iedereen bereikbaar is geworden. En dat willen we absoluut zo houden. En niet met allerlei constructies het extra duur en extra moeilijk maken. Vliegen hoort gewoon bij het normale leven voor iedereen. Dat is onze bijdrage.

De heer Pormes: Voorzitter, mag ik een korte interruptie maken?

De voorzitter: Even kijken meneer Pormes, GroenLinks.

De heer Pormes: Begrijp ik goed dat hij eigenlijk zegt, vliegveld Eelde is vergelijkbaar met openbaar vervoer, wij investeren in het openbaar vervoer, dat betekent ook in vliegveld Eelde. Betekent dat ook dat hij van mening is dat alle touringcarbedrijven in het noorden gefinancierd moeten worden door de provincie?

De heer Uppelschoten: Het touringcarbedrijf niet, maar het openbaar vervoer Arriva, die hebben ook de afdeling Touring, en neem ik aan van hetzelfde bedrijf, en die zullen wel ook bij het bedrijfsresultaat geteld worden. Maar Touringcarbedrijven heb ik het niet over. Het gaat nu over het vliegveld. We gaan niet de vliegmaatschappijen subsidiëren op het vliegveld, we hebben het over het vliegveld zelf. We gaan niet de KLM, Transavia of TUI subsidiëren.

De heer Pormes: Nagenoeg alle passagiers die gebruik hebben gemaakt van het vliegveld Eelde, gaan bijna allemaal op vakantie. Hetzelfde geldt voor de touringcarbedrijf, vandaar.

De heer Uppelschoten: Nou, kijk, de vraag is niet terecht. We hebben het nu over het vliegveld. Er zijn geen verzoeken ingediend dat de maatschappijen Corendon en weet ik wat allemaal die op het vliegveld vliegen, dat we die zouden moeten ondersteunen, het gaat nu alleen maar om de infrastructuur, het vliegveld zelf. Dat dat in stand blijft. Als we het hebben over de wegen...

De voorzitter: Dat heeft u nu ook voldoende gezegd meneer Uppelschoten, want inderdaad, daar gaat het niet over. Wij gaan verder met de VVD-fractie. Mevrouw Meeuwissen, gaat uw gang.

Mevrouw Meeuwissen: Voorzitter dank u wel. De luchthaven is van belang voor het noorden; voor de ontsluiting, voor bedrijvigheid en voor banen. Helaas is het ondanks eerdere mooie plannen niet gelukt om een rendabele exploitatie neer te zetten en een jaarlijks tekort van € 6-8 miljoen, dat lijkt onvermijdelijk. Wat nu te doen? Nu de handdoek in de ring gooien met als gevolg dat de luchthaven voor een groot deel wordt opgedoekt? De gevolgen zijn aanzienlijk, voor de mensen die er direct of indirect werken, voor de orgaantransplantaties in het UMCG, voor de lesvliegtuigen en voor de drone-innovaties. Of zijn er nog aanknopingspunten voor een exploitatie die wel uit kan, door contracten met het Rijk en de Schiphol Group en andere partijen te sluiten, waardoor het vliegveld behouden blijft voor het noorden? En de deuren hiervoor lijken nog open te staan. Wij willen als VVD daarom graag de gedeputeerde meegeven naar de aandeelhoudersvergadering, dat wat ons betreft de komende twee jaar benut zouden moeten worden om de opties die zich hebben aangediend verder te bespreken met het ministerie en met de Schiphol Group. Hiervoor is het nodig om gedurende die twee jaar GAE te stutten met het geld uit het eerder ingestelde routefonds. En hoewel dat geld daar niet voor is bedoeld, begrijpen we dat deze oplossing nodig is. Met betrekking tot investeringen in de brandweerkazerne, die zouden we allemaal willen uitstellen totdat er zicht is op resultaten uit de lobby's. Voorzitter, als het vliegveld weg is komt het nooit meer terug. En we kunnen dat niet laten gebeuren zonder alles op alles gezet te hebben om de exploitatie rond te krijgen. Wij vinden het daarom belangrijk de komende twee jaar de luchthaven en de aandeelhouders de ruimte te geven om deze poging te doen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij verder met de ChristenUnie. Het woord is aan mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Dank u voorzitter. 'We willen ze zien vliegen', dat is een uitspraak die vaak door mijn fractie gedaan is in het verleden als het over Groningen Airport Eelde en haar plannen ging. En daarin lag een zekere scepsis besloten, als het ging over de grootse plannen, die gepresenteerd zijn door deze luchthaven. De teneur was altijd: Als we er maar in investeren, dan komt het goed. En elke keer gaven we de plannen het voordeel van de twijfel. Ook vanwege het economische belang voor onze regio. Een regio die het economisch nu eenmaal altijd zwaarder heeft dan andere regio's. En nu spreken we weer over onze luchthaven en wat er mogelijk is en wordt er mogelijk op termijn weer een beroep op ons gedaan. Wij vinden het goed dat er nu zwart op wit wordt gezegd dat regionale luchthavens niet kostendekkend zijn te maken. Die ballon is wat ons betreft dus nu definitief doorgeprikt. En dan ligt dus de vraag voor, maar wie gaat er dan jaarlijks bijdragen aan die luchthaven? Het gaat volgens het stuk om € 6-8 miljoen per jaar. Ze kijken daarvoor naar het Rijk en dat is wat de ChristenUnie betreft ook terecht. Wij kunnen en willen niet jaarlijks dit soort bedragen neerleggen, los van de vraag of de andere aandeelhouders dat willen. Bovendien betalen de aandeelhouders tot 2026 al € 3 miljoen per jaar aan de NEDAB-kosten. Vandaag ligt er nog niet een concrete vraag voor, maar bespreken een aantal stukken die we hebben ontvangen. En daar ga ik dan ook even op in. Allereerst over de cijfers van Groningen Airport Eelde. Deze zijn niet erg rooskleurig, maar gezien het feit dat er nauwelijks commerciële vluchten zijn, moeten we concluderen dat er goed aan damage-controle is gedaan. Wel betekent het dat veel medewerkers met tijdelijke contracten hun baan kwijt zijn. Ook lezen we en ik citeer, 'De financiële resultaten van Groningen Airport Eelde voor 2020 en ook 2021 zijn

daarmee onzeker. Omdat de liquiditeit terugloopt, zijn in de loop van het eerste halfjaar van 2021 aanvullende liquide middelen of andere vormen van steun nodig'. Dat zijn zorgelijke ontwikkelingen. Als de rekeningen niet meer betaald kunnen worden, ga je failliet. Daarom de vraag aan het college. Is er al zicht op bedragen en zo ja, is het college van plan steun te verlenen en zo ja, op welke wijze? Dan naar het toekomstscenario. De Luchthaven Visie. Dit is een stuk van Groningen Airport Eelde zonder appreciatie van het college. Dat maakt wel dat we het vandaag vooral bij een aantal vragen houden, die we het college mee willen geven richting de aandeelhoudersvergadering. In het stuk 'Visie, strategie en toekomst' worden allerlei berekeningen gemaakt, bijvoorbeeld over de kosten van het sluiten van de luchthaven en de economische gevolgen daarvan, maar ook bedragen die nodig zijn voor het jaarlijks sluitend maken van de begroting. We lezen weinig onderbouwing voor deze berekeningen, met name als het gaat om de opbrengsten van de verschillende activiteiten. Hoe kijkt het college naar de genoemde cijfers en is het wellicht raadzaam om een aanvullend onderzoek naar de cijfers te laten doen door de aandeelhouders? Dan over de steun die we van het Rijk hopen te krijgen. Op dit moment is het nog maar zeer de vraag of het Rijk een dergelijke bijdrage wil leveren. Het huidige kabinet is daarbij ook nog eens bijna uitgeregeerd, sterke beslissingen hoeven we nu niet meer te verwachten. En toch zien we dat ondertussen in 2021 al de financiële problemen naar ons toe komen. Al snel dus. Voor de ChristenUnie kijken we naar een aantal zaken. Hoe groot schat het college de kans in op een structurele bijdrage van het Rijk?

Mevrouw Potharst: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Potharst, interruptie.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter. Ik zou graag van mevrouw Van den Berg horen, u heeft het over een aanvullend onderzoek naar de cijfers. Wanneer zou u zo'n onderzoek willen krijgen van het college? En gaat u daarop gericht vragen?

Mevrouw Van den Berg: Dit soort cijfers wil je natuurlijk zo snel mogelijk. Ik stel de vraag nu zo aan het college. Ga ik door. Even kijken. Ik vroeg naar de kans op de inschatting van het college op een kans voor een bijdrage van het Rijk. Dan over de invulling van de luchthaven zelf. Wat ChristenUnie betreft zou het heel mooi zijn als Groningen Airport Eelde een rol kan spelen in de transitie van de luchtvaart. Maar hoe realistisch is dit? Moeten we dan niet veel meer kijken naar landen die daar al veel verder in zijn? Dit idee moet geen fopspeen zijn wat de ChristenUnie betreft. Wel is het goed om ons te realiseren dat de luchtvaart van de toekomst ons voor nieuwe vragen zal stellen. Zo zou het kunnen dat korte afstandsvluchten vaker met elektrische vliegtuigen worden uitgevoerd en er dus meer verkeer in de lucht zal zijn. Deze ontwikkeling zien we echter niet terug in de scenario's. Hoe kijkt het college hiernaar? Het aspect overlast van de omwonenden wordt wel zijdelings genoemd, maar we zouden daar wel wat meer over willen weten. Want we lezen ook in de verschillende scenario's dat Groningen Airport Eelde ruimere openingstijden zal moeten hanteren. Ook is het lesverkeer, we hoorden het al, vaak niet het meest schoon en stil. Wil het college dit meenemen naar de aandeelhoudersvergadering? Groningen Airport Eelde...

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg, ik wil u toch gaan vragen zo langzamerhand af te ronden.

Mevrouw Van den Berg: Ja, ik heb nog een klein punt, dus dat gaan we doen. Groningen Airport vraagt om de middelen uit het bestaande investeringsprogramma in te zetten voor de benodigde extra middelen. Wat ons betreft zou een eventuele overbrugging niet tot 2026 nodig hoeven zijn, als er al eerder helderheid is. Vraag aan het college of het een idee is om deze over deze overbruggingssteun tijdelijk te laten zijn. En bijvoorbeeld na het vaststellen van het regeerakkoord opnieuw te heroverwegen of er nog hoop is op een structurele Rijksbijdrage. Graag een reactie op dit punt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel en dan ga ik nu verder met de fractie van Sterk Lokaal, de heer Steenbergen. Gaat uw gang.

De heer Steenbergen: Voorzitter dank u wel. Als voorbereiding op dit agendapunt hebben we diverse stukken gekregen. Het is de bedoeling dat we de gedeputeerde dingen meegeven, zaken meegeven naar het overleg van morgen. Zoals bij vele agendapunten die in deze commissie aan de orde komen, maar ook in andere commissies, geeft het coronavirus veel gevolgen voor de toekomst en heeft ook erg veel invloed op Groningen Airport Eelde. Deze branche wordt erg hard getroffen, want onze inkomsten uit de vliegbewegingen zijn bijna nihil. Om dan nu al een beeld te schetsen van de toekomst van dit vliegveld is een uitdaging, want eigenlijk weet niemand dat. Gaan we na coronatijd snel terug naar het oude normaal, of ontstaat er een nieuw normaal en elk ander scenario daartussenin? Dus veel onzekerheid. Toch willen we proberen enigszins en moeten we ook proberen enigszins in de glazen bol te kijken. Op korte termijn ziet het vliegveld, gezien de kerngetallen, solvabiliteit en liquiditeit, geen grote problemen te verwachten en kan men de crisis overleven. Maar een tegenstelling die daar staat en dat werd net ook door de ChristenUnie ook benoemd, dat men begin 2021 dreigt in liquiditeitsproblemen te komen. Hoe verhoudt zich dat tot mekaar? Is dat een vraag die de gedeputeerde kan beantwoorden of mee kan nemen? Op de lange termijn wil Sterk Lokaal vliegveld Eelde behouden voor het noorden, gezien de regiofuncties die het heeft. Om daarvoor invulling aan te geven, moeten we blijven lobbyen richting Den Haag voor structurele ondersteuning. En er moet ook bewerkstelligd worden dat er een nationale regiefunctie komt, waarop gezet wordt heel het vliegverkeer waarin Groningen Airport Eelde een duidelijke rol krijgt. Daarnaast zal Groningen Airport Eelde vooral moet inzetten op een nationaal drone centrum, elektrisch vliegen, uitbreiding als opleidingscentrum en een onderdeel worden van routenetwerken, omdat daar de meeste kansen liggen. De Investeringsagenda 2016 is enigszins on hold gezet. Wij vinden dat een goede zaak, omdat we op dit moment niet weten welk scenario ons toekomstbeeld wordt. Daarbij is wel van belang dat de veiligheid gewaarborgd blijft. Dat geldt natuurlijk ook voor de al heel veel besproken brandweerkazerne. Concluderend, Sterk Lokaal wil Groningen Airport Eelde voor het noorden behouden, waarbij het essentieel blijft dat alle partners gelijkwaardig bijdragen. En dan doel ik daarbij op Groningen en Fryslân, gezien hun belang bij een goed vliegveld. En alles is bedoeld om de sterke regiofunctie van het vliegveld verder uit te bouwen in het noorden. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel meneer Steenbergen. Dan ga ik door met de fractie van OpDrenthe. Meneer Voerman, gaat uw gang.

De heer Voerman: Oké. Even de bijdrage erbij pakken. Voorzitter dank u wel. Het is glashelder dat corona ook op Eelde heel hard heeft toegeslagen en dat er ook in 2020 een flink verlies wordt geleden. Tegelijkertijd hebben we waardering voor de directie en de raad van commissarissen, die met open vizier een zeer realistisch beeld geven over de toekomst van Groningen en welke opties er dan zijn. We constateren ook dat Eelde er in de luchtvaartnota bekaaid af komt. Opname in de Schiphol Group is nog niet zeker. Als Lelystad operationeel wordt, dan zal dat voor Eelde niet beter worden. Mogelijk zal er ook een veranderd reisgedrag zijn na corona. Eelde zal echter nooit zonder die subsidie kunnen draaien en zal dus € 6-8 miljoen per jaar nodig hebben. Eelde wordt dus een soort project waar standaard belastinggeld naartoe moet gaan. Natuurlijk kan er gekozen worden om permanent te subsidiëren. Echter de vraag is of dat te verdedigen valt. Zo wordt er voortdurend gewezen op het psychologisch belang van het hebben van een luchthaven in het noorden. Anders gezegd we subsidiëren Eelde dan als een soort PR-instrument en dat zouden wij eigenlijk niet verantwoord vinden. Echter, als er sprake is van een forse directe en indirecte werkgelegenheid en aantoonbaar belang voor andere sectoren, zouden we dit kunnen overwegen. Afsluitend. Voorlopig zien we wel dat Eelde stevig aan de

slag is om het maximale uit de schuur te halen, gezien ook de gesprekken die de gedeputeerde daarover zal hebben en daarvoor waardering. En laten we hopen dat het tij ten goede zal keren. ik dank u zeer. Tot zo ver.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Voerman. Dan gaan we nu verder met de fractie van de Partij van de Arbeid. Mijnheer Loof, u heeft het woord.

Mevrouw Potharst: Voorzitter.

De voorzitter: Pardon, mevrouw Potharst. Nog een interruptie?

Mevrouw Potharst: Ik heb al een paar keer even geroepen, maar bedankt. Ik wou mijnheer Voerman nog een vraag stellen. Meneer Voerman, ik hoor een aantal vragen, onduidelijkheden over cijfers, over werkgelegenheid. Vindt u ook dat daar meer inzicht in moet komen voor ons als commissie- en Statenleden?

De heer Voerman: Jazeker, dat hebben we ook gezegd. We moeten het maximale er uit zien te slepen en er moet sprake zijn van een forse directe en indirecte werkgelegenheid. Hoe gaan we dat onderbouwen? Ik vind dat het college maar eens met antwoord moet komen.

De voorzitter: Bedankt.

De heer Van der Meijden: Voorzitter, ik heb ook nog een vraag.

De voorzitter: Dan ook nog mijnheer Van der Meijden van de SP-fractie.

De heer Van der Meijden: Dank u voorzitter. Even een vraag nog met betrekking tot de opmerking over corona. Ik stel vast dat er nimmer één vorm van winst is gemaakt door het vliegveld Eelde, dus ik denk dat het gebruik van de crisis corona, die al ernstig genoeg is, een beetje zeg maar buiten de orde is. Ik denk dat dat niet de oorzaak kan zijn van de situatie van Groningen Airport Eelde op dit moment. Ik vind het jammer dat u dat gebruikt.

De voorzitter: Dat is een statement en geen vraag, dus dan gaan we nu verder alsnog met de Partij van de Arbeid, meneer Loof. Gaat uw gang.

De heer Loof: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, op gevaar af hier en daar wat in herhaling te vallen, want er is al heel veel langsgekomen. En nu zie ik een heel bijzonder scherm opdoemen. Oké, het is alweer weg. Waarom spreekt men vandaag over het GAE? Want daar ligt geen voorstel, er ligt geen koers en geen richting. Maar er is altijd wel wat aan de hand. Ook al wordt er niet gevlogen, dan kunnen we het nog wel over GAE hebben. Maar daar liggen best veel aanknopingspunten voor een debat. En inderdaad, heel veel zijn al langsgekomen. Het Jaarverslag en de Jaarrekening van 2019, maar sluit op een min of meer begroot tekort van ruim € 200.000. Een half verslag van 2020 waarin een tekort wordt voorzien voor het hele jaar rond de € 2 miljoen. Een visie en een strategie natuurlijk, liefst acht scenario's, opgesteld door de rvc en de directie. Maar kernpunt hiervan, zonder een jaarlijkse Rijkssubsidie en Rijksbijdragen van € 6-8 miljoen is GAE niet levensvatbaar. Ook niet als gekozen wordt voor een scenario General Aviation, oftewel een vliegveld met vooral maatschappelijke targets. We hebben een nog relatief nieuwe aandeelhouder, Oranjewoud B.V., die qua plannen en ambities voor GAE zich vooral in het luchtledige begeeft, al was er afgelopen zaterdag in het Dagblad van het Noorden wel iets meer te lezen over de beweegredenen van deze nieuwe aandeelhouder. We hebben een andere aandeelhouder, gemeente Assen, die graag van haar aandeel af wil. We hebben

een Luchtvaartnota inmiddels vastgesteld door de ministerraad waarvoor ... .. GAE wordt geboden, wat de directie en rvc graag hadden gezien, namelijk toetreden tot een nationaal luchtvaartstelsel. Het Rijk steunt wel de gedachte, maar onderneemt geen stappen. De Schiphol Group zou op dat vlak het initiatief moeten nemen, maar die hebben op dit moment wel andere zaken aan hun hoofd. Er is onrust over de belangstelling van Defensie om GAE intensief te gebruiken en er is ook wel discussie over de luchtruim herziening en de al dan niet transparante openbare discussie die hierover gevoerd zou moeten worden. En dan is er nog één aspect dat dit jaar vanaf maart ongeveer zo'n beetje alles overheerst en dat is de nog steeds voortdurende coronacrisis. Wat betekent dit voor de toekomst van het vliegveld en dus ook voor de luchthavens? Voorzitter, morgen gaat de verantwoordelijke gedeputeerde samen met de andere aandeelhouders overleggen. De Partij van de Arbeid-fractie heeft zich afgevraagd, wat geven we hem mee richting dat overleg? Daar hebben we wel ideeën over, maar we zijn natuurlijk ook erg nieuwsgierig naar zijn eigen kijk op de zaak en hoe in hoeverre wij ons daarin kunnen vinden. Maar om niet iedereen in het ongewisse te laten, in het kort onze opvatting. Het in 2016 bedachte scenario 'GAE als toegangspoort van het noorden' kan de prullenbak in. Daar hoeven we het niet meer over te hebben. Dat komt te liggen bovenop het rapport 'Werelden verbinden' en al die andere mooie visies die we door de jaren heen voorbij hebben zien komen. Voor dit moment zit onze fractie GAE nog als onderdeel van de noordelijke infrastructuur waar het mobiliteit betreft. We trekken de stekker er niet uit. De huidige financiële knelpunten, deels ontstaan door de coronacrisis, zouden gedekt kunnen worden uit een nog openstaand investeringsbudget, dat in 2016 is afgesproken bij wijze van tussenoplossing. Dat is al eerder gezegd. Maar ondertussen moet er maximale druk worden uitgeoefend door de minister om met de vereiste miljoenen op de proppen te komen. Er moet druk komen op de Schiphol Group om de discussie over een nationaal luchtvaartstelsel voortvarend ter hand te nemen. En er moet ook druk komen op het noordelijk bedrijfsleven, dat ach en wee roept als GAE in de problemen zit, maar zelf nimmer een cent in de luchthaven steekt. En we lopen nu niet vooruit op de vraag, wat als de meesten zus, of de Schiphol Group zo acteert. Dat is in dit stadium van gesprekken en onderhandelingen niet wijs om te doen. Maar een goed verstaander heeft aan een half woord genoeg lijkt ons. En verder, hoewel morgen niet aan de orde, willen we opmerken dat we graag meer duidelijkheid willen over de belangstelling van Defensie voor GAE. We snappen dat er geen JSF's gaan landen, maar wat dan wel? En hoe vaak? En wat betekent dit voor de omgeving, het lawaai en de vervuiling? We hebben als PS niet voor niets in juli de motie 'Brede welvaart en duurzame ontwikkelingsdoelen' aangenomen. Die zou een rol moeten spelen bij de toekomst van het GAE. Dezelfde vraag, dus graag meer duidelijkheid, is ook van toepassing op de luchtruim-herziening. We danken alvast de SP en de Partij voor de Dieren voor de schriftelijke vragen op dat onderwerp en we sluiten ons daar graag bij aan. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Loof.

Mevrouw Potharst: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Potharst, gaat uw gang.

Mevrouw Potharst: Dank u wel. Voorzitter, ik zou graag van de PvdA willen horen... .. zeggen dat de gelden die destijds zijn gereserveerd voor het routefonds, dat die voor een tussentijdse oplossing ingezet zouden mogen worden. Waarom de PvdA, wat daarvoor nodig is, dat daar plannen onder liggen, want ik hoor enige scepsis over de plannen die tot nu toe goedgekeurd zijn door GAE. Hoe ziet de PvdA dat voor de zich?

De heer Loof: Dank u wel. Ik hoop dat ik het een beetje goed begrepen heb, maar de vraag was dacht ik, wat er nodig is om die tussenfinanciering, die tussenoplossing, uit te kunnen voeren? Er ligt nu een plan. Daarin wordt gesteld dat GAE slechts in de benen gehouden kan worden wanneer daar jaarlijks

een rijkssubsidie van € 6-8 miljoen aan wordt toegevoegd. Dat betekent dus dat daarover met het kabinet moet maar onderhandeld. Dat zal bij het huidige kabinet lastig zijn, met het oog op de komende verkiezingen, dus zal men het volgende kabinet aan de orde zijn. Het betekent dus dat we enige tijd moeten kopen, om dat gesprek goed te laten voeren. Het betekent ook dat we Schiphol, de Schiphol Group, in beweging moeten zien te krijgen. En die zaken, die zullen we eerst even moeten afwachten. En als dat allemaal op niets uitloopt, dan hebben we een nieuw gesprek met elkaar. Maar tot die tijd zien wij dat het een serieuze optie is om het bestaande investeringsbudget als tussenoplossing in te zetten, om het in de benen te houden.

De voorzitter: Dat lijkt voldoende. Zie ik nog andere vragen voor meneer Loof? Dat is niet het geval. Dan geef ik nu het woord aan de heer Omlo en die zal dus, zoals eerder is toegelicht door de heer Blinde, spreken namens de vier onafhankelijke Statenleden en de twee overgebleven leden van Forum voor Democratie. Het woord is aan meneer Omlo.

De heer Omlo: Ja dank u wel voorzitter. Allereerst even bedankt voor de insprekers voor hun bijdrage. Toch even gezegd hebben. Op 25 november zijn we als Staten bijgepraat tijdens een digitale bijeenkomst over de toekomst van Groningen Airport Eelde. Het standpunt van gedeputeerde Bijl was erg helder, over hoe hij de toekomst van het vliegveld ziet en welke route hij daarin zou willen nemen. Ook gaf gedeputeerde aan dat er nog volop kansen liggen voor de doorontwikkeling van ons regionale vliegveld. Zo liggen er kansen om voorop te gaan lopen in het elektrisch vliegen en innovaties. Kansen om de opleidingsschool hierbij te betrekken, zodat omwonenden minder overlast hebben. Zouden we hier niet in kunnen investeren? Kansen voor het vliegen met drones. Kansen voor het vrachtvervoer. Dus eigenlijk nog volop potentie voor vliegveld Eelde. Afgelopen weekend stond er een verhelderend artikel in het Dagblad van het Noorden. En ook gedeputeerde gaf dit aan, waarin duidelijk gesteld werd wat de verliezen voor het noorden zouden zijn bij sluiting van Eelde, indirecte verliezen van € 132 miljoen aan economische waarde. Gevolgen voor de werkgelegenheid, bereikbaarheid en aantrekkingskracht voor de regio. Veel bedrijven zijn dus wel degelijk afhankelijk van de ontwikkeling van Groningen Airport Eelde. Zowel de leden Camies, Drukker, Blinde alsmede de Forum voor Democratie-fractie zouden het, net als ondergetekende, onverteerbaar vinden om op dit moment de stop uit Eelde te trekken. Voorzitter, wij konden ons vinden in het voorstel om de gereserveerde investeringsgelden her te bestemmen, om op die manier de tijd te krijgen Den Haag ervan te overtuigen dat Groningen Airport Eelde onderdeel van de Schiphol Group dient te worden, in plaats van ermee te concurreren. In het verlengde hiervan ligt natuurlijk ook, met welke kerntaak de nieuwe directeur wordt aangesteld. Maar ook, wie neemt de aandelen over van de gemeente Assen? Voor het noorden zou de provincie Fryslân ook voor ons een gedroomde partner zijn. Immers, zet je het belang van een noordelijk vliegveld hiermee nog meer kracht bij. Afgelopen jaren is wel gebleken dat proberen te concurreren niet de juiste weg is. Eelde zal zich eenmaal binnen het nationale luchtvaartstelsel moeten gaan ontwikkelen om haar sterke punten. Ook denken wij dat de politiek moet gaan uitdragen dat, zoals gesteld in de visie van de raad van commissarissen en de directie, er een acceptatie dient te zijn dat de regionale luchtvaart dan als Airport Eelde zonder financiële steun geen stand kan houden. Als deze acceptatie er is, zal dat ook voor de luchthaven zelf meer rust geven. Is de gedeputeerde bereid hierin mee te gaan? Wij zijn ervan overtuigd dat een luchthaven in onze regio wel degelijk meerwaarde kan betekenen, mits we er ook als politiek voor kiezen. Negatieve effecten voor leefomgeving en klimaat worden al snel als argument gebruikt om deze sector als 'besmet' weg te zetten. Geef de luchtvaart een eerlijke kans om zich ook in die richting te ontwikkelen. Doen we immers ook met andere sectoren. Stimuleer dan ook de innovaties in die richting. Voorzitter, namens de leden Blinde, Camies, Omlo en Drukker en de fractie van Forum, steunen wij het voorstel om de investeringsgelden her te bestemmen. Tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Ik heb alleen zelf dat voorstel nergens zien liggen, maar ik begrijp wel wat u zegt meneer Omlo. Dank u.

De heer Omlo: Dank u.

De voorzitter: We gaan verder met de SP-fractie. Meneer Van der Meiden.

De heer Van der Meijden: Dank u voorzitter. Het is nog niet zo lang geleden dat wetenschappers het bestaan van zwarte gaten hebben aangetoond. Zwarte gaten zoals bekend, slurpen heel veel dingen in hun omgeving op. Zo krijg ik ook zo'n zelfde gevoel als het praten over Groningen Airport Eelde. Alleen praten we dan over een euro slurpend zwart gat. In 2016 kozen de aandeelhouders voor een scenario dat Groningen Airport Eelde een toegangspoort van het noorden moest worden. Dat is natuurlijk een fiasco geworden. Het is een toegangspoort tot een zwart gat geworden. Vandaar de opdracht aan de per 1 januari 2020 aangestelde interim-directeur, verschillende scenario's of plannen uit te werken voor een periode van 4 jaar. Deze plannen moesten financieel onderbouwd en doorgerekend zijn en voorzien van een financiële dekking. Een mistig verhaal is er vervolgens verschenen, dat ongeveer overeenkomt met de volgende stelling 'Ik pas in mijn jas, mijn jas past in mijn tas, dus ik pas ook in mijn tas'. Kortom, gericht om koste wat het kost door te gaan met de exploitatie van Groningen Airport Eelde. En de kosten moeten gedekt worden uit publieke gelden. Er wordt een blanco cheque gevraagd op basis van niet-realistische aannames en vooralsnog zonder enig uitzicht op succes. Op deze basis is voortzetting van Groningen Airport Eelde niet meer realistisch en net zo kansrijk als de Chinees, die met zijn mond open op een berg gaan staan wachten tot er een gebraden eend in vliegt. Met een visiedocument dat niet aan de opdracht voldoet, is de fractie van de SP principieel van mening dat, op basis van de huidige informatie, het onverantwoord is om een zorgvuldig en afgewogen besluit te nemen over de toekomst van Groningen Airport Eelde. Ook hebben wij niet het vertrouwen dat de overheid zal gaan bijdragen in de kosten van onderhoud, dat er voldoende passagiersaantallen zullen komen, gezien het dunbevolkte achterland, hetgeen ook eens bevestigd wordt door de dit jaar aangestelde interim-directeur en wat u afgelopen zaterdag heeft kunnen lezen in het Dagblad van het Noorden. En dat het bedrijfsleven er echt belang aan hecht dat Groningen Airport Eelde blijft bestaan, want ze hebben sinds de afspraak in 2016 toegezegd € 8,4 miljoen bij te dragen en daar is nog geen cent van bijgedragen. Dus ik denk dat zij weinig belang hechten aan Eelde. De SP vraagt de gedeputeerde daarom ook de aandeelhouders in de aandeelhoudersvergadering van morgen, 10 december, in te brengen, dat vanwege het ontbreken van een realistische, haalbare, betaalbare en kostendekkende toekomstvisie, gestopt moet worden met verkwisting van publiek geld. Liquideer N.V. Groningen Airport Eelde en gebruik de resterende miljoenen voor afschaling van Groningen Airport Eelde tot een groen vliegveld en verbetering van het openbaar vervoer in de toekomst. En volgens ten slotte voorzitter, denk ik dat de gronden voor bestaansrecht van Groningen Airport Eelde nog verder zijn weggevallen, nu de aanleg van de Lelylijn zeer vaste vormen begint aan te nemen, gezien de ontwikkelingen in de Tweede Kamer van gisteren. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel meneer Van der Meijden. Dan gaan we verder met de CDA-fractie, de heer Zuur.

De heer Zuur: Dank u wel voorzitter. Het is erop of eronder deze dagen voor Groningen Airport Eelde, zullen de media ons doen geloven. Maar je moet niet altijd geloven wat in de krant staat. Natuurlijk is duidelijk geworden dat het moeilijk, zo niet onmogelijk zal zijn om Groningen Airport Eelde in de lucht te houden, zonder structurele bijdrage in de kosten van de overheid, landelijk of regionaal, lokaal en of aandeelhouders. Daarover is het nu realistische document 'Visie, strategie en toekomst' Groningen Airport Eelde duidelijk genoeg. En begrijpelijk. Alle fervente voor- en tegenstanders van Groningen Airport Eelde halen alles uit de kast, of moet ik zeggen kist, om hun standpunt te onderbouwen met de

voor hen relevante argumenten. Tegenstanders hebben het over een bodemloze put en irrelevante keuzes, spoor of lucht. Voorstanders noemen de absolute noodzaak vanwege de vestiging van multinationals. De CDA-fractie houdt er niet van om als een kamikazepiloot door dit dossier te vliegen. En we zien het ook mede als onze taak om vooral vanuit een overall-view, zeg maar vanuit de verkeers-toren, alle gaande en komende vliegbewegingen inclusief het achterland in de beschouwing te betrekken. En dan concluderen wij dat het topdrukte is in de lucht. Natuurlijk is het standpunt van onze regering bij monde van minister Van Nieuwenhuyze-Wijbenga niet zo definitief, zoals zij zelf ook later aangeeft, graag mee te willen denken en misschien dus ook wel meer over de toekomst van Groningen Airport Eelde. Denk daarbij ook aan de binnenkort geagendeerde Luchtvaartnota met de optie om alle vliegvelden te verenigen, en de aanstaande verkiezingen. En er zit ook nog volop beweging, maar ook ambitie bij de aandeelhouders. Daarmee is het verder nog onduidelijk of de aandelen van de gemeente Assen daadwerkelijk overgenomen worden door andere aandeelhouders, wellicht gesplitst of dat er gekozen wordt voor een andere optie. Graag horen wij wat betreft die aandelen die op de markt komen, het vliegplan van de gedeputeerden op dit punt. Wat het CDA betreft kunnen en moeten we samen als gezamenlijke overheden, maar ook samen met potentiële gebruikers en nu-al-gebruikers en andere belanghebbenden de komende tijd, en die tijd is niet grenzeloos, onderzoeken, verkennen hoe we Groningen Airport Eelde in een zo goed mogelijke positie taxiën, dat Groningen Airport Eelde zo veel mogelijk zonder turbulentie een zonnige horizon krijgt. Daarbij moeten we creatief zijn als noordelijke overheden en veel meer dan nu de handen ineenslaan. En moeten we in dit bereikbaarheidsdossier met zowel spoor, weg, water, lucht als digitaal, breed en internationaal, aanvliegen. Het is niet of of, maar en en. En juist dan ziet onze fractie kansen, kansen die ook andere partijen zien, gezien de berichtgeving in de media de afgelopen tijd. En dan de korte termijn. Onze fractie ondersteunt de beoogde zoektocht naar die vruchtbare toekomst en ook bedrijfseconomisch gezonde toekomst voor Groningen Airport Eelde, dit vanwege het brede, soms nog onontdekte belang van deze luchthaven voor de regio en het land. Met natuurlijk ook de bijpassende nadelen voor de omgeving, zonder die overigens te willen bagatelliseren. 2. Daarbij is het logisch om het verlies van dit en volgend jaar ten laste te brengen van de post die beschikbaar is gesteld voor het aantrekken van nieuwe routes, maar dus niet oneindig. Ik bedoel tot en met 2026. En doen wij opnieuw een nadrukkelijke oproep aan de noordelijke overheden om in gezamenlijkheid en met verantwoordelijkheid in het belang van het Noorden een positieve bijdrage te leveren aan de eerdergenoemde zoektocht. En daarbij past het ook dat wij onszelf via de bekende partijlijnen bij voorkeur ook samen met anderen, zo doen wij dat met Flevoland en Overijssel, ook in Den Haag hier ons sterk voor maken. Voorzitter, wij wensen tot slot gedeputeerde veel succes op 10 december en verder ten aanzien van dit dossier en blijven graag op de hoogte van de actuele ontwikkelingen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk nu nog even of er vragen zijn in uw richting. Die zie ik niet. Dan kom ik aan volgens mij bij de laatste bijdrage in deze lijst. En dat is dan de heer Pormes van GroenLinks. Gaat uw gang.

De heer Pormes: Ja dank u wel. Allereerst dank ik de gedeputeerde voor zijn eerder verzorgde briefing op 25 november. Het is goed dat wij worden meegenomen in dit dossier. En hij is de enige van alle aandeelhouders die dat doet en dat siert hem. En het is een dossier met veel hobbels en tegenvallers. En eerlijk gezegd word je daar niet vrolijk van. Miljoenen van rijke regio's zijn geïnvesteerd op basis van veronderstellingen. Neem bijvoorbeeld die € 21 miljoen voor een baanverlenging. Dat zou moeten leiden tot nieuwe routes en uitbreiding met een vervoersvoorziening. Nou, dat is allemaal niet uitgekomen. Maar laat ik even gebruik maken van twee onderzoeken om de fractie van GroenLinks neer te zetten. In 2005 heeft de fractie van de Partij van de Arbeid hoogleraar Jaap de Wit gevraagd onderzoek te doen naar de plannen van vliegveld Eelde. Drie conclusies. De werkgelegenheidseffecten worden overschat. Twee, te optimistisch over de groei van het aantal passagiers. 3. Meer chartervluchten en lijndiensten is niet realistisch. In 2014, in opdracht van de Noordelijke Rekenkamer doet

SEO, gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam, onderzoek naar het strategisch plan van Eelde 'Werelden verbinden'. Vier doelstellingen zijn getoetst. Ik zal ze niet allemaal opnoemen, maar wel de conclusie. Niet een van deze vier zijn gerealiseerd. Vervolgens heeft vliegveld Eelde zelf ook in haar jaarverslag van 2019 melding gemaakt van een terugloop van passagiers van 23%. En de heer Schmeink erkent 'Toegangspoort van het Noorden' was gedoemd tot mislukken, in feite de belangrijkste overweging tot de investering. En mijn vraag aan de gedeputeerde is of hij dit ook van mening is. In alle jaarverslagen van vliegveld Eelde lezen wij tussen 2014 en vorig jaar, vluchten naar Marseille, Corfu, Bodrum, Kos, Gdansk, Lanzarote, Kopenhagen en München geschrapt. Brussel, nog voordat de eerste vlucht heeft kunnen plaatsvinden, geschrapt. Ryanair, gezien als redder van Eelde, heeft besloten ook te stoppen. Afgelopen maart stopt luchtvaartmaatschappij Flybe. Er blijft eigenlijk weinig over. En ook over de vierde verbinding stelt bijvoorbeeld luchtvaarteconoom dokter Hans Heerkens van de Universiteit Twente, dat Eelde daar nooit aan kan voldoen. Voorzitter, vliegveld Eelde moet van het kabinet samen met de regionale partijen de gewenste ontwikkeling van de luchthaven verkennen. Het kabinet heeft een hard en niet voor andere interpretatie vatbaar oordeel. Vliegveld Eelde is een zelfstandige onderneming die zelf verantwoordelijk is voor de bekostiging van haar activiteiten. Structurele rijksbijdragen passen niet binnen het luchtvaartbeleid. Deelt u deze harde conclusies, is mijn vraag. En ziet u nog kans om daar wat uit te onderhandelen? Het college heeft al eerder aangegeven dat de provincie, althans dat denk ik hoor, niet bereid is om de exploitatietekorten van € 6-8 miljoen te dekken. Nu het Rijk dit ook niet doet, is de vraag relevant wat dit voor het voortbestaan van vliegveld Eelde betekent. Ik verneem graag een reactie van de gedeputeerde hierop. Voorzitter, dan de rol van Provinciale Staten. Eind 2016, ingestemd met € 13,8 miljoen. Ik noem twee relevante overwegingen. GAE zou een private en semipublieke voorziening worden. Het noordelijke bedrijfsleven heeft zich garant gesteld voor € 8,6 miljoen aan bijdragen. Met de kennis van nu. Hoe kijkt de gedeputeerde hier tegenaan? Hoe heeft dit kunnen gebeuren? Voorzitter, tenslotte. Welke perspectieven ziet het college nog? Ik vraag dit nadrukkelijk, omdat altijd is gezegd, laten wij wachten op de Luchtvaartnota. En terecht. Een uitermate belangrijke nota, is geldig van 2020-2050. En die is definitief vastgesteld. En natuurlijk, volgende week komt er nog een Kamerdebat. Alle zienswijzen, inclusief die van de provincie en van Vliegveld Eelde, zijn hierin verwerkt. De fractie van GroenLinks verneemt graag een reactie hierop, voorzitter. Ik wil me daartoe in de eerste termijn beperken.

De heer Zuur: Voorzitter.

De voorzitter: Het woord is aan, wie riep daar als eerste wat? Meneer Zuur.

De heer Zuur: Dat was ik. Ja dank u wel. Mijn vraag aan de heer Pormes c.q. GroenLinks is, welk perspectief ziet u zelf?

De heer Pormes: Nou voorzitter, het probleem is dat je... Kijk, je kunt heel opportunistisch zijn en zeggen, op basis hiervan wil ik mijn conclusie trekken. Ik wil dat nog niet. En ook uit eerdere informatie van het college, van de gedeputeerde, ik wil hem graag nog de kans geven om met deze en gene te overleggen, ook met de regering, ook met de minister. Maar ik verneem ook...

De voorzitter: Meneer Pormes, u krijgt een interruptie van mijnheer Pragt.

De heer Pragt: Ja, ik wil mij eigenlijk even aansluiten bij de heer Zuur van het CDA, en ook de vraag stellen aan GroenLinks naar wat ze zelf vinden, maar vooral wat gaan ze aan de gedeputeerde meegeven in plaats van allerlei vragen te stellen aan de gedeputeerden en op antwoorden wachten. Wat willen ze zelf? Want dat hoor ik er absoluut niet uit.

De heer Pormes: Voorzitter, het is heel normaal in het verkeer dat je eerst vragen stelt en vraagt om informatie. En in eerste termijn laat ik de gedeputeerde natuurlijk daarop antwoorden en op tweede termijn kom ik daarop terug. Dat lijkt me heel normaal. Of niet?

De heer Pragt: Ja, wij hebben als D66 dit bewust geagendeerd, omdat wij naar de aandeelhoudersvergadering toe, de gedeputeerde onze mening en standpunt mee willen geven. Dat is ook eigenlijk ... .. Er is geen Statenstuk voor, we hoeven niet te beslissen, ... Maar als ik GroenLinks hoor, die stellen alleen maar vragen en zeggen niet wat ze vinden en willen.

De heer Pormes: Nou, in mijn bijdrage hoort u al heel wat zaken. Maar kijk, het debat bestaat uit twee delen, eerste en tweede termijn. En dan is het goed om in tweede termijn ook het college de ruimte te geven om op al die vragen te antwoorden. Dat lijkt mij...

De voorzitter: Dat is even voldoende besproken. Dan eerst mevrouw Potharst nu en daarna meneer Uppelschoten, ook gezien. Mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter. Ik zou graag van GroenLinks willen weten, of zij ook nog andere argumenten meewegen, behalve het economische perspectief, zoals overlast voor de omwonenden, effecten op de natuur? Kan meneer Pormes daar wat over zeggen?

De heer Pormes: Uiteraard. Kijk, als u de Luchtvaartnota hebt gelezen, dan betekent dat dat elk vliegveld daar rekening mee moet houden en op welke wijze. Daar worden allerlei criteria gehanteerd en daar is iedereen aan te houden en dat is ook ons standpunt.

De voorzitter: Dan meneer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Ik wil nog even weten, dit is toch een beetje ander debat dan wat meneer Pormes voorstelt. Het is niet een voorstel van GS, waarop wij commentaar geven, maar het is van ons uit gezien, de Staten, een debat om hem een boodschap mee te geven. De boodschap is voor morgen en de vraag die eigenlijk volgens mij centraal voorligt, willen wij een vliegveld en accepteren wij dan ook dat de overheid, de Rijksoverheid, de regionale overheid, moet meebetalen om het vliegveld in stand te houden, ja of nee? Dat is volgens mij de cruciale vraag. En dan heb je allerlei uitwerkingen. Je kunt allerlei onderzoeken doen naar ... ..

De voorzitter: Ho maar, meneer Uppelschoten, heeft u een vraag of niet?

De heer Uppelschoten: Ja, de vraag is, bent u bereid om het vliegveld in stand te houden onder de voorwaarde, want die is blijkbaar noodzakelijk, dat de overheid bijbetaalt om de beheerskosten van het vliegveld voor z'n rekening te nemen? Dat is de vraag die voorligt en die meneer Pormes moet beantwoorden.

De heer Pormes: Nee hoor, ik heb die vraag ook gesteld aan gedeputeerde. De overheid heeft al een antwoord gegeven. Kennelijk heeft u de stukken niet gelezen. En de minister is daarin helder, ik heb dat net herhaald, wat het kabinet heeft gezegd. En dat betekent dat je de ruimte die wordt geboden door het kabinet, maar ook door de provincies... Op dat moment ga je kijken welke ruimte er nog bestaat en dat vraag ik aan het college. Heel simpel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan heb ik nu een vervolgvraag van mijnheer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Ja, ik zou graag willen weten van meneer Pormes, als er geen ruimte meer is, of de ruimte is marginaal, bent u dan ook van mening dat Groningen Airport moet worden afgeschaald tot een kleinschalig vliegveldje?

De heer Pormes: Nou, dat is een van de opties natuurlijk. Je kunt ook afschalen. Er zijn natuurlijk ook nog andere kansen, waarbij je kunt zeggen, neem dan bijvoorbeeld het UMCG, neem nou de helikopters die daar gebruik van moeten maken, ja kijk, dat zijn allemaal mogelijkheden die nog in het verschiet liggen. Maar ja, dat moet je natuurlijk ook weer beoordelen op basis van het voorstel wat aan ons wordt geboden.

De voorzitter: Zijn er nog andere vragen aan meneer Pormes, die net even meneer Promesse werd genoemd? Ook wel grappig? Oké, niemand meer?

De heer Pormes: Het is geen familie, voorzitter.

De voorzitter: Dan waren dit de bijdragen van de Staten. En dan is het nu de gelegenheid aan gedeputeerde Bijl om daarop te reageren. En misschien kan die dan zo tegen het einde van zijn betoog ook duidelijk maken wat die als gemiddelde opbrengst van al uw bijdragen gaat meenemen, naar aanleiding van deze discussie. Het woord is aan meneer Bijl en ik heb voor u sowieso 16 minuten staan.

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter, dank u wel. Ik dank de commissie voor de inbreng en ook de insprekers uiteraard voor hun betrokkenheid. Ik denk dat, als je argeloos dit debat volgt, dat er weinig mensen zullen zijn die denken, die Bijl is wel te benijden als aandeelhouder van Groningen Airport Eelde, want er komt wel het een en ander langs. En dat is ook een beetje waar we natuurlijk mee zitten, dat we enerzijds aandeelhouder zijn in een N.V. en ik als aandeelhouder het belang van het bedrijf heel hoog moet houden, anderzijds dat wij als aandeelhouder toevallig ook nog een overheid zijn die te maken hebben met opvattingen die maatschappelijk leven over het vliegveld en dat er ook overheidsgeld, provinciaal geld, betrokken is bij deze onderneming. En ik schets het altijd zo, dat ik een handelingskader voor mezelf heb als aandeelhouder. En dat ik ook de toetsing aan u voorleg en dat ik dan ook kijk vanuit de reacties die u inbrengt, wat kan ik daarmee doen? Wat wil ik daarmee doen? Dat is dan mijn verantwoordelijkheid. Uiteindelijk kunt u mij natuurlijk gewoon ontslaan, als u denkt, die gedeputeerde, die vinden wij niks als aandeelhouder namens ons bij Groningen Airport Eelde. Even de aandeelhoudersvergadering. Die zal qua agenda beperkt zijn, omdat wij ook volgende week nog als het goed is, een gesprek hebben met de minister, met Groningen Airport Eelde en ook Maastricht Airport, want die zit in hetzelfde schuitje als Groningen Airport Eelde, om te kijken hoe wij ook een vertaling kunnen geven van datgene wat in de Luchtvaartnota staat en datgene wat de regionale luchthavens die geen onderdeel uitmaken van de Schiphol Group, dat zijn Maastricht en Groningen Airport Eelde, hoe we daar verder mee kunnen. En ons belang als aandeelhouders in de aandeelhoudersvergadering, die misschien zelfs morgen schriftelijk gaat gebeuren, is de continuïteit voor de bedrijfsvoering. En dat betekent, dat ik voornemens ben om akkoord te gaan met de exploitatiebegroting. Dat is gewoon om het licht te kunnen laten branden op 1 januari, als het nieuwe jaar begonnen is. Dat we akkoord gaan met de aanvraag voor de NEDAB-kosten, ook die zijn nodig om te kunnen blijven draaien. En we zullen ons uitspreken over de benoeming van een nieuwe directeur. De andere zaken die veel wezenlijker zijn voor de toekomst van Groningen Airport Eelde zullen beter besproken kunnen worden nadat we ook het gesprek met de Schiphol Group en de minister hebben gehad. En ik denk dat wij ook redelijk snel in het nieuwe jaar weer een volgende aandeelhoudersvergadering zullen hebben. Daarover zal ik u uiteraard informeren. Maar morgen is dus voornamelijk aan de orde de exploitatiebegroting, de aanvraag voor de kosten van de NEDAB, dat is dus brandweer, veiligheid, douane en de benoeming van een nieuwe directeur. Ik denk dat... ik heb niemand horen zeggen, haal ongecontroleerd binnen 14 dagen de stekker eruit, dat de continuïteit in ieder geval voor de zeer korte termijn,

dat die gewoon gewaarborgd moet zijn. Dat zijn we als fatsoenlijke aandeelhouder gewoon gehouden. Dit jaar, dat hebt u ook kunnen vernemen in de pers, wordt het tekort geschat op om en nabij de € 2 miljoen. Dat was begroot op € 1,3 miljoen tot € 1,4 miljoen. Door de coronasituatie is dat niet beter geworden, dus dat valt hoger uit. En ook voor volgend jaar is de verwachting dat er een tekort is, dat ergens zo in de buurt van de € 1,7 miljoen zal gaan liggen. Nogmaals, om de continuïteit van het bedrijf als zodanig te waarborgen, zal ik daarmee akkoord gaan. En er is door een aantal van u een paar keer gesproken over voorstellen. Nou, er ligt van onze kant geen voorstel, maar we moeten natuurlijk wel kijken wat betekent dit nou, deze situatie voor de toekomst van de luchthaven. Er ligt een Visie. Die Visie is gemaakt onder verantwoordelijkheid van de directie. Die heeft het vastgesteld, de raad van commissarissen heeft het goedgekeurd en aandeelhouders staan in de stand. En zo sta ik er ook in, als wij die Visie voor kennisgeving aannemen, omdat wij vinden dat het een stuk is waar directie en raad van commissarissen verantwoordelijk voor is. Nemen wij dan afstand van alles wat er in die Visie staat? Nee, een aantal van u heeft al aangegeven dat dit, zoals een aantal van u noemde, misschien wel de meest realistische benadering is die op dit moment nodig is, mogelijk is. Omarmen wij alles wat in de Visie staat? Nee, ook niet. Want als er wordt gezegd, we moeten afscheid nemen van bijvoorbeeld gemeentelijke aandeelhouders, dat hoeft wat ons betreft niet. Maar goed. De Visie geeft wel aan dat de richting die vier jaar geleden is ingeslagen, dat die verlaten moet gaan worden, voor zover de werkelijkheid hem al niet verlaten heeft. En daar kunnen wij ons heel wat bij voorstellen, dat dat gaat gebeuren. Iemand vroeg, bent u het met me eens dat die gedoemd was te mislukken, die vorige visie? Als ik dat zou vinden, dan heb ik u willens en wetens iets voorgelegd vier jaar geleden, waarvan ik toen niet het geloof had dat het zou kunnen. En dat is dus niet zo. Wat we vier jaar geleden voorgelegd hadden, ook gebaseerd op niet de minsten in de luchtvaart, leek in onze opvatting, niet alleen in die van ons, maar van velen, een reële basis om met Groningen Airport Eelde verder te gaan. En er zijn een aantal ontwikkelingen geweest die dat...

De heer Pormes: Voorzitter. ...

Gedeputeerde Bijl: ... ons bood, maar we hoeven daar zeker na de corona- situatie niet lang meer over te praten. Feitelijk is die Visie niet meer aan de orde.

De voorzitter: Meneer Bijl, een interruptie van meneer Pormes.

De heer Pormes: Ik heb niet gevraagd of u, met betrekking tot de opmerking 'De toegangspoort van het noorden was gedoemd te mislukken', dat was de uitspraak van Schmeink. En mijn vraag was, of dat, met de wetenschap van nu, of die toegangspoort van het Noorden de belangrijkste overweging is geweest toentertijd, om te komen tot het besluit te investeren. Dat is mijn vraag.

Gedeputeerde Bijl: Ja, dan heb ik u vragen anders bij mij doorgekregen, maar laat ik zeggen, dat was de essentie van het verhaal van vier jaar geleden, toegangspoort tot het Noorden, daar was dat verhaal op gebaseerd. En we kunnen de conclusie nu trekken dat het niet langer aan de orde is. Dat wil niet zeggen dat er nooit meer een chartervliegtuig zou vertrekken in mijn beleving, maar het wordt geen Eindhoven Airport. Laten we dat maar zo stellen.

De voorzitter: Moment graag. Mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Voorzitter, ik zat me af te vragen, gedeputeerde Bijl geeft aan dat hij het rapport dat vier jaar geleden geschreven is, dat het geen haalbare kaart is gebleken. Kan hij ook aangeven wat nou de reden is, dat al die doelstellingen die daarin benoemd staan, dat die niet gehaald zijn? Want ook zonder corona ging het al niet goed met Groningen Airport Eelde. Misschien kan hij duidelijk maken wat nou de oorzaak is dat die doelstellingen, die destijds bedacht zijn, niet reëel bleken te zijn?

Gedeputeerde Bijl: Ik denk dat er in de luchtvaart heel veel gebeurd is de laatste vier jaar, ook in de politiek van vliegmaatschappijen, die normaalgesproken best vanaf Eelde zouden kunnen vliegen. Met name in de toeristische sector verdedigt men tot de laatste snik de landingsrechten op Schiphol, omdat men ervan uitging, gaat, dat die heel veel waard zijn. Dus je ziet dat de toeristische sector die mogelijkwijs heel goed vanaf Eelde zou kunnen vliegen, dat die dat ten koste van alles het blijft doen, het liefst vanuit de Schiphol Group en zeker vanaf Schiphol. Dat is een deel. Corona heeft de deur dicht gedaan, laten we het maar zo plat zeggen. Maar er zit een aantal elementen in de ontwikkeling van vliegveld. Lelystad laat ook zien dat het allemaal niet zo eenvoudig was om in te schatten hoe de ontwikkelingen zouden gaan in de luchtvaart, want ook daarvan is nog maar de vraag of Lelystad überhaupt opengaat. En dan praten we over de investering, zeg ik even uit mijn hoofd, van iets van € 280 miljoen wat daar ligt. Dus ja, dat zijn de inschattingen van vier jaar terug met de wijsheid van toen. Dat hebben we allemaal niet zelfstandig bedacht, integendeel, dat is met zwaar deskundige mensen zal ik maar zeggen, ontwikkeld. Maar de werkelijkheid is anders gelopen.

De voorzitter: Dan is er nog een vraag van mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Dank u voorzitter. De gedeputeerde geeft aan dat hij de Visie voor kennisgeving aan wil nemen. Op zich kan ik me daar iets bij voorstellen, maar ik had ook gevraagd van, is hij ook bereid om de aandeelhouders, via de aandeelhouders, Groningen Airport Eelde te vragen om een betere berekening van de verwachte exploitatieopbrengsten, bijvoorbeeld van de drones, het lesvliegen enzovoort, zodat we daar meer zicht en grip op krijgen.

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter, ik denk dat wij in een ontwikkeling zitten naar het komen tot een beeld wat we willen met Groningen Airport Eelde. En als in dat beeld wat we willen, drones een onderdeel vormen, dan zullen we ook voor dat onderdeel kijken of de gegevens die daarvoor aanwezig zijn, voldoende gevalideerd zijn. We kunnen nu wel op allerlei onderdelen misschien gaan zitten kijken, is het een plusje, is het een minnetje. De rode draad is helder, er is een te verwachten tekort voor dit soort luchthavens. Nou, dat is berekend op € 6-8 miljoen. Dat kan € 5-9 miljoen zijn, maar het gaat eerst om het principe, willen wij in Nederland één systeem voor luchthavens? Als we dat willen, dan moet dat leiden tot een taakverdeling tussen die luchthavens. En als binnen dat nationale systeem Groningen Airport Eelde een bepaalde taak krijgt, en ik kan me heel goed voorstellen dat drones daar een van is, want daar zijn we nu eenmaal het verste in, het is de enige luchthaven van betekenis waar dat mag in combinatie met burgerluchtvaart, dan moet je ook gaan kijken, wat zijn dan de opbrengsten en de kosten daarvan. En wat wij betogen is, dat als je een nationaal systeem wil, en de minister zegt dan ook te willen, dat het niet zo kan zijn dat de krenten uit de pap alleen in de Schiphol Group komen. En de leaders, wij, Groningen Airport Eelde en Maastricht, dan moet je daar afspraken over maken, hoe je dat qua kosten opvang doet. Dan moet je ook weten wat de opbrengsten en de kosten zijn. Dus naar mevrouw Van den Berg, zeg ik, als we te zijner tijd met een voorstel komen, dan moet op de onderdelen waarvan wij denken dat die passen bij het regioprofiel van Groningen Airport Eelde, moet er een goede onderbouwing zijn. En het kan zijn dat dat gegevens zijn uit deze Visie, maar het kan ook zijn dat we dat nog nader moeten valideren. Maar laten we op dat moment kijken dat die gegevens ook goed zijn. Want daar gaat het in wezen om en dat vraagt de minister ook van de luchthavens. Voorzitter.

De voorzitter: Vraag van meneer Van der Meijden en van mevrouw Potharst. Meneer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Ik heb een vraag. Ook in de Visie staat nog steeds genoemd, passagiers als een vorm van inkomsten. Gezien de geschetste situatie uit het verleden en ook zeg maar de ontwikkeling van de Lelylijn, denkt de gedeputeerde nog dat er een kans is dat er ooit nog passagiers gebruik zullen gaan maken van Groningen Airport Eelde en daarmee ook zeg maar het in stand houden?

Gedeputeerde Bijl: Ja. Het antwoord is 'ja' voorzitter.

De voorzitter: Ik hoor het. Daarom wou ik direct doorschakelen naar mevrouw Potharst. Gaat uw gang.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter. Hoor ik de gedeputeerde goed dat hij in de loop van volgend jaar komt met een voorstel waarin inderdaad deze keuzes ook worden voorgelegd aan de Staten?

Gedeputeerde Bijl: Nou ja, we zullen een keer een conclusie moeten trekken over de toekomst van Groningen Airport Eelde, en wat we nu aan het doen zijn, en dat gesprek is met het kabinet eigenlijk nu pas op gang aan het komen. We hebben onlangs een eerste gesprek gehad, de collega van Groningen en ik, met de minister. En de komende weken, als gevolg vanuit het gesprek, is er een vervolg met de minister en de Schiphol Group en de collega's van Limburg, dus we zitten nu in een ontwikkeling. En wat een aantal van u ook aangaven, en dat zien wij ook, we kunnen niet in lengte van jaren verliezen in de orde van grootte zoals die er nu zijn, blijven afdekken. Dus we zullen conclusies moeten trekken. En er is ook door een aantal van u gezegd, zie je 2026 als de overgangstermijn? Wat mij betreft gaan wij eerst eens een jaar kijken wat het overleg oplevert met dit kabinet en het nieuwe kabinet. Want de inschatting van de heer Loof dat we wel eens over de kabinetsformatie heen kunnen gaan, dat lijkt me een hele reële. En dan zullen wij aan het eind van volgend jaar een conclusie moeten trekken, waar staan we nu? En wat betekent dat? En dat zou twee kanten op kunnen gaan. Dat zou kunnen doorgaan met een overbruggingsfinanciering richting het opbouwen naar een nieuw regio-profiel, of doorgaan naar een andere situatie. Nou ja, dat is dan aan de aandeelhouders om daar met een vraag te komen naar de achterbannen van de aandeelhouders, want die moeten dat financieren, als daar geld achterweg komt. Dat is heel simpel. Dus ja, zonder mij aan de maand te binden, maar ik denk wel dat we in de loop van 2021, maar ik schat zelf in dat het wel eens naar de zomer zou kunnen worden, met een nieuw kabinet, voordat wij ook kunnen zeggen, er staat in het nieuwe regeerakkoord iets over de luchthavens en hoe we dat gaat doen. En er is ook een vraag, hoe schat je dat dan in wat er nu in de beantwoording staat van de minister? Dat snap ik wel, maar de minister was een half jaar geleden wat strakker in haar benadering van die regionale luchthavens dan nu. Dat zie ik ook in het antwoord. Ik denk dat ze wel gelijk heeft dat ze bijvoorbeeld met het mobiliteitsfonds van het Rijk niks kan. Want dat is expliciet uitgesloten om in infra van luchthavens te investeren. Aan de andere kant, de Schiphol Group drijft toch eigenlijk op de KLM. En de KLM drijft toch eigenlijk op de hoeveel miljard steun, die nu het kabinet geeft... dus indirect is het kabinet natuurlijk ook heel erg bezig om de lucht-have sector in Nederland te ondersteunen. En dat is ook de opmerking van ons voor Maastricht en Groningen Airport Eelde, dat gelijke speelveld. Wij missen de indirecte steun van de KLM. Wij hebben geen steun van Defensie, wat bijvoorbeeld op Eindhoven gebeurt. Zo zijn er meer dingen die denkbaar zijn. Als de levertransplantaties van het UMCG echt een nationaal belang is, en dat vinden wij, dan moet je daar ook naar kijken hoe je dat oplost. Moet dat via een structurele oplossing van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, of I en W zoals dat tegenwoordig heet, of is V en WS bijvoorbeeld degene die daar een deel van de kosten voor zijn rekening neemt? Die zoektocht, die moeten wij de komende tijd gaan maken. En daarom is het nodig dat wij Groningen Airport Eelde de lucht geven, om ook die zoektocht te kunnen maken. En natuurlijk zullen wij ook als het gaat om randvoorwaarden, als de omgeving, het binnen vergunningen blijven, zullen we daarin meenemen. Vergroening staat bij ons hoog in het vaandel. Groningen Airport Eelde is de enige met voorziening voor elektrische vliegtuigen

en elektrisch vliegen is over 10 jaar van een heel andere orde dan nu. Daar gaat echt een ontwikkeling komen, volgend op het autorijden. Dus ik denk dat er wel degelijk mogelijkheden zijn. Maar ja, dan moet het wel mogelijk gemaakt worden door de aandeelhouders. En ja, dat is ook deze, laat ik zeggen consultatie, die ik doe bij de Staten, hoe we erin zitten. Mevrouw Potharst heeft gezegd, luister ik wel naar de samenleving? Als ik u als vertegenwoordigers van de samenleving mag zien, dan zie ik dat van de twaalf fracties er eigenlijk negen positief staan. En GroenLinks zegt ook niet dat het vliegveld per definitie dicht moet. Dat was ook nog een vraag van u. Het coalitieakkoord is helder, Groningen Airport Eelde is onderdeel van de Drentse infrastructuur en van belang voor het vestigingsklimaat. Dat is het coalitieakkoord van de vijf partijen die erin zitten. En als u iemand van het college hoort spreken, dan is dat altijd namens het college. Dus dat is niet anders op dit punt.

De heer Pormes: Mag ik nog even een vraag stellen?

De voorzitter: Wie was dat? Mijnheer Pormes? Ja. Gaat uw gang.

De heer Pormes: Begrijp ik goed dat u zegt, eind volgend jaar komen we met een Statenvoorstel, misschien na de zomer. Maar u had ook aan het begin gezegd, dat u nog met een handelingskader komt, dat u ook aan ons voorstelt. Is dat hetzelfde? Of betekent het dat u eerder nog met een handelingskader komt en dat aan ons voorlegt? Of hoe moet ik dat zien?

Gedeputeerde Bijl: Het handelingskader als aandeelhouder is, dat ik morgen instem met exploitatiebegroting, met de aanvraag voor de NEDAB-kosten en met de benoeming van een nieuwe directeur. Als er weer een nieuwe aandeelhoudersvergadering komt... En de Visie neem ik voor kennisgeving aan, dat is mijn handelingskader. Komt er in januari/ februari of wanneer dan ook een nieuwe aandeelhoudersvergadering, dan kom ik weer opnieuw bij u terug, aan de hand van de agenda. En dan zeg ik, dit is de agenda en dit ben ik van plan te gaan doen. Wat vindt u ervan? Wat ik natuurlijk in de gaten moet houden, als ik dingen doe die geld gaan kosten waarvoor ik bij de Staten terecht moet, dat ik bij u aanklop. Dat is natuurlijk ook helder en daarvan heb ik aangegeven dat ik van plan ben om te blijven opereren binnen de beschikbare miljoenen van de besluitvorming van 2016. En een aantal van u hebben dat ook aangegeven. Als binnen die miljoenen de niet benutte ruimte voor het routefonds nodig is voor liquiditeit of wat dan ook, dan is dat een begaanbare route. En dat lijkt mij ook de meest pragmatische route om dat zo te doen. Maar ...

De heer Pormes: Nog een vraag. Bedoelt u daar ook mee de suggestie van de VVD-fractie? Om middelen in een bepaalde richting te duwen, wat niet overeenkomt met het doel waarvoor er toen werd besloten. Betekent dat dat we daarover nog een apart Statenvoorstel krijgen, mocht dat gebeuren?

Gedeputeerde Bijl: Als wij binnen de aandeelhouders met een concreet idee komen, als het mogelijk is om de liquiditeit op te lossen, dan zal ik dat op z'n minst aan u melden. Dat is een. En als het nodig is, omdat er besluitvorming voor nodig is, komt ik sowieso natuurlijk bij u langs. Maar ik meld ook elke oplossing, ook al wordt het op een andere manier gedaan, die we gaan vinden.

De heer Pormes: Oké, bedankt.

Gedeputeerde Bijl: U gaf al aan dat u het plezierig vindt dat ik u af en toe bijpraat. U hebt de ervaring van het laatste jaar. Maar sinds 2016 mag ik wel aandeelhouder zijn namens Drenthe, ik vind het zelf ook al een plezierige manier om een beetje de tussenweg te vinden, tussen enerzijds dat je aandeelhouder bent en anderzijds politiek verantwoordelijk voor dit dossier, om toch die gezamenlijke zoektocht daarin te vinden.

De voorzitter: Ik denk dat de Staten dat ook vinden. Mijnheer Bijl, er is een vraag van mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Ja, dat komt even door de opmerking van de heer Bijl over dat morgen ook de begroting voorligt van Groningen Airport Eelde. En ik heb even zitten zoeken en ik kan dat stuk niet vinden bij de stukken die wij hebben gekregen. Is dat bekend bij de heer Bijl, dat wij die niet hebben?

Gedeputeerde Bijl: Dat zou kunnen, maar het is gebruikelijk in mijn beleving, dat de stukken van Groningen Airport Eelde niet voor de aandeelhoudersvergadering worden toegestuurd, maar daarna, als de besluitvorming geweest is. Het is een bedrijf en we moeten dat besluit nemen. In die zin moet u maar op mij vertrouwen. Ik heb al gemeld dat er tekort van ongeveer € 1,7 miljoen tot € 1,8 miljoen voor volgend jaar voorzien wordt. Nou, dat ligt in de orde van grootte van dit jaar, van de werkelijkheid. Maar zodra die besluitvorming is afgerond, dan krijgt u dat toegestuurd. En u krijgt natuurlijk steeds ook de kwartaalrapportages of blad de halfjaarrapportages, dus dat is al vanwege de bijzondere positie, dat u meer krijgt dan normaal bij een verbonden partij. Maar dat vind ik ook heel logisch dat u dat krijgt. En ja, wat ik net ook aangaf, u moet er ook op vertrouwen dat als er bijzonderheden zijn, dat ik u ook tussentijds informeer. Dat is ook een afspraak die ik met u heb als Staten.

Mevrouw Van de Berg: Voorzitter.

De voorzitter: Er is nog een vraag, o sorry.

Mevrouw Van den Berg: Sorry. Op zich is dat helder, alleen dat betekent dus ook dat wij op dat punt nu niet wat mee hebben gegeven.

De voorzitter: Dat is dan ook helder. Meneer Uppelschoten nog een vraag?

De heer Uppelschoten: Ja, de vraag, want ik heb in mijn eerste termijn gezegd, ik vind het erg belangrijk dat de drie provincies Fryslân, Groningen, Drenthe, aandeelhouders zijn, wat voor oplossing er ook komt, dat er altijd tekorten zullen zijn, dat de overheid moet bijspringen, misschien ook de regionale overheden. Mijn vraag is, er zijn een hoop onderhandelingen genoemd, wordt er ook onderhandeld met Fryslân, dat ze aandeelhouder kunnen worden van Groningen Airport Eelde? Want ik neem aan dat er ook onderhandeld wordt over de Lelylijn, waar zij heel veel belang bij hebben. Nou, wij hebben heel veel belang bij Groningen Airport Eelde. Is daar ook een traject gaande?

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter, ik kan me herinneren dat de heer Uppelschoten vier jaar geleden ook heel erg gepleit heeft om met Fryslân gesprekken te voeren. In het verleden heeft dat nog niet geleid tot een officiële Friese vertegenwoordiging als aandeelhouder, maar Oranjewoud heeft de initialen F.B. voor Oranjewoud staan. De een zegt dat het van Friesland Bank is en de andere van Fryslân boppe, maar misschien is dat wel een soort van voorportaal van meer Friese betrokkenheid. Ik weet het niet, maar ik denk dat het niet onverstandig is, dat we in Noord-Nederland en zonder dat we nou allerlei dingen een op een met elkaar aan het uitruilen zijn, maar gewoon kijken naar wat is voor Noord-Nederland in de volle breedte van belang? En ja, wij zien Groningen Airport Eelde als onderdeel van de noordelijke infrastructuur, en dat geldt voor het hele noorden. Dus ik denk dat dat de opmerking die u maakt, u ook anderen gemaakt hebben, dat ze dat ook nog eens goed in ons laten omgaan, van wat we daarmee kunnen. En ja, als je kijkt naar de manier waarop we op dit moment ook in Noord-Nederland met een aantal zaken bezig zijn, ik noem maar even het Just Transition Fund, ESF, de EFRO-gelden, hebben we goede onderlinge afspraken en samenhang met elkaar gevonden. En ik denk dat het helemaal niet verkeerd is om dat verder te verkennen. De heer Van der Meijden die hint al even aan de besluitvorming in de Staten. En in de kamer wordt gesproken over het Deltaplan van

het Noorden. Nou, wie weet wat we allemaal daarin kunnen inbrengen. Dus ik houd dat open. Niet om ervan af te zijn, maar ik houd het open om dat ook verder te kunnen bespreken. Maar ik heb uw opmerking goed gehoord, dus ik weet dat als ik met zo'n idee bij u terug zou komen, dat ik door een groot deel van de Staten warm gesteund wordt daarin. Dank daarvoor, dat is geruststellend. Er is ook nog even gevraagd, als we nou toch over aandeelhouders hebben, de situatie van Assen. Assen heeft aangegeven, we zien het eigenlijk niet als een taak van de gemeente om aandeelhouder te zijn. Nou dat is een te respecteren opvatting. Ik heb er geen last van dat Assen wel aandeelhouder is, maar goed, als ze dat zelf niet willen zijn, dan is er een regel die zegt dat de aandelen eerst aan de anderen moeten worden aangeboden. Dat zal gaan gebeuren. Ik heb eerlijk gezegd niet de neiging om als provincie Drenthe die 10% aandelen over te nemen. Daar zijn we nog over aan het broeden, hoe we dat kunnen doen. We hebben als gezamenlijke aandeelhouders wel gezegd, laten we even voorzichtig zijn met dat er nieuwe aandeelhouders bijkomen, waar we op zich niet direct op zouden zitten te wachten. Dus we kijken wel naar een oplossing die we of intern vinden, of met een partij die zich op eens aandient, waarvan we met zijn allen roepen, maar dat is fantastisch. Nou ja. Dus daar komen we op terug bij u. Dus dat is een van de beslispunten die we ook in de loop van het volgend jaar moeten gaan nemen. Voorzitter, er is een heleboel gezegd, een heleboel opgemerkt. Dank daarvoor. Ik heb al gezegd, morgen zullen vooral de continuïteit op de korte termijn in de onderneming laten prevaleren. Er zijn gesprekken gaande en ik stel me zo voor dat in de loop van januari, dat zal dan eind januari zijn, dat ik dan de stand van zaken eens even op een rijtje zet en weer in een bijpraatsessie met de woordvoerders en de fractievoorzitters zal delen. En dan is het weer aan u of u aanleiding ziet om dingen wel of niet te agenderen. Dat is niet aan mij. Maar ik verwacht niet dat ik op hele korte termijn en namens het college met voorstellen bij u zal komen.

De heer Zuur: voorzitter.

De voorzitter: De heer Zuur van het CDA. Een vraag?

De heer Zuur: Ja. Dank u wel. Twee dingen. Ik ben wel heel benieuwd naar de opdracht die de nieuwe directeur, waarover u morgen een besluit neemt in de aandeelhouders- vergadering, wat voor opdracht die meekrijgt. Ik ga ervan uit dat die in de lijn ligt van wat u net hebt verteld. Wellicht is dat ook afhankelijk van de uitkomst morgen, alhoewel dat voor de korte termijn geldt en wij hier vooral spreken over langere termijn. Wellicht kunt u daar iets over zeggen. En een tweede, over de aandelen van de gemeente Assen. Hebt u gemeld in een brief van 15 september, dat gevraagd is aan Assen om de aanbestedingsprocedure op te schorten tot in december. Maar u hebt het nu over, in de loop van volgend jaar. Kunt u daar een bevestiging van geven dat dat in december dus niet gebeurt, dat aanbrenge in de aanbestedingsprocedure?

Gedeputeerde Bijl: Dank u wel. Voorzitter, wat de aandelen van Assen betreft, denk ik dat we die na de aandeelhoudersvergadering zullen gaan aanbieden aan de anderen. En dat betekent dat we in de loop van volgend jaar daar een besluit over moeten nemen. Dat heb ik gezegd, dat we in de loop van volgend jaar daar een besluit over moeten gaan nemen. De opdracht aan de directeur zal erop gericht zijn om een toekomst te bouwen voor Groningen Airport Eelde, die realistisch is, passend binnen het regioprofiel, dat we verder gaan ontwikkelen. De Visie, zoals die is neergelegd door de huidige directie en de raad van commissarissen, zal op hoofdlijnen de inzet zijn. Maar uiteraard, wat ik ook al aangaf in de richting van mevrouw Van den Berg, we zullen dat per onderdeel nader gaan valideren. En ik denk dat er dan ook hele behartigenswaardige woorden zijn gezegd door u, als het gaat om de kwaliteit van de lesvliegtuigen, de effecten van bepaalde types op de leefomgeving. Als Groningen Airport Eelde het lescentrum van Nederland blijft, dan zijn dat denk ik ook dingen die je daar dan concreet in moet meenemen in de uitwerking. Maar de opdracht aan de nieuwe directeur zal niet zijn, trek op 15 februari volgend jaar de stekker eruit. Dat is niet onze intentie.

De voorzitter: Dan denk ik dat daarmee alle vragen wel zo'n beetje gesteld zijn. Even wat de procedure nu betreft. Ik denk dat de gedeputeerde al vrij helder is geweest over wat de lijn is, zal ik dan na de tweede termijn nog een korte samenvatting van geven. En ik wilde nu graag gelegenheid geven voor een korte tweede termijn. En daarin kan u, kunt u eventueel uw resterende vraag nog kwijt. U hoeft niet allemaal een tweede termijn te gebruiken. Als u hem gebruikt, is het maximaal 2 minuten. En ik geef nu als eerste het woord aan mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Dat is een verrassing, maar dat maakt niet uit. Dank aan het college voor de beantwoording. Ik denk dat de heer Bijl goed heeft aangegeven hoe hij de komende tijd te werk gaat en vanuit onze fractie is daar ook alle vertrouwen in hem. We zien uit ook naar de informatie die we dan in januari weer met elkaar gaan bespreken en zijn benieuwd naar wat er gaat komen. Een puntje wat we misschien nog even, toch nog even weer willen onderstrepen, is het aspect van de effecten voor omwonenden, of dat ingebracht kan worden ook in de aandeelhoudersvergadering. Daar wil ik het bij laten voorzitter.

De voorzitter: Dan mijnheer Loof.

De heer Loof: Dank u voorzitter. Ik heb in mijn aantekeningen naar aanleiding van de bijdrage van de gedeputeerde, een zinnetje onderstreept. 'Er komt een moment waarop we conclusies moeten trekken' en ik denk dat dat wel de crux is van deze discussie wat er gaat komen. Of dat nu in 2026 is of in 2022, gaan we zien. We gaan het volgen met elkaar. Dus in die zin denk ik dat het goed is geweest dat we dit niet met elkaar hebben gewisseld, en dat wij eind januari mogelijk weer worden bijgepraat over de stand van zaken. Ik heb maar een technische vraag. Ik heb ook de heer Bijl horen zeggen, dat hij morgen akkoord gaat met de aanvraag voor de NEDAB-gelden. Betekent dat dan ook de investeringen in de brandweerkazerne? Dat is even een technische vraag. Ik zie hem al nee schudden, dus de vraag is al beantwoord. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Nou, hij krijgt nog de gelegenheid om dat ook nog even mondeling te zeggen meneer Loof. We gaan verder met de heer Voerman.

De heer Voerman: Wij onderschrijven eigenlijk de aanpak die gedeputeerde nu voorstelt.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter. We hebben natuurlijk goed geluisterd naar wat de gedeputeerde zegt over datgene wat hij in zijn koffertje meeneemt morgen naar de aandeelhoudersvergadering. We hebben hem horen zeggen dat hij akkoord gaat met de verliezen van voorgaand jaar en ook met het komende jaar. Wat ons niet helemaal helder is, is om de gelden van het routefonds te besteden aan andere investeringen, dan wel het nog verder dekken van verliezen. Of we dat als Staten nog te zien krijgen, ... En verder heeft u aangegeven om de Staten bij te praten, en dat is natuurlijk altijd goed en daar staan wij ook altijd voor open. We willen ook graag discussiëren met elkaar op basis van ... .. en ook op basis van cijfers die wel door dit college worden aangedragen en niet bijvoorbeeld door de raad van commissarissen die voor kennisgeving worden aangenomen blijkbaar. ... .. cijfers, daadwerkelijk concrete cijfers, zodat we ook daarover ons standpunt kunnen innemen. Wat mij verder teleurstelt, is dat wij het steeds hebben over de economische belangen van het vliegveld, waarvan wij in onze eerste bijdrage al hebben gezegd wat wij daarvan vinden, dat het te weinig rendabel is om hem open te houden. Maar ook het natuurbelang en het belang van de omwonenden wordt wat ons betreft veel te weinig meegewogen. En wij zijn teleurgesteld in het antwoord van het college, met name van GroenLinks binnen dit college. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Het was geen 100% technisch goede bijdrage, maar met wat denkwerk hebben we toch wel goed begrepen wat u net heeft gezegd. Meneer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Ik doe hem aan. Nog snel wat opmerkingen. De brandweerkazerne, daar zou ik mee wachten tot duidelijk is wat voor soort vliegveld we krijgen. Het routefonds mag wat ons betreft ingezet worden om het vliegveld open te houden, om de liquiditeitsproblemen op te lossen, dus voor de exploitatie. De NEDAB-aanvraag zijn we mee oké. Maar ik wil ook een heel ander soort opmerking maken. Want we hebben het steeds over dat bedrag van € 6-8 miljoen, maar ik wil ook de grootte even relateren. Als wij drie provincies zouden zijn die aandeelhouder zijn, komt dat per provincie neer op € 2,5 miljoen en structurele kosten. Maar in relatie met de andere kosten die wij maken, € 1,4 miljoen voor marketing, € 5 miljoen voor de Vechtlijn, om nog maar te zwijgen over de € 80 miljoen voor het herstellen van de natuur, het is ook goed om de relatie van bedragen te zien en ons niet dood te staren op dat het ineens over € 8 miljoen gaat. Dat is niet € 8 miljoen voor de provincie, maar het zou bij ons gaan om € 2,5 miljoen. En dan denk ik, als ik dan kijk naar het vliegveld, dan vind ik dat toch eigenlijk een relatief laag bedrag, gezien de mensen die daar werken en het belang van het vliegveld. Dus laten we alsjeblieft ook kijken naar de andere bedragen die in de begroting staan en ons niet doodstaren op dit bedrag. En graag het commentaar van de gedeputeerde.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Uppelschoten. Mijnheer Pormes, GroenLinks.

De heer Pormes: Voorzitter bedankt. Ik ben blij dat het eerste termijn, dat ik heb gezegd van ik wacht het antwoord van de gedeputeerde af. Dat blijkt ook wel, want hij biedt ons wel een perspectief. En dat het ook goed is om alle stukken bij elkaar te hebben en tot een eindoordeel te komen. Wellicht eind van het jaar, misschien eerder. Dan zijn alle kaarten geschud en dan weten we waarover wij een besluit nemen. Een ander punt betreft het collegeprogramma. Natuurlijk zijn we gebonden aan het collegeprogramma, maar daar staat natuurlijk veel meer in dan uitsluitend 'We gaan akkoord tot 2026'. En we hebben ook afgesproken om er niet meer geld in te stoppen dan wat we tot nu toe hebben besloten en we blijven kritisch. Ik heb wel nog een vraag voorzitter. Het kabinet is helder. Zij gaan niet meebetalen. Wat betekent dat? Ik heb ook toch tijdens die 25 november bijeenkomst van de heer Bijl vernomen van, wij gaan het ook niet betalen. Toch? Wat betekent dat eigenlijk voor het perspectief? Ziet hij nog kansen dat die gelden door anderen wordt betaald? In ieder geval niet vanuit het bedrijfsleven, daar was hij ook heel helder in. Daar hoeven we weinig van te verwachten, want ze hadden al beloofd € 8,6 miljoen en dat zijn ze nooit nagekomen. Dus dat blijft open. En mijn laatste vraag heeft betrekking op de provincie Groningen. Zij hebben in hun collegeprogramma staan dat ze komen tot een tussentijdse evaluatie. Wat is uw standpunt voorzitter? Heeft het college daarover al eerder gesproken met de provincie Groningen, stel dat ze dat willen? Sluiten we ons daarbij aan? En zo ja, wanneer denkt u dat dat gaat plaatsvinden? Dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Dat waren precies uw 2 minuten mijnheer Pormes. Maar ik heb hier nog een interruptie van mijnheer Pragt en nog eentje van mevrouw Potharst. Mijnheer Pragt.

De heer Pragt: Ja. Als ik de woorden van de heer Pormes goed beluister, dan is GroenLinks voor het openhouden van het vliegveld en hebben ze geen minderheidsstandpunt ingenomen binnen het college. Of heb ik dat niet goed begrepen?

De heer Pormes: Nee, maar goed, u heeft in uw bijdrage nogal een hoog gehalte van wishful thinking geuit. Wij zijn helder geweest, ook bij de start van dit collegeprogramma. En u heeft ook het collegeprogramma gelezen toch? Daar staat heel klip en klaar wat wij daarvan vinden. Ik snap dat niet.

De voorzitter: Ja mevrouw Potharst.

De heer Pormes: U verwacht dat wij...

De voorzitter: Nee, meneer Pormes, meneer Pormes, dat is een duidelijk antwoord. We moeten we een beetje samenvatten nu. Mevrouw Potharst?

Mevrouw Potharst: Voorzitter, dank u wel. Wij hebben mijnheer Pormes van GroenLinks horen zeggen dat er geen extra geld naar Groningen Airport Eelde zou gaan. Betekent dat ook dat als het college komt met een voorstel met herbestemming van de gelden van het routefonds, dat betekent extra subsidie, dat dat ook niet doorgaat wat het college betreft?

De heer Pormes: Nou, zo wil ik het zwart-wit niet stellen. Je leest de stukken door en je kijkt wat zijn de overwegingen en hoe reëel zijn die? En op dat moment neem je een besluit. Maar uitgangspunt is datgene wat ik heb gezegd. Maar u moet het niet zo zwart-wit zien.

De voorzitter: En dan een laatste korte vraag van meneer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Ja, de heer Pormes heeft het over een wishful thinking. Als hij goed geluisterd heeft naar de gedeputeerde, dan hoor ik toch meer nuance in het standpunt van de minister dan wat hij zo wit-zwart stelt. Het is klip en klaar, de minister wil niet betalen. Ik heb het idee dat de onderhandelingsronden begonnen zijn en ik ben daar wel wat hoopvoller over dan het eenzijdige beeld wat de heer Pormes hier schetst.

De heer Pormes: Voorzitter, ik geef geen eenzijdig beeld. Ik citeer slechts wat de minister heeft gezegd. Ik citeer slechts uit de Luchtvaartnota. Ik citeer slechts op het antwoord op Kamervragen. En daar mag je de minister aan houden en meer doe ik niet. En wat u daarvan maakt, dan moet u zelf weten, maar ik houd me steeds aan de feiten.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is voldoende zo. Dan gaan we verder met de heer Zuur van het CDA.

De heer Zuur: Dank u wel voorzitter. Om toch nog even op de heer Pormes reagerend. Hij gaf aan wat er in het bestuursakkoord staat, maar ik heb daarin niets terug gelezen over dat er zou zijn afgesproken dat er niet méér geld naar Groningen Airport Eelde zou gaan. Niet dat wij daar nu over spreken, maar dat wil ik toch wel even benadrukken, dat ik dat niet heb terug kunnen lezen. Heeft hij dat er wel in gevonden, dan zie ik dat graag tegemoet. Partij voor de Dieren had het over de aandacht voor de overlast voor de natuur. Maar juist, en zo is dat ook aangegeven, een aantal keren zelfs ook in de bijdragen van de heer Bijl, dat daar juist Groningen Airport Eelde in de toekomstige ontwikkelingen die daar juist rekening mee houden, Groningen Airport Eelde een goede rol kan spelen. Dus dat wilde ik nog even gezegd hebben. En verder wil ik besluiten met nogmaals de gedeputeerde veel succes toe te wensen bij het verdere traject en vooral ook de nieuwe directeur die daar met een stevige opdracht van start zal gaan als de benoeming daadwerkelijk een feit wordt morgen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan mijnheer Omlo.

De heer Omlo: Ja, dank u wel voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor de heldere uiteenzetting. Ik denk dat Groningen Airport Eelde duidelijkheid en perspectief nodig heeft, vooral ook voor de nieuwe directeur. Toch nog even richting de PvdA die zich afvroeg hoe F.B. Oranjewoud nou precies, wat de visie daarvan is, verwijs ik even naar een artikel verschenen op RTV-Drenthe 18 november 2020. Daarin waren ze heel duidelijk en stellig. Toch nog even een vraag aan de gedeputeerde, over de

enige terughoudendheid die ik voelde bij een nieuwe aandeelhouder eventueel. Waar zit die terughoudendheid in? Kunt u dat enigszins duiden? Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, wat je voelt, is wat je voelt hè. Meneer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Dank u voorzitter. Gedeputeerde Bijl bedankt voor de uitvoerige uiteenzetting. Het heeft mij echter niet optimistischer gestemd. En wat ons betreft, blijven wij bij het standpunt van, neem je verlies en wikkel de hele situatie ordentelijk af. Maar we blijven erbij dat het economisch belang onvoldoende wordt aangetoond, de kosten alleen maar oplopen en ook dat de omwonenden nog veel last blijven houden van Groningen Airport Eelde.

De voorzitter: Ik dank u. Mijnheer Pragt, D66.

De heer Pragt: Ja dank u voorzitter. Voor wat betreft de continuïteit van Groningen Airport Eelde op de korte termijn ondersteunen we het beleid van de heer Bijl, om dat te borgen. Het zal niet slim zijn om dat nu anders te gaan doen. En we zijn erg blij met de toezegging dat we naar verwachting eind 2021 een voorstel kunnen verwachten van GS, over wat we gaan doen en wat de toekomst zal zijn van Groningen Airport Eelde. We wachten het voorstel van harte af en wensen hem veel succes en wijsheid met Groningen Airport Eelde. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. En dan mevrouw Meeuwissen van de VVD-fractie.

Mevrouw Meeuwissen: Ja dank u wel voorzitter. Ik heb gehoord dat wat de gedeputeerde zei, aansluit op de wens van de VVD. Dus daar ben ik blij mee. Wij wensen ook de gedeputeerde, de aandeelhouders en de nieuwe directeur veel succes met de lobby richting Den Haag en de Schiphol Group. Ik kan ook melden dat wij samen met de VVD uit Groningen en uit Limburg ook intern via de partijlijnen actief zijn om te kijken of daar wat beweging in het beleid te organiseren valt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel en meneer Steenberghe heeft u nog iets aan te vullen?

De heer Steenberghe: Ja, zoals u weet ben ik er even tussenuit geweest, maar ik heb in grote lijnen wel gevolgd wat de aanpak van de bedoeling is van de aanpak van de gedeputeerde. Wij kunnen daarmee instemmen. En de vraag met betrekking tot de brandweerkazerne, die stelde meneer Loof, daar sluit ik me bij aan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En dan nu de afsluitende termijn voor de gedeputeerde.

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter dank u wel. Een paar concrete vragen nog. De heer Loof vroeg, of NEDAB inhoudt dat we ook de brandweerkazerne gaan bouwen. Het antwoord is nee. We willen echt meer helderheid hebben over de toekomstige ontwikkeling, voordat wij tot zo'n grote investering besluiten. Waarbij we wel natuurlijk in de gaten houden, dat de veiligheid geborgd moet zijn van passagiers en mensen die daar werken op Groningen Airport Eelde. Ja, er werd enige terughoudendheid geproefd bij een nieuwe aandeelhouder. Laat ik het zo zeggen, onze voorkeur heeft dat de aandeelhouders bestaan uit de Schiphol Group of overheden die direct ook betrokken zijn bij het belang van de infrastructuur in het noorden. Dus in die zin. Stel je voor dat iemand zegt, nou ja, die dingen zijn te koop voor € 1, en ik heb als hobby dat ik het leuk vind om aandeelhouder te zijn van een vliegveld, doe mij die maar. Maar dat we niet staan te springen om aan Pietje Puk of wie dan ook dat zo te laten doen. Dus het moet echt wel een aandeelhouder zijn, waarvan wij het gevoel hebben dat die ook past bij de andere aandeelhouders en ook in dezelfde richting zou willen bewegen als andere aandeelhouders. Mevrouw Potharst zegt, we willen bij een voorstel graag cijfers van het college zien. Nou, als we

met een voorstel komen, zijn het cijfers van het college. Maar in de transparantie van dit onderwerp geven wij de stukken door die wij ook krijgen, ook als die van anderen zijn. Dus in die zin hebt u ook die Visie gekregen. De vraag of het kabinet nou wel of niet gaat meebetalen. Ik memoreer dat we nu in korte tijd voor de tweede keer met de minister om de tafel zitten. Als je de antwoorden van de minister leest, dan zegt ze ook ergens dat ze wel met ons wil kijken en ook met regionale luchthavens, of en hoe ze kan faciliteren. En ik denk dat het Rijk direct en indirect heel belangrijk is, dat heb ik eerder ook al aangegeven, ook in de financiering van Schiphol en dat wij, u kent mij, ik ben enigszins pragmatisch, het maakt mij niet uit hoe we het gaan oplossen, maar dat de regio dat in z'n eentje moet gaan dragen, dat lijkt mij niet wenselijk. Dus er moet een gezamenlijk gedragen oplossing komen. En dan ben ik bij de vraag van de heer Uppelschoten, of ik nog even wil reageren op zijn rekensom, dat € 6-8 miljoen gedeeld door 3 ongeveer € 2,5 miljoen is. Nou, ik reken dat goed. De vraag is alleen of we zover komen en of de politiek bij de diverse Staten of die dat ook willen gaan steunen. Maar dat zal uiteindelijk afhankelijk zijn van het inhoudelijke verhaal. En daar moeten we toch naartoe terug. En daar ben ik weer bij datgene wat ik ook met mevrouw Van den Berg besprak, als we met een voorstel komen, dan is dat een toekomst van Groningen Airport Eelde met een profiel dat bij deze regio past. Wat een realistisch profiel moet zijn en waar we ook aangeven wat we ervoor over overhebben en waarvan wij het redelijk vinden dat anderen daarin meedragen. Nou voorzitter, dan denk ik dat ik de meeste laatste vragen nog wel heb beantwoord. De opmerking van, denk ook om de omwonenden, natuurlijk, dat moet gewoon inherent zijn ook aan de vergunningverlening en alles wat daarmee te maken heeft. Daar moet dat inzitten. Maar we zullen niet ontkomen aan het feit dat we in Drenthe ook gaan ervaren dat er vliegtuigen over Drenthe gaan vliegen. We krijgen nog een gesprek over de toedeling van het luchtruim. Dat was een van de vragen die de Partij voor de Dieren en de SP ons hebben gesteld. We proberen die volgende week in het college te beantwoorden. In ieder geval op een vraag, is die bijeenkomst die in januari wordt belegd, openbaar? Wat ons betreft wel. Dus dan kunnen mensen dat volgen via internet. Nou, ik ervaar een brede steun voor de richting van mijn handelingskader, zoals u dat hebt geschetst voorzitter. Dank daarvoor en wordt vervolgd. Dank u wel.

De heer Pormes: Voorzitter, nog een...

De voorzitter: Wacht even meneer Pormes. Een korte vraag van mevrouw Potharst eerst nog en dan nog meneer Pormes.

Mevrouw Potharst: Dank u wel. Ja voorzitter. Ik heb goed geluisterd dat er dus geen voorstel komt met cijfers vanuit het college. Dat we het moeten doen met de rapporten die er nu liggen. Nog een concrete vraag over het routefonds. Krijgen we als Staten daar wel een voorstel voor, als die gelden op een andere manier besteed zouden worden?

De voorzitter: En nog een vraag van mijnheer Pormes. En dan zijn daarmee de vragen ook direct geweest. Meneer Pormes.

De heer Pormes: Misschien kunt u toch nog even ingaan op de provincie Groningen. Ze hebben er in hun collegeprogramma staan over een tussentijdse evaluatie. Hoe kijkt u daar tegenaan?

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter, de laatste vraag is een kwestie van Groningen, of die willen evalueren of niet, dat is aan hen. Dat geldt ook voor onze Staten. Als u dat zou willen, dan is dat aan u. We houden natuurlijk wel mekaar goed in de gaten als collega aandeelhouders. Het heeft natuurlijk weinig zin als de een linksaf gaat en de ander rechtsaf. Dus dat moeten we dan in een voortraject ook bij elkaar zien te brengen. Dus ja, ik laat die ruimte maar even aan de collega's van Groningen, want ik wil ook uw ruimte niet afhankelijk maken van die van Groningen. Dus dat moeten we gewoon zelf onder ogen

zien. Als het gaat om de oplossing voor de tekorten of een eventueel liquiditeitsprobleem. Ik heb al gezegd welke oplossing dan ook, die melden we aan u en als het nodig is dat daar een Statenbesluit voor wordt genomen, dan leg ik dat voorstel aan u voor. Nou voorzitter, dat was het dan, dacht ik.

De voorzitter: En daarmee hebben we dit punt denk ik ook voldoende behandeld vanochtend. Waarbij de lijn die de gedeputeerde heeft aangegeven zal worden gevolgd. Dat betekent dat hij namens ons in de aandeelhoudersvergadering akkoord gaat met de exploitatiebegroting voor 2021, met de kosten van de NEDAB en de benoeming van de nieuwe directeur. En dat u de gedeputeerde ondersteunt in de noodzakelijke tijd die nodig is om zo mogelijk eind 2021 een conclusie te kunnen trekken wat het verdere vervolg gaat worden, zulks aan de hand van gesprekken met de minister, de Schiphol Group en Maastricht. Daarbij zal de gedeputeerde u regelmatig updates geven, voor zover er wat te melden valt. De toezegging ligt er dat de eerste keer eind januari zal plaatsvinden. En daarnaast heeft hij nog de toezegging gedaan dat eind 2021 ligt, na de zomer van 2021. En dat is ook een goede wetenschap. Dacht ik zo. Daarmee beëindigen we de behandeling van dit agendapunt en dan kan ik mij voorstellen dat u allen even behoefte heeft aan een korte pauze. Ik schors de vergadering gedurende 5 minuten. Wij gaan verder om 11.34 uur.

6. Financieel beleid 2020; Statenstuk 2020-963

De voorzitter: Dames en heren, kijkers en luisteraars. Wij gaan verder met de agenda. Agendapunt 6. Ik zie dat de camera van mijnheer Wittenberg ook nog aanstaat, maar hij heeft zich niet als inspreker gemeld bij dit punt, dus die gaan wij verwijderen. En ik wil vragen aan de woordvoerders bij dit agendapunt 'Financieel Beleid 2020' om hun camera aan te zetten. En dat gebeurt al veelvuldig, zie ik op dit moment. Ik heb inmiddels acht woordvoerders staan. Mijnheer Wittenberg, ik zie dat u uw camera ook nog aanheeft. Ik begrijp dat u heel belangstellend bent om deze vergadering verder te volgen, maar wilt u de route kiezen via www.drentsparlement.nl Daar kunt u het ook rustig volgen.

De heer Wittenberg (inspreker): Ja, ik dacht dat er altijd een tweede termijn was bij inspreken in de Staten.

De voorzitter: Ja dat heeft u kunnen denken, dat kan ik u ook niet verbieden om dat te denken, maar dat is gewoon niet het geval. Dus het agendapunt is op dit moment afgesloten en er is dus geen ruimte meer voor u. Het spijt me.

De heer Wittenberg: Dat was vroeger anders, maar goed.

De voorzitter: Ja, we zullen het er beiden mee moeten doen voor nu. Akkoord. Dan gaan wij dit agendapunt behandelen en aan de orde is het 'Financieel Beleid 2020'. Dat is dan nog net op tijd, het is nog net 2020 zou je kunnen zeggen. Financieel beleid is gestoeld op vele verordeningen, nota's en besluiten. Die worden soms vastgesteld, verlengd of ingetrokken en dit agendapunt handelt daarover. Ik heb als spreektijd staan dat u maximaal 3 minuten spreektijd krijgt per fractie, waarna gedeputeerde Bijl dit onderwerp verder voor zijn rekening zal nemen. De Heer Blinde zal hier optreden als woordvoerder namens de vier onafhankelijke leden. We horen van hemzelf nog even of dat dan ook weer namens de twee overgebleven leden van Forum voor Democratie is. Dat is mij bij dit agendapunt niet helemaal duidelijk. Weet u wat? We beginnen gewoon met mijnheer Blinde. U heeft het woord.

De heer Blinde: Dank u wel voorzitter, wat een eer en ik kan dat bevestigend beantwoorden. Ja, ook voor de twee- mans fractie van Forum behandel ik dit onderwerp nog even. Voorzitter. Ten eerste wil ik het ambtelijk apparaat bedanken voor hun harde werk. Er ligt hier voor ons een grondig en overzichtelijk opgezet document van degelijke aard. Daarover heb ik echter wel een aantal vragen. Zo

staat er in artikel 4 paragraaf 3 sub b en c dat bij de inrichting van de begroting per programma dat gebeurt, waarbij dus ook de doelstellingen en resultaten, met nadruk de doelstellingen en resultaten, zullen worden benoemd. En daar gaat het mij om voorzitter. De doelen worden vastgesteld aan de hand van indicatoren. Ik neem aan ook de resultaten. Voorzitter, ik zou dit graag verder gespecificeerd willen zien. Vaak wordt er gesproken, niet in de laatste plaats bij de werkgroep Programmabegroting en ook hier in PS, bij allerlei onderzoeken van de Noordelijke Rekenkamer, dat de meetbaarheid van de resultaten, oftewel het vermeende succes, niet te onderbouwen is wegens de onmeetbaarheid van de indicatoren, het onaantoonbaar is dat de waargenomen veranderingen ook te linken zijn aan de geleverde inspanningen van de provincie. Mijn verzoek aan het college is om deze criteria meer lichaam te geven. Dit voorkomt mijns inziens vele discussies in de toekomst. Dus maak deze sub-paragrafen concreter. Denk daarbij bijvoorbeeld aan resultaatverplichtingen in plaats van inspanningsverplichtingen, om maar iets te noemen. Een ander punt wat ik graag wil aanstippen, is het geval dat reserves gevormd mogen worden wanneer er € 500.000 wordt overschreden. In geval van onderbesteding lijkt het mij geen automatisme om reserves op te bouwen. In dat geval verwacht ik een directe winstwaarschuwing, dus wat is nu de reden van die onderbesteding. Is GS bereid dit te wijzigen? Tevens is het apart dat deze reserves bij opheffing automatisch bij een andere reserve zullen worden ondergebracht. PS zou mijns inziens hier in meegenomen dienen te worden. Er is namelijk geld over en de bestemming van dat geld wordt door ons bepaald voorzitter. Ik zou graag van de heer Bijl hier wat toelichting over krijgen. Dank u wel voorzitter, dat was mijn bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met de heer Uppelschoten, PVV.

De heer Uppelschoten: Zo, hij staat aan. Dank u wel meneer de voorzitter. De PVV is erg blij met de nota zoals die voorligt. Ik denk dat er nu een soort handboek gecreëerd is voor de komende jaren, waarin we over allerlei belangrijke onderwerpen een naslagwerk hebben van wat daarmee bedoeld wordt en op welke eisen stukken moeten voldoen die met de financiën te maken hebben. Daar is de afgelopen tijd wel eens misverstand over geweest, laat ik maar zo zeggen. Maar nu hebben we een stuk waarin alles hartstikke goed instaat en waar je ook de dingen makkelijk kunt terugvinden. Ik denk, het zou bijna een boekje moeten worden, dat je bij je hebt om alles op te zoeken. Dus vooral een heel groot compliment. We zijn een stuk verder met deze nota. Maar, dat roept bij mij meteen ook een vraag op. We hebben het over de Investeringsagenda gehad, maar als je kijkt naar het hoofdstukje over investeren, dan voldoet de Investeringsagenda die wij hebben niet aan de criteria die vermeld zijn bij het stuk investeren. Er is zelfs eentje vermeld, waar wij gezegd hebben, we hebben wel een Investeringsagenda en het spraakgebruik is dat wij de Investeringsagenda daarvoor gebruiken, maar die voldoet op geen enkele manier aan de criteria die hier geformuleerd zijn. De investeringsagenda zou dus eigenlijk een bestedingsagenda moeten heten of een subsidieagenda. Daar is niks mis mee, maar laten we alsjeblieft de zuiverheid nou hanteren, die zelf deze nota suggereert. Dus graag de opmerking, laten we dan ook deze nota serieus nemen. En als het over investeren hebben, dan moet het ook echt investeringen zijn en niet, het lijkt er een beetje op, we noemen het Investeringsagenda, maar het is eigenlijk geen Investeringsagenda, want daar komt het eigenlijk op neer. Een tweede is, wat ik zonde vind, het is goed dat er een paragraaf investeren is, maar dat revolverende fondsen zijn verdwenen. En dat het moeilijk zal zijn om dat terug te vinden en te kijken of revolverende fondsen ook echt revolverend zijn. Als veiligheid was dat bij mekaar gezet, en dat we iets hadden gecreëerd dat geld uitgaf maar ook geld opleverde, en dat dat gewoon steeds ter beschikking bleef van de provincie Drenthe. En dat vind ik zonde. Ik weet eigenlijk niet precies hoe we dat zouden kunnen herstellen, maar ik vind het een gemis dat dat weg is. Verder heb ik begrepen dat er een drempelbedrag is van € 1 miljoen voor die subsidies. Dat vind ik vrij hoog. Want dat betekent dat de subsidies lager dan in een keer ten laste genomen kunnen worden. En het is toch ook voor de provincie wel handig als je het over wat jaren kunt uit smeren en het kunt relateren of iets echt gebeurt is ja of nee. Ik heb ook nog zitten kijken naar het afromen van de subsidies. Ik heb al...

De voorzitter: Meneer Uppelschoten, uw drie minuten zijn om.

De heer Uppelschoten: Nou, dan zeg ik alleen maar, ik kon niet zien hoe de afroaming van de reserves precies plaatsvindt en hoe daar beslissingen over genomen worden. Dat heb ik vorige keer ook gevraagd en dat is met name het IVV geweest. En daar heb ik eigenlijk geen goed antwoord op gekregen. Maar, complimenten voor deze nota. Dat was het.

De voorzitter: Dat was meneer Uppelschoten en dan gaan verder met de heer Pragt, D66.

De heer Pragt: Dank u voorzitter. Met de actualisatie en de herziening van het financieel beleid zoals dat verwoord is in het Statenstuk 'Financieel Beleid 2020', is wat betreft D66 een voortzetting en verbetering van het bestaande beleid. D66 kan zich vinden in de voorliggende verandering in nota's. In de komende jaren zal blijken of de diverse aanpassingen ook in de praktijk een echte verbetering zijn. We hebben nog wel een vraag bij de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2020, pagina 11, punt 5.4, verbonden partijen. Kan bij de verbonden partijen ook vermeld worden of het een verplichte verbonden partij is, of het een tijdelijke verbonden partij is en wat de eventuele eind- of evaluatiedatum is? Dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met de VVD- fractie. Het woord is aan de heer Serlie.

De heer Serlie: Dank u voorzitter. Ik sluit me aan bij de lovende woorden van de heer Uppelschoten en ook anderen. Van de honderd pagina's die er zijn heb ik eigenlijk alleen op de laatste paar pagina's nog wel een opmerking. Dat gaat dan over de Nota begrotingsregels. En daar staat eigenlijk zoveel in als dat wij, PS, een financieel mandaat verstrekken aan het college op programmaniveau. En dat betekent dus dat GS ook binnen zo'n programma kan schuiven, of andere prioriteiten kan stellen, zonder PS van tevoren om toestemming te vragen. En om dat nou maar eventjes toe te lichten. Als je kijkt naar het Programma mobiliteit en bereikbaarheid, daar gaat zo ongeveer € 60 miljoen in om, daar staat dus bij 7.1 en 7.2 begrotingsregels, dat GS daarmee kan schuiven. Dus dat er geschoven kan worden, ik noem maar even wat, tussen openbaar vervoer en een luchthaven, of tussen wegen en andere mobiliteitsaspecten. Die volledige vrijheid is prima. Het college mag daar een mooie mix van maken, maar geeft natuurlijk ook wel in de begroting aan welke richting wij het eigenlijk al willen hebben. Maar dat neemt niet weg dat een college die vrijheid wel heeft. En dat is een vrijheid waar wij op zichzelf als VVD best van houden. Maar dit vraagt zelfs van onze kant wel enige rekkelijkheid zullen we maar zeggen. Dus ik zat mij even af te vragen van, zie ik dat nu allemaal goed? En ook de vraag, wat vinden andere fracties eigenlijk daarvan? Dus daar hoor ik graag iets over. Verder geen op- of aanmerkingen op de andere stukken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de Partij van de Arbeid-fractie, meneer Loof.

De heer Loof: Dank u wel voorzitter. We lezen in de inleiding dat het gaat om groot onderhoud van het financieel beleid. Een en ander is gecodificeerd, zoals dat heet. Hiermee is de basis weer op orde voor een periode van vier jaar. Verouderde regelingen zijn geactualiseerd en herzien. Veel onderdelen van het financieel beleid stonden min of meer in de grondverf en zijn nu afgelakt, zou je kunnen zeggen. Ook van onze kant complimenten hiervoor. De stukken hebben een hoog technisch gehalte, maar als je een degelijk en betrouwbaar beleid moet voeren, is dat ook nodig. En onze fractie staat dergelijk beleid ook voor, maar tegelijkertijd gaan we niet als boekhouders of als accountants alle stukken navlooiën om onvolkomenheden of omissies. Als iets niet blijkt te werken, op dit moment zouden we niet weten wat dat zou moeten zijn, dan passen we de regels weer aan. We zijn wel verheugd dat andere fracties dit overigens wel doen en delen graag ons compliment ook uit naar GroenLinks en

CDA, die op tal van details hebben ingezoomd. Daar leren wij ook weer van. Voorzitter, dan rest ons eigenlijk nog een kwestie waar we niet van kunnen slapen. Onder paragraaf 5.7 bij de afschrijvingstermijnen van de 'Nota investeren, activeren, waarderen en afschrijven', lezen we dat door de provincie aangelegde wegen in 20 jaar worden afgeschreven. Dit wordt niet voorgeschreven, maar is eigen beleid. We vinden dat nogal opmerkelijk en volgens ons kan die termijn aanzienlijk worden verhoogd. Uiteraard creëer je zodoende dan ook financiële ruimte die wellicht op een andere wijze nuttig kan worden ingezet. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met de heer Post van de ChristenUnie.

De heer Post: Dank u wel voorzitter. Ook wij sluiten graag aan bij de complimenten die al gegeven zijn over deze nota's, want het zijn er nogal wat. Veel technische stukken waarmee de financiën van de provincie goed worden geregeld en ook best lastig om goed te doorgronden. En ook wij hebben, net zoals de PvdA, dankbaar gebruik gemaakt van de beantwoording van de vragen van collega Statenleden. Dank daarvoor. Toch blijven er bij de ChristenUnie ook nog een paar vragen hangen en die gaan over de begroting en de begrotingsregels zelf. We hebben al een paar keer gevraagd om de doelen in de begroting smarter te maken en beter te beschrijven wat nu precies de beoogde resultaten zijn. De heer Blinde had het daar ook al over. En onze vraag is, gaat u dat nu doen? En hoe vinden we dat dan terug in het financieel beleid? En de heer Blinde heeft keurig verwezen naar het artikel 4 uit de Financiële verordening, die hadden wij ook gevonden. En die vraag houdt wat ons betreft rechtstreeks verband met artikel 7.2 uit de Nota begrotingsregels 2020, waar de heer Serlie het ook al over had. GS mogen binnen de programma's met de lasten schuiven tussen de beleidsopgave en de doelstellingen. Betekent dat bijvoorbeeld dat binnen het Programma mobiliteit en bereikbaarheid GS de lasten zomaar kunnen verschuiven van openbaar vervoer naar de aanleg van wegen of naar een luchthaven, zoals wordt genoemd? Of bijvoorbeeld in het Programma stad en platteland van landbouw naar natuur. En als je bijvoorbeeld de verbinding legt met de 8e Begrotingswijziging die straks aan de orde is, dan zie je dat bijvoorbeeld bij budgetten en het bijstellen van budgetten 'Onderzoeken grondwatersystemen' er ruim € 600.000 over is aan vermindering van erf- en emissiesystemen in de Drentse Aa en de Veenkoloniën. En u geeft dan ineens ruim een miljoen meer uit aan subsidie aan het Deltaprogramma 'Agrarisch Waterbeheer' van het waterschap Drents Overijsselse Delta. En onze vraag daarbij is, haalt u dan de doelen en de resultaten nog die u daarmee beoogt? Hoe zit dat nou precies? En u hoeft niet op de inhoud in te gaan op de 8e Begrotingswijziging, maar het gaat ons vooral over hoe zit dat nou met het schuiven van die budgetten en die lasten in relatie tot de resultaten? Met andere woorden, de ChristenUnie vraagt zich af, hoe dat mandaat zich verhoudt in relatie tot de in de begroting afgesproken te behalen resultaten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Post. Dan gaan we verder met de CDA- fractie, de heer Zuur.

De heer Zuur: Dank u wel voorzitter. Ook onze dank aan Gedeputeerde Staten voor deze stukken. De CDA- fractie is blij met deze aanpak om de verschillende financieel getinte onderwerpen te gieten in duidelijke eenduidige verordeningen en nota's. Ook de methodiek van kapstokartikelen kan ons bekoren. En tevens dat het uitgangspunt voor een nieuw beleid is, dat er terughoudend wordt omgegaan met het gebruik van reserves. Ook dank voor de mogelijkheid om meer inhoudelijke vragen te stellen, waar wij dan ook van harte gebruik van hebben gemaakt. Dank ook voor de beantwoording daarvan. Toch hebben we daar nog wel een paar opmerkingen over. Hoe kan het, voorzitter, is onze vraag aan de gedeputeerden, dat er pas bij de beantwoording van de vragen, feiten en omstandigheden naar voren komen die eigenlijk gewoon in het voorstel of in de nota's hadden moeten worden opgenomen, of aan ons als PS gerapporteerd moeten worden? Kunt u ons daarbij helpen? Ik noem een paar voorbeelden. Het financieel beleid waarover thans ons oordeel wordt gevraagd, is incompleet. Zoals uit de

beantwoording van de vragen blijkt, ontbreken er nota's, zoals die ten aanzien van kostprijsberekeningen en onderhoud kapitaalgoederen, maar waarvan wij bij accordering van deze voorstellen feitelijk wel vaststellen dat die er zijn. Tweede punt. Juist in de 'Nota weerstandsvermogen en risicomanagement' ontbreekt de berekeningsmethodiek van het weerstandsvermogen, zoals de simulatiemethode, een cruciaal element volgens ons in deze berekening. En als derde voorbeeld, Provinciale Staten heeft een aantal keren aangedrongen op een beoordeling van de juiste hoogte van de reserveringen. Dat is bij navraag blijktbaar op twee momenten gebeurd, maar hierover is niet apart gerapporteerd. Naar nu blijkt uit de beantwoording van de vragen, vindt van sommige reserveringen ondanks extra ruimte geen afroming plaats. Voorzitter kan de gedeputeerde mij helpen, onze fractie helpen, hiervoor een verklaring te vinden? Het zou toch niet nodig moeten zijn om de stukken zodanig te millimeteren om dergelijke zaken aan het oppervlak te krijgen? En nog iets opvallends. Onze fractie stelt een tweetal verduidelijkende vragen over een bijgevoegde bijlage dat het wettelijk kader omvat. De beantwoording wordt afgedaan met de constatering dat dit geen provinciaal beleid bevat. Ik neem aan dat wij bij de gedeputeerden aan het juiste adres zijn, als wij ook dat wettelijk kader verduidelijkt willen zien. En nog een aanvullende vraag. Ik zag in de begeleidende brief dat er nog een nieuwe verordening wordt nagezonden. Klopt de constatering dat wij die nog niet hebben ontvangen? Terwijl de besluitvorming natuurlijk pas over 14 dagen is, maar kunnen wij in ieder geval in of over een week, maar kunnen wij in ieder geval de komende week die gewijzigde verordening tegemoet zien? Daar wij anders beslissen over een onjuiste dan wel aangepaste verordening. Graag wachten wij de reactie van de gedeputeerden af. Dank u wel.

De voorzitter: Op de seconde nauwkeurig, knap hoor. Mevrouw Dijkers, SP-fractie.

Mevrouw Dijkers: Dank u wel voorzitter. In eerste plaats ook dank voor het overzicht en het overzichtelijke geheel. Daar kunnen we wat mee. Ik had in eerste instantie niet of nauwelijks inhoudelijke opmerkingen, omdat het technisch gehalte van dit type documenten inderdaad vrij hoog is, de hoeveelheid enorm en daarmee mijzelf het wat gemakkelijk had gemaakt. Voor de SP staat, natuurlijk net als anderen aangeven, steeds overeind dat doelen smarter geformuleerd moeten worden. Want op de momenten dat dat niet het geval is, weet je nooit zeker waar je op moet beoordelen of controleren. De vraag die Ton Serlie en anderen naar voren brachten met betrekking tot de 'Nota begrotingsregels', daar wil ik me graag bij aansluiten. Want het kan toch niet zo zijn dat wij op basis van een mandaat op programmaniveau daarmee ook de gelegenheid scheppen om te gaan schuiven met budgetten? Ook bijvoorbeeld tussen thema's als wegen en vliegvelden, of wat andere voorbeelden, zonder dat PS daar inhoudelijk een mening over geeft of een toestemming over geeft. Dus daar wil ik ook heel graag van horen wat de gedeputeerde daarop zegt. Tot zover mijn bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel. We gaan verder met de heer Voerman van OpDrenthe.

De heer Voerman: Even het juiste stukje erbij pakken. Oké voorzitter. Dank u wel. Ook van onze kant, hulde voor de organisatie over informatie, zoals die gegeven is in dit Statenstuk. GS geven naar onze mening daarmee duidelijk aan dat men zeer transparant wil communiceren, ook al zullen er ongetwijfeld veel zaken bij zijn die opgelegd zijn en worden. Bovendien, er is nu al wat veel gezegd ook door VVD en CDA, waar we ons bij aansluiten. OpDrenthe is echt wel tevreden met de voorgestelde nota's en zien uit naar de invulling daarvan in 2021. We hebben wel een kleine opmerking. Opgemerkt wordt dat de reserve voor corona weg geboekt wordt, omdat die nauwelijks is aangesproken. Maar corona is niet weg en vermoedelijk ook niet volgend jaar, dus pleiten wij eigenlijk voor een reserve uit hoofde van het voorzichtigheidsprincipe. Graag horen we wat het college daarvan vindt. Tot zover, dat klopt.

De voorzitter: Dank u wel, u heeft in ieder geval het juiste stuk erbij gepakt. Dan gaan we naar meneer Steenbergen van Sterk Lokaal Drenthe.

De heer Steenberg: Voorzitter, dank u wel. Ik wil me even aansluiten bij de meeste sprekers. Complimenten voor dit heldere, duidelijke stuk. Zeker ook voor mij persoonlijk toch als vrij beginnend commissielid, wordt mij, ons, veel duidelijk. Het is grotendeels een technisch verhaal. En veel hebben we daar niet op aan te merken. Alleen ik wilde wel even aansluiten bij mijn meneer Serlie met betrekking tot dat mandaat met betrekking tot programma's, binnen de programma's, hoe GS daarmee omgaat. Want ja, dat gaat wel erg ver. Dus dat is eigenlijk onze enige vraag van, hoe is het mandaat binnen de programma's? Is het echt daadwerkelijk zo dat er hele grote verschuivingen kunnen plaats vinden? Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: En dan heb ik als laatste spreker in de rij de heer Pormes van GroenLinks.

De heer Pormes: Voorzitter dank u wel. Het is altijd mooi om na de heer Zuur te mogen spreken. Dan kun je altijd zeggen, ik sluit me bij de heer Zuur aan. Maar in dit geval niet hoor. Ik moet zeggen, ik vond het geweldig. De wijze waarop wij zijn meegenomen. De presentatie ook door de ambtenaren. Grote klasse. We hebben ook gebruik gemaakt van de mogelijkheid om allerlei vragen te stellen en daarna ook nog een keer met de mogelijkheid om gewoon met de ambtenaren in contact te treden, als je nog wat verduidelijking wenste. Dus ik heb geen enkele vraag, met uitzondering van de reactie op datgene wat de heer Serlie heeft gevraagd. Wij gunnen natuurlijk het college die vrijheid om te schuiven binnen programma's. Ik ga ervan uit dat het niet schuiven betreft binnen de reserves. Bovendien hebben wij natuurlijk altijd het recht om te agenderen als we het niet eens zijn met bepaalde schuivingen en dat zullen we dan aan de orde stellen. Daartoe beperk ik mij. Ik zou het ook meteen als een A-stuk willen etiketteren. Dus bedankt.

De voorzitter: Dank in ieder geval alvast voor de laatste conclusie in uw bijdrage. En dan schakelen we nu rechtstreeks over naar gedeputeerde Bijl. U heeft het woord.

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter dank u wel. Ik dank de commissie ook voor de vele complimenten die zijn uitgesproken, die zijn terecht uitgesproken geheel in de richting van onze organisatie. Want die hebben er heel veel werk in ingestoken om dit te actualiseren en ontbrekende zaken die in de praktijk wel werden toegepast, maar waar geen regeling voor was, om die allemaal keurig te codificeren, zoals dat dan heet, geloof ik. De heer Pormes was ook al tevreden over het voortraject. En je hoopt dan als portefeuillehouder dat het voortraject zo goed is, dat al te veel technische vragen in deze fase van behandeling uitblijven, maar ik zal proberen om zo goed mogelijk op een aantal opmerkingen in te gaan. Want het is natuurlijk niet zomaar technisch, er zit wel degelijk een verhaal achter van de verhouding tussen PS en GS bij een aantal zaken. Het is natuurlijk wel van belang dat dat helder is. Ik begin maar even met het punt van de heer Serlie, dat ook door anderen is opgepakt, de ruimte die GS heeft om te schuiven binnen programma's. U hebt dat net voor 2021 weer mogelijk gemaakt bij de vaststelling van de Begroting 2021 voor het jaar 2021. En het is eigenlijk al een hele jaren bestaande praktijk, dat u dat steeds bij de Begroting vaststelt. De voorbeelden die genoemd worden, die doen al het ergste vermoeden, dat we geld van de trein overhevelen naar Groningen Airport Eelde, of nog andere vreselijke zaken. U mag ervan uitgaan dat het college de politieke awareness moet hebben, om het goeie Drentse woord te gebruiken, bewustzijn, dat je met zaken die gevoelig liggen, waarvan je ook verwacht dat het gevoelig is of echt om grote bedragen gaat, dat je daar toch wel even bij nadenkt of je dat zomaar doet zonder de Staten daarin een rol te geven. Ik ben bang dat we dan de post 'Wachtgeld' met de kortste keren wat kunnen opwaarderen, als we daar op die manier mee om zouden gaan. Dus, ja het mandaat wordt gegeven, maar ik denk dat u van het college mag verwachten dat die daar heel omzichtig mee om zullen gaan.

De heer Zuur: Voorzitter. Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Zuur denk ik?

De heer Zuur: Ja, klopt. Dank u. Een vraag aan gedeputeerde naar aanleiding van zijn opmerking net. Het is toch ook zo dat financiën... de financiële doelstellingen hangen onlosmakelijk samen met de doelstellingen die daar onder liggen, die per programma worden bepaald. En ik kan me toch voorstellen dat mocht, ja omdat het onlosmakelijk met elkaar verbonden is, mocht er opeens een verschuiving financieel moeten plaatsvinden, dat dat ook effecten heeft op de gestelde doelen en dat er dan sowieso een rapportage plaatsvindt aan Provinciale Staten.

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter, uiteraard is dat zo. En we hebben ook regelmatig de opmerking intern, dat we aandacht vragen voor de rechtmatigheid, daar heeft het ook mee te maken, van de besteding. Dat er inderdaad een relatie ligt tussen het geld waar het naartoe gaat en het doel waarvoor het gegeven is. Dus die rechtmatigheidstoets is wel zeker van belang en daarnaast heb je nog, laat ik zeggen, een politieke antenne binnen het college om te kijken van wat ligt er nou moeilijk.

De heer Post: Voorzitter.

De voorzitter: Meneer Post.

De heer Post: De heer Bijl gaf in zijn antwoord aan van, ja natuurlijk hebben wij de politieke awareness om, wanneer het om grote bedragen gaat, daar de Staten over te raadplegen. En de heer Zuur legt terecht ook de relatie met een resultaten die te halen zijn. Maar wat is er nou op tegen om te zeggen, vanaf een bepaald bedrag doen we dat gewoon standaard? En dan zouden we het over dat bedrag toch kunnen hebben. Da's toch eigenlijk helemaal niet raar als je het over zo'n nota als deze hebt.

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter, ik zeg niet dat het raar is. Ik geef aan dat het sinds jaar en dag gebruik is, dat we op deze manier hebben gewerkt. Als de Staten zeggen, we willen het anders organiseren, dan zijn de Staten vrij om daar een andere invulling aan te geven uiteraard. Dus ik zal de laatste zijn om te zeggen dat het raar is. Ik probeer alleen aan te geven dat het niet raar is dat het zo er is, omdat we dat al jaren doen. Maar als u zegt, als het meer is dan € 500.000, dan moet dat gemeld worden, of vul maar in welk bedrag, € 250.000. Maar tot nu toe hebben we dat niet gedaan en ik stel ook vast dat het tot nu toe niet tot grote ongelukken bij mijn weten heeft geleid.

De voorzitter: Even van € 500.000 (5 ton) via € 250.000 (2,5 ton) naar een andere ton, Ton Serlie. Gaat uw gang.

De heer Serlie: Ja dank u voorzitter. Ik zat even te denken, wat hier nu veranderd is, is dat we dat in het verleden op jaarbasis door middel van de begroting eigenlijk die goedkeuring verleenden, dat we nu in de begrotingsregels de boel vastleggen en dat we voor meerdere jaren die toestemming geven, terwijl we bijvoorbeeld een Begroting 2022 nog helemaal niet gezien hebben. Dus eigenlijk geven we een wat ruimer mandaat dan we eigenlijk tot nu toe deden. En u zegt, we hebben die politieke awareness wel. Je regelt natuurlijk ook de zaak voor het geval dat niet meer ons geweldige gedeputeerde Bijl daar zit, maar een heel andere misschien wel vreemdere vogel. Toch?

Gedeputeerde Bijl: Ja, ik moet er niet aan denken, maar het kan. Maar nogmaals, als u zegt, het geeft ons meer comfort om dat gewoon jaarlijks te blijven vaststellen bij de Begroting, nou dan is dat een amendement op dit stuk. En als u dat met zijn allen vindt, dan nemen we dat natuurlijk mee in de besluitvorming. Dat is ook aan u, de vraag of u het nodig vindt om het anders te doen dan hier wordt

voorgesteld. Dus ik ga er niet voorliggen. Ik vind sowieso dat de Staten natuurlijk, en zeker als het gaat om budgetrecht, heel simpel, dat ligt gewoon bij de Staten. Dus het is aan u om uw eigen spelregels te hanteren. Wat wij willen bevorderen, is dat die spelregels ook weer voor een tijdje worden vastgelegd en goed worden vastgelegd. Dat is eigenlijk de bedoeling van dit stuk. Dus ik lig er echt niet wakker van als u zegt, nou meerjaarlijkse mandaten aan het college vinden wij te ver gaan, wij hechten eraan om dat jaarlijks te blijven doen bij de Begroting, nou ja, dan zegt de minister, maar dat ben ik niet, oordeel Kamer dus, dus oordeel Staten in dit geval, dus dat hoor ik ook graag van u als commissie, wat u daarvan vindt. Maar nogmaals, ik probeer alleen aan te geven dat het niet raar is dat voorstel, omdat we het al jarenlang doen, als u zegt, nou ik hecht eraan om dat jaarlijkse te blijven doen, ik ga daar niet voorliggen.

De heer Post: Voorzitter.

De voorzitter: Er was nog een korte reactie. Was dat van meneer Serlie? U reageerde nog even?

De heer Post: Nee, ik reageerde even, Henk Post. Dag Henk, nogmaals. Ga je gang. Natuurlijk, je doet iets al jarenlang en nu leg je de zaken vast in een stukje nieuw beleid. En dat is dan ook aan de Staten om te kijken van hoe past dat dan? Ik zou me eerlijk gezegd best wel heel goed kunnen voorstellen dat je in het vervolg zegt, als er nou echt substantiële verschuivingen plaatsvinden, zeg van een kwart of een half miljoen, groter dan dat, want je moet natuurlijk als GS ook wel een beetje handeldersruimte hebben, dat je dan op dat moment de Staten even raadpleegt. Ik vind dat eigenlijk niet zo raar om zo'n soort afspraak te maken.

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter, nogmaals, ik heb er geen bezwaar tegen uiteraard, want wie ben ik, maar het gaat puur om het vastleggen van de spelregels met elkaar. Als de Staten zeggen, mandaat is prima, maar met meer dan een half miljoen moet je toch even terug naar de Staten. Nou daar kan het college mee leven. Maar dan wil ik wel graag horen natuurlijk van de overige commissieleden, of ze dat een goed idee vinden. Dan loop ik een aantal dingen even langs. De PVV zegt, de revolverende fondsen zijn weg. Dat is niet zo. Die regeling is opgenomen in de 'Nota financiering'. Iemand heeft gezegd de middelen van de corona die zijn weg. Dat is niet zo, die zijn overgeheveld naar volgend jaar. Dan, uhm, ja, het CDA, de heer Zuur, veel complimenten, maar toch doen we het nog niet helemaal goed, want hij wil me bij de zoektocht aan, hoe het kan dat bepaalde dingen pas naar boven komen als hij ernaar vraagt. Nou, dan stel ik vast dat het nuttig is dat die vragen gesteld worden. Ten eerste, de nota's die er nog niet zijn, daarvan wordt hier ambtelijk aangegeven dat, ik heb daar bestuurlijke verantwoordelijkheid voor, dat het nogal erg technische nota's zijn. Die komen in het voorjaar van 2021, maar we hadden dat misschien wel eventjes wat helderder en completer kunnen melden, als we dat niet gedaan hebben. Dus in die zin dan terecht die bemerking aan mijn adres. De subsidiedrempel van € 1 miljoen, de lastneming. Dat heb ik ook al aangegeven bij de presentatie dacht ik, die discussie loopt nog. De accountants en de provincies en mijn advies zal zijn om bij die uitkomsten te zijner tijd aan te sluiten. De Partij van de Arbeid heeft gezegd, die afschuivingstermijnen, is dat niet een beetje zuinig, die 20 jaar voor die wegen? Nou, daar kan ik me wat bij voorstellen? Dat zijn we nog aan het uitzoeken. We komen daar te zijner tijd op terug. En de conclusie dat als dat een langere levensduur wordt, dat er meer ruimte daardoor ontstaat, is een terechte. Dan is er door een aantal van u ook nog gevraagd, ik dacht de SP en ook de heer Zuur, het CDA, klopt het dat er nog een gewijzigde ordening zit aan te komen? Dat klopt. Die hebben we gisteren in het college vastgesteld. Het zijn een paar woordjes die vervangen moeten worden. Niet essentieel, maar het moet wel goed zijn natuurlijk wat u krijgt. Dus die is onderweg naar u. En de heer Blinde heeft gezegd, het is toch wel raar dat er allerlei onderbesteding reserves naar andere reserves gaan, zonder dat we het zien. De bedoeling is dat de onderbesteding gaat naar de vrije ruimte. En dat is nou net bij uitstek de ruimte waar u over gaat als PS. Dus in die zin zeggen wij, u houdt daar gewoon zicht op. Dan heeft de heer Pragt,

D66, gevraagd, kunnen we nog iets vinden van verbonden partijen? Die nota wordt later herzien en ik stel me voor dat dan de opmerkingen van de heer Pragt meegenomen kunnen worden. En tot slot hebben een aantal van u gevraagd om doelen smarter te formuleren. En binnen de Werkgroep begroting hebben wij volgens mij een open werkstructuur met mekaar, dus ik ben er altijd erg voor dat de Begroting zoveel mogelijk ook u als Staten, want u moet die vaststellen, het instrument in handen geeft om: a) een goeie Begroting vast te stellen, maar ook b) te kunnen volgen wat er gebeurt. Dus, volgens mij kunnen we nooit tegen zijn, als je doelen smarter formuleert, of zoals de heer Blinde het geloof ik noemde, de meetbaarheid meer lichaam geven, concreter maken, resultaatverplichting. Nou, ik wil daar nog wel naar kijken in hoeverre we dat gestalte kunnen geven. Ik weet niet of dat nu precies in deze verordening moet of dat we zeggen, we spreken met elkaar af dat we daar in een eerstkomende vergadering van de 'Werkgroep begroting' nader op terugkomen, om met u te kijken hoe we die concretisering verder gestalte kunnen geven. Voorzitter, voor een niet echt technisch onderlegde portefeuillehouder op dit punt, denk ik dat ik verreweg de meeste opmerkingen heb meegenomen. Of ze naar tevredenheid beantwoord zijn, weet ik niet, maar dat hoor ik graag in tweede instantie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik vind het in ieder geval heel erg dapper wat u tot nu toe op dit agendapunt heeft geproduceerd. Dus ga zo door zou ik zeggen. Wat ik een beetje constateer, dat het in grote lijnen toch een A-stuk is, alleen er hangt misschien toch een amendement in de lucht. Dus ik wil eerst even naar meneer Serlie om daarna vast te stellen of we nú een tweede termijn gaan doen, of dat we dat in de Statenvergadering plakken. Meneer Serlie.

De heer Serlie: Dank u. Het lijkt mij raadzaam deze naar de Statenvergadering te plaatsen, want het wordt wat ons betreft sowieso nog wel een B-stuk. Ik denk dat er wel een amendement zal worden voorbereid, wat in de lijn ligt van datgene wat ik betoogd heb en ook recht doet aan datgene wat de ChristenUnie, SP en GroenLinks naar voren hebben gebracht. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dat lijkt mij dan eigenlijk nu voor dit moment voldoende voor dit agendapunt, tenzij er nog een hele korte verduidelijkende vraag is, dan kan dat natuurlijk nog. Maar ik zie instemmend geknikt in grote lijnen. Meneer Uppelschoten heeft een vraag, een korte vraag graag.

De heer Uppelschoten: Ik heb net een vraag gesteld aan de gedeputeerde. Die was volgens mij niet zo technisch. Dat ging erom, wij kunnen nu een zuiverheid van begrippen hanteren. Ik heb gezegd, de Investeringsagenda moet geen Investeringsagenda heten, maar subsidie op Bestedingsagenda. Want als het investeringen zijn, dan moeten die voldoen aan de criteria zoals die geformuleerd zijn. En dat kan helemaal niet, omdat het volgens de eigen definities van de 'Nota investeringen' geen investeringen zijn.

De voorzitter: Rustig, rustig meneer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Neem me niet kwalijk.

De voorzitter: Uw vraag is helder. Zijn er nog andere vragen? Meneer Zuur?

De heer Post: Zouden we een rondje kunnen peilen hoe de andere fracties denken over het voorstel wat Ton Serlie net deed en wij ook delen, om toch te zeggen van er is een soort grensbedrag waar PS geraadpleegd wordt voordat er met geld geschoven wordt?

De voorzitter: Wij hebben afgesproken dat als er een tweede termijn nodig is, dat we dat in de Staten doen, in het presidium graag. Dus ik stel voor dat u elkaar dan in de tussentijd even opzoekt. Meneer Zuur?

De heer Zuur: Ja dank u wel. Bedankt voor de reactie van de gedeputeerde op de zoektocht voor ons naar een aantal zaken die we pas bij vragen naar voren krijgen. Ik kan me voorstellen dat wij hier wel een Financieel Beleid afspreken, waarbij ook het college daaraan gebonden is en ons wel informeert als daar afwijkingen van plaatsvinden, actief afwijkingen van plaatsvinden. Daar ga ik wel van uit als wij dit vaststellen. Het schept duidelijkheid, maar ook verplichtingen naar eenieder die dit onderschrijft. En ten aanzien van het amendement toch even een korte reactie. Wij kunnen dat wel ondersteunen, maar willen toch ook wel even naar de combinatie met punt 9 uit diezelfde Verordening kijken, waarin ook wordt gesproken over verantwoording aan GS en PS wanneer er bepaalde drempels worden overschreden. Dat geldt ook voor de Begroting. Dus wat dat betreft zien wij wel een combi met punt 9 van die Verordening, wanneer we gaan nadenken over een amendement.

De voorzitter: Meneer Uppelschoten, u heeft uw mijter niet op. U zit te zwaaien.

De heer Uppelschoten: Maar is er ook geen relatie met punt 4, de escalatieladder? Want daar worden ook besluiten genomen, hoe tegenvallers worden opgevangen? Dat doet GS neem ik aan.

De voorzitter: Nog andere korte vragen? Mijnheer Blinde.

De heer Blinde: Dank u wel. Even op dat mogelijke amendement ingaan en dan ben ik benieuwd hoe de gedeputeerde daartegen aankijkt. Ik merk daarin twee paden. Het ene pad is, je geeft een mandaat voor langere tijd. Of je zet standaard gewoon een x-bedrag, dus € 0,5 miljoen, en dan geef je dus gewoon een mandaat totdat dit document weer achterhaald is. Dat zijn wel twee verschillende dingen in de verhouding GS-PS. Zou die daar zijn licht op kunnen laten schijnen?

De voorzitter: Zijn er nog meer vragen? Die zijn er niet. Dan kan de gereputeerde hier nu op reageren en dan gaat dit stuk sowieso als B-stuk door naar PS. Het woord is aan de gedeputeerde.

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter dank u wel. De heer Uppelschoten die zegt, de Investeringsagenda voldoet misschien niet aan datgene wat nu in deze stukken onder het begrip 'investeringen' wordt geschaard. Maar hij is er nu eenmaal, dus die gaan we niet veranderen. En dus als er een college nog een keer een investering wil indienen en het om politieke redenen zo wil noemen, dan zal er misschien een asterisk bij moeten, dat het niet helemaal volgens de definitie is van de investeringen in de Financiële nota. Maar ik heb altijd geleerd, dat je je als bestuurder vooral moet laten leiden tot wat je wilt bereiken, en niet al te zeer je in de weg moet laten zitten door de regels die je zelf stelt. Je moet ze wel hanteren natuurlijk.

De heer Uppelschoten: Is dat niet de politiek met...

De voorzitter: Ho, ho, ho. Meneer Uppelschoten, wilt u wel even het woord vragen voordat u het neemt?

De heer Uppelschoten: Mag ik het woord hebben meneer Siemen? Als het kort kan meneer Nico. Mijn probleem is juist met de politiek, dat er allerlei woorden worden gebruikt, die andere dingen beogen dan waar die woorden voor bedoeld zijn. Als we zeggen het is Investeringsagenda, dan zijn het ook investeringen en moeten ze voldoen aan de criteria zoals we die zelf geformuleerd hebben. En inves-

teringen klinken veel leuker dan bestedingen of subsidies. En politiek gezien noem je het dan investeringen. Maar dat is juist het politiek gehannes met de taal, die we niet moeten hebben. Laten we dan alsjeblieft de zuiverheid hanteren die we met deze nota Financieel Beleid beogen.

Gedeputeerde Bijl.: Voorzitter, ik denk dat we vooral moeten doen waar het voor bedoeld is en dat is voor de financiële helderheid. Mijn vrouw en ik hebben geprobeerd in onze kinderen te investeren. Dat zal waarschijnlijk kansloos zijn in het kader van deze nota, maar toch vinden het prettig om het zo te zien. En zo moet je de Investeringsagenda denk ik ook zien. Het is gewoon een politiek bestuurlijk stuk, dat je duidelijk wil maken dat je investeert in de gemeenschap in Drenthe. Nou ja en als het dan niet past binnen de definities van dit stuk, dat is dan jammer. Maar ja, ik ga dat echt niet veranderen die Investeringsagenda. Dat is jammer. We zijn het vaak eens, maar op dit punt worden we het niet eens meneer Uppelschoten. Dan het punt van hoe ik aankijk tegen het amendement. Ik heb al aangegeven dat ik echt een hoge pet op heb van de positie van de Staten, als het gaat om het budgetrecht, de begroting en alles. Wat mij betreft komt er een uitkomst uit die werkbaar is. En het mag ook meerjarig zijn. Het mag per jaar zijn. Het mag zonder maximum zijn of met maximum, want u gaat erover. Maar ik vraag wel begrip, laat het wel zo zijn dat het voor het college ook werkbaar is, om het toch binnen programma's in redelijkheid te kunnen schuiven. En die redelijkheid is altijd een kwestie van inschatten en beoordelen. Daar heb ik al iets van gezegd. Dus in die zin sta ik helemaal niet afwijzend, integendeel, ik sta er nogal neutraal tegenover als u met een amendement komt. Ik bied aan in het voortraject, als het handig is dat we met onze antwoordondersteuning ook u daarbij kunnen helpen, als u dat op prijs stelt. Dus dat doe ik graag samen met u. Nou, dat waren volgens mij de punten die nog lagen voorzitter.

De voorzitter: Volgens mij is dat ook het geval en daarmee stel ik vast dat dit agendapunt voor nu voldoende behandeld is. Het stuk gaat als B-stuk door naar de Staten. En laten we afspreken dat als een eventueel vooroverleg over een mogelijk amendement leidt tot de conclusie dat het amendement er niet gaat komen, dat we dan tijdig doorgegeven dat het alsnog een A-stuk wordt. Tot zover. Dan wil ik nu graag de vergadering schorsen voor het noodzakelijke middagvoedsel, wat sommigen in ieder geval tot zich willen nemen. Misschien moet er nog een enkeling een hondje uitlaten, dat kan ook allemaal. Mag je zelf uitzoeken. Wij gaan om 12.55 uur verder. 12.55 uur. Tot straks.

7. 8e Begrotingswijziging 2020 (3e actualisatie/slotwijziging); Statenstuk 971

De voorzitter: Goed. De 8e Begrotingswijziging 2020. De spreektijd voor de fracties bedraagt 3 minuten in eerste termijn, 2 minuten in tweede termijn, gaan we wellicht niet doen, gaan we nog even bezien. En aan u wordt gevraagd om de 8e Begrotingswijziging vast te stellen, inclusief de voorgestelde wijzigingen in de investeringskredieten, Nico. Het saldo van de vrije bestedingsruimte van ruim € 6 miljoen te storten in de financieringsreserve en voor de aanleg van extra parkeerplaatsen en enkele afrondende werkzaamheden in en rond de Health Hub Roden een investeringskrediet van bijna € 0,25 miljoen beschikbaar te stellen. Ik geef als eerste het woord aan de door mij reeds genoemde heer Uppelschoten. Nico, ga je gang.

De heer Uppelschoten: Dank u wel meneer de voorzitter. Nou, daar kan ik heel kort over zijn. We hebben de 8e Begrotingswijziging gezien en het is waarschijnlijk ook de laatste van, of zeker de laatste, van dit jaar. Wij hebben daar eigenlijk weinig commentaar op. Je kunt zien dat er...

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Uppelschoten: Ik wou net zeggen, je kunt alleen nog zien dat we veel overhevelen via de saldireserve en via de reserves. Maar ja, het is ook een heel apart jaar, dus dat is niet verwonderlijk dat

dat gebeurt. En wij hebben geen behoefte om daar verder commentaar op te geven. Wat ons betreft is dit klaar.

De voorzitter: Mag ik hier even van bijkomen, mijnheer Uppelschoten? Geweldig. Dan gaan we gauw verder met de heer Zuur van het CDA.

De heer Zuur: Dank u wel voorzitter. Een paar woorden meer vanuit onze fractie. Wederom dank aan Gedeputeerde Staten voor de informatie en ook weer voor de mogelijkheid inhoudelijke vragen te kunnen stellen, waarop inmiddels ook weer beantwoording heeft plaatsgevonden. De hoop van de CDA-fractie is, zo hebben wij ook al eens eerder aangegeven, dat onze vragen en vragen van andere fracties ertoe bijdragen dat toekomstige begrotingswijzigingen en actualisaties nog begrijpelijker worden verwoord voor de Provinciale Staten. Nog wel een opmerking of vraag, die ook samenhangt met het vorige agendapunt, het Financieel Beleid. Wij lezen in de beantwoording dat, en ik citeer, 'In het verleden zijn bovendien bestuurlijke afspraken gemaakt over het tussentijds voeden van de financieringsreserve, telkens als zich hiervoor een bruikbaar saldo voordoet'. Einde citaat. Onze fractie vraagt zich af voorzitter, waarom deze bestuurlijke afspraken, waar deze bestuurlijke afspraken, zijn vastgelegd. Wij zouden denken ergens in het Financieel Beleid, maar wellicht hebben wij het over het hoofd gezien. Graag een reactie van de gedeputeerde. Dank u wel.

De voorzitter: We gaan verder met mevrouw Peeks van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Peeks: Dank u wel voorzitter. Ook ik ben hier vrij kort over. Als eerste wil ik beginnen om aan te geven dat het stuk dat nu voor ons ligt, goed leesbaar is en dat is prettig. Dank daarvoor. En ten tweede, dat viel de andere fracties natuurlijk ook op, de btw-suppletie. Ten onrechte is er btw-compensatie geëist, terwijl dit btw-af trek zou moeten zijn. Daardoor is nog meer rente verschuldigd aan de Belastingdienst. De vraag is natuurlijk, hoe kon dit gebeuren? Maar we zien ook dat de provincie hier maatregelen voor heeft getroffen, dus dat vinden wij prettig. Dan over de aanleg van het parkeerterrein bij de Health Hub in Roden. We vragen ons wel af of het nog van deze tijd is, nu er zoveel meer online-bijeenkomsten zijn, om zo'n groot parkeerterrein aan te leggen. Graag een uitleg hierover. Wel zijn we het ermee eens dat de daken belegd worden met zonnepanelen. Verder hadden wij nog een punt over de reserves, maar goed, dat is ook al door voorgaande sprekers benoemd. Dat was tot zover onze bijdrage eigenlijk.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met meneer Pragt, D66.

De heer Pragt: Dank u voorzitter. D66 kan de diverse mutaties en aanpassingen goed volgen en de stukken geven een duidelijk en helder beeld van de doorgevoerde begrotingswijzigingen. D66 kan dan ook instemmen met de 8e Begrotingswijziging 2020, de vrije bestedingsruimte van € 6 miljoen ten slotte in de financieringsreserve, en de aanleg van de parkeerplaats bij de Health Hub Roden een investeringskrediet van € 22.000 te verstrekken. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Fantastisch ook alweer kort. Het kan wel kort, zie je wel. Mijnheer Pormes. De uitdaging is voor u.

De heer Pormes: Voorzitter, wat ons betreft is het een A-stuk.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met de ChristenUnie, meneer Post.

De heer Post: Dan ga ik toch iets meer tijd gebruiken, het spijt me. Dank u wel voorzitter. Een goed lezer ziet dat die Begrotingswijziging niet alleen over geld gaat. Doelen worden gehaald en kosten

minder dan begroot, dat is mooi en dat mag ook best een beetje meer geëtaleerd worden. En soms lukt iets ook niet, kan gebeuren, dan blijft er geld over. En soms wordt een budget een beetje overschreden. Kan ook gebeuren. En dan is het prima om dit op te lossen met een begrotingswijziging. Maar in deze Begrotingswijziging wordt ook een krediet aangevraagd voor een nieuw project, de parkeerplaatsen bij de Health Hub. En u zult zeggen, nieuw project, nee dat hebben we allang gedaan. Dat is toch niet zo, want het project is al afgesloten en we vinden het verhaal daarbij eigenlijk nogal mistig. Er zou ook geld zijn toegezegd uit het project Bitseveld om deze parkeerplaatsen aan te leggen. En dat is er niet of niet meer. En wanneer is het dan gebeurd en door wie? En als ik dan even google, dat kunnen wij ook, net zoals u dat bij de GAE heeft gedaan, leert dat Bitseveld een project is uit 2010. En toen was die Health Hub er toch nog niet? Wat maakt dat dit nou voor jou in begrotingswijzigingen opgelost moet worden? Waarom vraagt u niet gewoon een nieuw krediet voor een nieuw project aan? Dat zou onze voorkeur in elk geval hebben. Dan kunnen we ook een goede afweging maken. En ten aanzien van de andere wijzigingen zou de ChristenUnie graag zien dat u een helder maakt welke doelen wel en welke niet worden gehaald, alvorens u met geld schuift? En dat dan ook in lijn met de opmerking van het vorige agendapunt. En dan bedoel ik eigenlijk, dat in het vervolg, dat hoeft niet nu. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan verder met de heer Serlie van de VVD.

De heer Serlie: Dank u voorzitter. De huidige federatieve regering-De Croo in België is na een formatie van 494 dagen aangetreden. Dat was nog niet eens een record, want in 2011 zat de regering-Di Rupo aan na 541 dagen. Wat heeft dat nou weer te maken met de 8e Begrotingswijziging? In die tussentijd dat die formaties plaatsvonden, gebeurde er in België helemaal niets. Er was een regering die niets nieuws deed, op de winkel paste, en ze hielden ook heel erg veel geld over en iedereen was tevreden. En daar moest ik ook wel een beetje aan denken bij het lezen van onze 8e Begrotingswijziging 2020. Veel ging niet door en er is veel geld over, c.q. wordt doorgespoeld naar volgend jaar. Ik zeg dat niet om het college ook maar iets kwalijk te nemen, zeker niet, want dit is natuurlijk volkomen begrijpelijk in het licht van corona. Maar misschien dat u nog wel even kan reageren op vraagtekens binnen de VVD-fractie over de kwestie of er nou niet heel veel mensen in het ambtelijk apparaat ook te weinig te doen hebben. Meneer de voorzitter, van onze kant verder geen opmerkingen. Het mag als A-stuk naar de Statenvergadering. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan de Partij van de Arbeid, meneer Loof.

De heer Loof: Dank u voorzitter. Bijzondere bijdrage van de heer Serlie, ik moet er nog even over nadenken, maar wel aardig om te horen. Voorzitter, al met al best opvallend inderdaad en ook vervelend dat activiteiten en werkzaamheden niet of anders zijn doorgedaan vanwege het bijzondere jaar wat we achter de kiezen hebben. En dat draagt ook voor een belangrijk deel bij aan het te verwachten voordelige resultaat. Onverwachte effecten ook, zoals ... .. , dat behalve stress voor Statenleden ook nog eens ruim € 210.000 oplevert vanwege lagere reiskosten. In het algemeen hebben we de indruk dat er scherper wordt geraamd, scherper en eerder wordt geactualiseerd en meer wordt uitgelegd in het provinciale huishoudboekje. Het maakt het allemaal beter te volgen en te doorgronden en doet inderdaad recht aan het budgetrecht van de Staten. Goede ontwikkeling, voorzitter. Ik heb een paar vragen nog en een enkele opmerking. Op bladzijde 9 lezen we dat het budget 'Onderzoeken grondwatersystemen' wordt verhoogd met € 930.000. Onze fractie gaat ervan uit, dat het pilotgebied Valthermond in verband met bodemdaling en veenoxidatie nu ook structureel wordt meegenomen. Is dat een correcte constatering? De btw-suppletie was ons inderdaad ook opgevallen, net als mevrouw Peeks daar een opmerking over maakte. Sneu geld voorzitter en we hopen dat de getroffen maatregelen afdoende soelaas bieden voor de toekomst. Op bladzijde 23 lezen we nog onder 'Overheveling budget

gebiedsontwikkeling GAE' het huidige investeringsklimaat met betrekking tot een gebied niet erg gunstig is. Het gaat er om de landzijdige ontwikkeling. Zou de gedeputeerde dit nog nader willen toelichten? Onder 'Formatie-uitbreiding Sociale Agenda' pagina 36, wordt voorgesteld een deel van de structurele budget van subsidies 'Sociaal economische ontwikkeling en ondersteuning' om te zetten en het personeels- budget voor de Sociale Agenda's. We snappen de informatieuitbreiding, die lijkt ons ook nodig. Onze vraag is wel, welke subsidies er dan niet meer kunnen worden ingezet. Voorzitter, we wachten de beantwoording van het college af, maar ik verwacht dat de Partij van de Arbeid akkoord gaat met de 8e Begrotingswijziging, inclusief de voorgestelde wijzigingen in de investeringskredieten. We stemmen in met het advies om het saldo van de vrije bestedingsruimte in de financieringsreserve te storten. En tenslotte voorzitter, we dachten even dat we onze roeping als stratenmaker waren misgelopen, maar dankzij de verhelderende vraag van het CDA over de hoogte van het bedrag voor de circa 55 parkeerplaatsen, kunnen we ook akkoord gaan met het investerings- krediet van de Health Hub in Roden. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Dijkers van de SP-fractie.

Mevrouw Dijkers: Dank u wel voorzitter. Wij hebben als de SP al een aantal schriftelijke vragen gesteld en beantwoord gekregen en op basis daarvan zijn wij akkoord met de voorgestelde besluiten. En wat ons betreft mag het ook een A-stuk worden.

De voorzitter: Helemaal top. Meneer Voerman, OpDrenthe.

De heer Voerman: A, A, A. ... ..

De voorzitter: Het geluid kwam niet helemaal door, maar ik hoorde het woord A. Dat is voldoende?

De heer Voerman: Correct. Ja.

De voorzitter: Dan heeft u de kortste bijdrage. U heeft gewonnen. Gaan we verder met mijnheer Blinde.

De heer Blinde: Dank u wel voorzitter. Nou voor ons ligt een degelijk document. Complimenten daarvoor. Ik wil ook graag mijn respect uitspreken voor de fracties van SP en CDA. Hun vele vragen hebben veel duidelijk gemaakt. Er zijn wel twee dingetjes, principekwesities voorzitter, waar ik me toch even over wil uitspreken. Ten eerste het gemeenschappelijk overleg/ ondernemingsraad. Ik lees in de beantwoording van de vragen, dat de ondernemingsraad buiten zijn budget komt, omdat het vragen stelt aan de rechtbank. In plaats van dan maar bij te schieten, lijkt het mij gerechtvaardigd, dat een afdeling of instituut zijn overschrijding terugziet in het volgende jaar in de vorm van een verminderde bijdrage. Ik vind het vreemd dat de belastingbetaler moet bij schieten voor de ondernemingsraad. Tevens lees ik dat het georganiseerd overleg, oftewel het overleg tussen de vakbonden, plaatsvindt en dat de provincie hier ook budget voor vrijspeelt. Klopt dat voorzitter? Zo ja, is het een ieders individuele keuze om lid te zijn van de vakbond en dragen leden ook contributie af? Zo ja, is het dan niet apart dat de belastingbetaler hier ook aan meedoet? En het tweede punt is de Health Hub Roden. En dan sluit ik toch wel redelijk aan bij de heer Post van de ChristenUnie, die dat mistig noemde. Ik kan me eigenlijk bijna niet voorstellen namelijk, dat er meer parkeerplaatsen nodig zijn. Ik kom daar regelmatig voor mijn werk. Er ligt een zeer groot parkeerterrein achter het gebouw, dat zelden vol is. Daarbij, vele bezoekers zijn studenten en komen met het openbaar vervoer. Kan GS aangeven waar de behoefte van de 60 parkeerplaatsen vandaan komt? Wat dit precies inhoudt en hoe die is onderbouwd? Daarbij is het al helemaal, volgens mij, niet nodig 60 parkeerplaatsen bij het Bitseveld te realiseren onder de

noemer Health Hub Roden, die ongeveer 1 kilometer daarvandaan ligt, met overal vrij parkeren ertussenin. Dit lijkt mij eigenlijk een verkapt cadeautje aan de gemeente Noordenveld. Dan moet ik daarbij zeggen voorzitter, Noordenveld is een prachtige gemeente en als je het aan mij vraagt hebben die uiteraard wel een cadeautje verdiend. Maar noem het dan ook gewoon een cadeautje. Voorzitter, daar laat ik het bij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ook u brengt mijn mondhoeken iets omhoog met uw bijdrage. Meneer Steenberg, Sterk Lokaal.

De heer Steenberg: Voorzitter dank u wel. Ook ik kan kort zijn. Helder en duidelijk stuk. Het is een akkoord en wat ons betreft een A-stuk.

De voorzitter: Dat is klare wijn meneer Steenberg. Dan gaan we nu over tot de bijdrage van de gedeputeerde naar aanleiding van uw bijdragen. Het woord is aan de heer Bijl.

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter, dank u wel. Ik denk dat wellicht dat collega's Brink en Kuipers ook nog behoefte voelen om op een aantal inhoudelijke zaken in te gaan. Ik zal proberen daar waar dat de portefeuille van collega Stelpstra betreft, als het gaat om personeel, daar ook nog iets van te zeggen. Allereerst danken voor de reacties en ook de brede steun voor dit stuk. Mooi te ervaren dat we gezamenlijk groeien naar een steeds beter leesbaarder verhaal, waar u zich ook goed bij betrokken voelt. En ook dat de vragen goed beantwoord worden in het voortraject. Niettemin toch nog een paar opmerkingen. De heer Zuur die zegt van, dat storten in de financieringsreserve dat berust op bestuurlijke afspraken. Waar vind ik dat? Nou, we hebben in het verleden bij óf Algemene Beschouwingen óf de Voorjaarsnota een aantal keren aan de orde gehad hoe het zit met de stand van de reserves. De laatste keer heeft de heer Uppelschoten ook nog met name zijn zorg uitgesproken of er nog wel in de toekomst voldoende geld in de pot zou zitten voor volgende colleges om een Investeringsagenda, die niet zo mag heten, maar zo'n soort agenda of daar nog wel geld voor beschikbaar zou zijn. En we hebben altijd aangegeven dat, wanneer de algemene reserve bepaalde afgesproken hoogte heeft, dat het meerdere aan de plussen in principe naar de financieringsreserve gaat, om zo weer een voeding te kunnen zijn voor de bestemming die u daaraan wil geven. En op die manier is in het verleden de afspraak, niet juridisch maar wel besproken en als richting aangegeven tussen Staten en college, dat de overschotten in principe naar de financieringsreserve gaan. De btw-kwestie, de Partij voor de Dieren en de Partij van de Arbeid vragen ernaar. Je leert hier natuurlijk van, je hebt ook wel eens interpretatie verschillen en ook al is het niet te kwader trouw wat er gebeurt, maar goed, je kan een andere interpretatie hebben en dan nog kan het gebeuren dat de Belastingdienst bij een latere afdracht rente in rekening brengt. Dat is dan niet anders, maar daar leren we dan ook weer van. Je probeert natuurlijk aan de voorkant ook zoveel mogelijk afspraken met de fiscus te maken om dit soort dingen te voorkomen, want dat is ons uitgangspunt, dat we het wel goed willen doen. Dan de heer Post, die zegt, we snappen dat als we het wat scherper geformuleerd willen hebben of de doelen wel of niet gehaald zijn, het voor dit stuk niet geldt, maar wel graag de volgende keer. Dus we zullen die wens meenemen naar de toekomst om daar invulling aan te geven. Dan even vanuit de portefeuille van een collega Stelpstra, dat betreft meer de ambtelijke organisatie. In coronatijd hebben we heel veel meegemaakt en dat maken we nog steeds mee, het werken zoals we dat nu doen, is heel anders dan een jaar geleden. En dat vraagt ook voor onze organisatie het nodige. En het feit dat dingen nog niet zijn doorgegaan of nog niet helemaal zijn doorgegaan, wil niet zeggen dat er niks aan gebeurd is of dat er geen werkzaamheden worden verricht. Dus hebben we niet de indruk, als de heer Serlie dat aan ons zou vragen, dat een deel van onze organisatie ledig is vanwege de corona-activiteiten. We zullen dat zo goed mogelijk met de normale activiteiten of andere activiteiten. Dus daar is zeker aandacht voor. De heer Blinde voert een principekwestie op. Dat zijn altijd de meest lastige kwesties waar gaat het om de kosten van het georganiseerd overleg en de ondernemingsraad. Elk bedrijf draagt ook de kosten van

zijn ondernemingsraad, dus dat geldt ook voor die van ons. Als in een systeem van de ondernemingsraad de mogelijkheid zit om bepaalde juridische bijstand ergens voor te vragen of andere deskundige kosten, dan hoort dat ook bij die kosten. En dat geldt ook voor het georganiseerd overleg. Dat is binnen de ambtelijke wereld een bekend gegeven, dat de bonden met hun leden dat overleg kunnen hebben binnen de ambtelijke organisaties. En als ze hier zitten en ze koffiedrinken van de provincie, dan betalen wij dat. Natuurlijk is ieder vrij om lid te zijn van een vakbond of niet. En ook niet-leden profiteren in die zin mee van de vakbonden, omdat die ook de cao's afsluiten niet alleen voor de leden, maar ook voor de niet-leden, en de arbeidsvoorwaarden niet alleen voor de leden, maar ook voor de niet-leden afsluiten. En in die zin behoort het ook tot de normale gang van zaken dat wij de kosten, die overigens niet de spuigaten uitlopen, zeggen we erbij, dat we die voor onze rekening nemen, puur als het gaat om de kosten die hier in huis gemaakt worden. Dus, ik kan me voorstellen dat u zegt, nou, ik kijk er zelf wat anders naar, maar dit is wel de gebruikelijke gang van zaken. Dus wat mij betreft, hebben we dit ook maar zo te accepteren. Volgens mij voorzitter, zijn dat de dingen die in mijn portefeuille zowel als die van de heer Stelpstra liggen. En voor de Health Hub Roden en de Sociale Agenda kijk ik even naar de collega's Brink en Kuipers.

De voorzitter: Dank u wel. En die zijn inmiddels aangeschoven. En dank ook dat u de reactie van de heer Stelpstra voor uw rekening hebt willen nemen. Ik geef als eerste het woord aan de heer Brink.

Gedeputeerde Brink: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, een aantal opmerkingen, we hebben er trouwens ook al wat technische vragen erover, of schriftelijke vragen erover beantwoord. Maar het is goed denk ik om nog wat verduidelijking te geven over de € 240.000 die in hoofdzaak, let wel, in hoofdzaak gebruikt worden voor parkeervoorzieningen bij de Health Hub. Echter ook voor zonnepanelen en ook voor wat verlichting en geluidszaken intern. Ik wil op voorhand aangeven voorzitter, ze worden gebruikt met name, want de heer Blinde gaf al aan dat heel vaak de parkeerplekken niet vol zijn, dat klopt, maar de Health Hub is ook een plaats waar heel veel bijeenkomsten worden georganiseerd. En juist daarvoor is het bedoeld, want dan zie je, dat krijgen we ook terug, dat er toch wel een parkeerprobleem is in en rondom de Health Hub. Dus het is met name voor wat grotere bijeenkomsten, die wel bedoeld zijn, om die toch te gaan organiseren in de Health Hub. Dat is een. Twee is, de € 240.000, en er wordt terecht gezegd door iemand, volgens mij de heer Post, maar dat was gegoogeld over, het is een Project Bitseveld wat al lang is afgesloten. Dit geld is ooit nog, en vanuit mijn vorige portefeuille van Verkeer en Vervoer, daar zat het in, is het vanuit de regio Groningen-Assen ter compensatie van het afblazen van een woonwijk van de gemeente Noordenveld gekomen, voor het opknappen, maar ook om verkeersmaatregelen te nemen op het Bitseveld. En ik dacht nog even dat het ongeveer om € 1 miljoen ging. Dit geld is daarvan overgebleven en eigenlijk, want ik vond het ook wel mooi dat de heer Blinde zei, Noordenveld was een goede gemeente, wij zien Noordenveld ook als een goede partner, doet ook mee en is ook mede-eigenaar van de Health Hub, hebben ze gezegd, dit geld is over, dit zouden we kunnen besteden voor een aantal zaken die nog in en om de Health Hub zouden moeten gebeuren. Dus het geld was al bestemd voor Noordenveld, is overgebleven op hetzelfde industrieterrein waar de Health Hub staat en wij vonden het wel chique om in deze Begrotingswijziging het inzichtelijk te maken, dat het van de ene post naar de andere post gaat, maar het wordt dus besteed aan ons eigen gebouw, samen eigenaar met de gemeente Noordenveld. En dit geld is in het verleden dus daar ook eigenlijk wel voor bedoeld geweest. Voorzitter, ik denk dat ik hiermee de vragen beantwoord heb. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Kuipers.

Gedeputeerde Kuipers: Dank u wel voorzitter. Twee vragen van de heer Loof waar ik even op zal antwoorden. De eerste ging over de ophoging van het budget voor grondwatersystemen, maar meer spe-

cifiek over hoe gaat het nu met de pilot Valthermond. Is dat nog structureel verankerd in onze begroting? Nu heeft in de Voorjaarsnota, en dit is ook verwerkt in de Begroting, een post opgenomen van € 100.000 per jaar, als het gaat om veengronden en de landbouwfunctie, dus daarmee zit het ook structureel in de Begroting. En verder is het goed, dat heb ik al een aantal keer gemeld, zijn we met het Rijk in gesprek om deze pilot ook onder te brengen in het onderzoeksprogramma voor veengronden, zoals dat als uitwerking van het Klimaatakkoord plaatsvindt. Als die besluitvorming definitief is, zal ik u daar ook over informeren. Dus ik heb wel het idee dat het voor nu voldoende structureel verankerd is. Mocht er op enig moment natuurlijk een grotere budgetvraag uit voortkomen, dan kom ik daarvoor bij u terug. Ten tweede vroeg u naar de Sociale Agenda en het verschuiven van het beleidsbudget naar het personeelsbudget. Over de invulling hebben we u al in de schriftelijke beantwoording geïnformeerd en de heer Loof vraagt nog heel terecht, welke subsidies worden hier dan op dit moment niet verleend? Het is niet zo dat wij actief dingen hebben geschrapt of bezuinigd om deze transformatie mogelijk te maken. Dus die middelen waren nog niet belegd. Dus daarmee kiezen we er nu voor om de formatie op peil te brengen. Want ook in de lopende formatie hebben wij extra mensen nodig om te voldoen aan de opgave die we onszelf hebben gesteld van de Sociale Agenda. Maar dat betekent natuurlijk wel dat dat geld niet meer inhoudelijk kan worden ingezet. Ik zie daar ook op dit moment geen probleem, omdat we ook voldoende middelen nog hebben binnen de lopende Begroting en binnen de Investeringsagenda. Ik hoop dat ik beide vragen heb beantwoord voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dat zullen wij vernemen, als dat niet het geval is. Volgens mij was de eerste termijn en de opvolging daarvan redelijk duidelijk. Ik vraag nu eerst even in zijn algemeenheid, wie heeft er nog behoefte aan een reactie? Meneer Zuur, meneer Loof, meneer Post. Verder nog? Nee. Mijnheer Zuur.

De heer Zuur: Dank u wel voorzitter. Duidelijk dat dat een niet beschreven afspraak is, dat bleek wel uit de reactie van de portefeuillehouder, maar toch. Ik had de vraag gesteld, waarom nemen we niet gewoon op in het financieel beleid wat bij het vorige agendapunt naar voren is gekomen? Als dat toch een afspraak is die we met z'n allen gemaakt hebben en waar we achter staan. Dan ligt het vast en mochten er gekke dingen gebeuren, dan ligt dat ook voor ons nageslacht vast.

De voorzitter: Dat is uw suggestie. Dan mijnheer Loof.

De heer Loof: Volgens mij voorzitter, bedankt voor de beantwoording, volgens mij is er een vraag nog niet aan de orde geweest, of ik heb hem even gemist. Maar dat ging even over de gebiedsontwikkeling, en ook het investeringsklimaat rondom vliegveld GAE, dat zou niet erg gunstig zijn, het gaat om de landzijdige ontwikkeling. En of daar ook iets van gezegd kan worden als verklaring wellicht, waarom dat zo is. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. En dan als laatste mijnheer Post.

De heer Post: Dank u wel voorzitter. Meneer Brink die schuift vooral met posten. U zult begrijpen dat ik nooit zo gek ben op het schuiven met posten, zeker niet als dat mezelf betreft, maar dat is dan meer een woordgrapje. En toch kriebelt het een beetje. Het zijn twee afgesloten projecten. En blijkbaar ontstaat er nu iets dat er iets moet gebeuren. Ik vind het eigenlijk echt wel chiquer om dan een krediet aan te vragen via gewoon een apart voorstel. De heren komen, als ik het zo hoor ook niet helemaal 100% over eens, wat verkeersmaatregelen en zonnepanelen, hoe sympathiek ik zonnepanelen ook vind, wij dat ook vinden. Dat zie ik toch niet helemaal als hetzelfde doel. Maar ik kan me er ook wel bij neerleggen om toch nog even iets beter schriftelijk uitgelegd te krijgen hoe dit nou precies zit, want ik kan hem niet helemaal volgen. Dus als dat kan, heel graag.

De voorzitter: En dat laatste, dat lijkt op een goede poging van uw kant om het inderdaad als A-stuk door te kunnen laten gaan.

De heer Post: Zo mag u het interpreteren.

De voorzitter: Dat waren de vragen. Gedeputeerde Bijl even als eerste.

Gedeputeerde Bijl: Voorzitter, dank u. Als iets een gewoonte aan het worden is, zoals het storten van een overschot in een financieringsreserve, is er ook niks op tegen natuurlijk om die gewoonte vast te leggen. De vraag is even, hoe we dat praktisch gaan doen. Want dan zou het stuk wat aan de orde was bij het vorige agendapunt misschien op dat punt moeten worden aangevuld. Of we spreken af dat bij de eerstvolgende herziening van die stukken, dat we dat zullen meenemen. Maar als we dit nog een keer bevestigen, dat we dit zo doen, bij een eerstvolgende gelegenheid ook vastleggen. Wellicht dat dat voor de heer Zuur voldoende is en dan wordt het vanzelf op enig moment ook gecodificeerd. Dank u wel.

De voorzitter: Hij knikt al instemmend. Dus dat zal u geruststellen. En dan de heer Brink.

Gedeputeerde Brink: Voorzitter, jeuk is nooit goed van de heer Post, dus daar moet je wat aan doen, maar ik moet wel eerlijk zijn. De SP heeft daar ook een aantal vragen over gesteld en ik wil het nog wel een keer benadrukken. Het geld is destijds ter beschikking gesteld voor de gemeente Noordenveld. Gemeente Noordenveld kon daarmee ruimtelijke ordeningsmaatregelen nemen voor op het Bits-eveld, waar ook de Health Hub op ligt, op hetzelfde industrieterrein. De gemeente Noordenveld heeft ons voorgesteld en wij zijn het daarmee eens, want wij willen nog wel iets doen aan parkeerplekken, wij willen graag zonnepanelen op het dak en er moest ook nog iets over akoestiek. En we hebben zelfs ook nog wat te maken gehad met coronamaatregelen. En ja het klopt dat heer Post zegt van, zijn dat nou waar de gelden in het verleden voor bedoeld om via deze Begrotingswijziging inzichtelijk te maken, dat de gelden er wel waren voor Bitseveld, dat we ze gedeeltelijk ook gebruiken voor die maatregelen. We hebben in de antwoorden ook naar de SP aangegeven dat ze ook voor een aantal bijvoorbeeld zonnepanelen, maar nogmaals licht en geluid heb ik genoemd, zitten een paar kleine aanpassingen in en voor corona. De Health Hub is iets waar niet veel winst gemaakt wordt en dan denk ik dat je op deze manier deze gelden, we hebben als college gemeend op deze manier inzichtelijk te maken. Maar nogmaals, ik ga ervan uit, veel meer aan toe te lichten heb ik niet. Dit is hoe het zit. Ja, we zouden dat schriftelijk kunnen doen, maar ik zou ook wel de heer Post willen vragen anders, dat men desnoods een keer contact kunnen hebben om het hem nog beter uit te leggen. Maar dit is de situatie zo het is. Voorzitter, anders kan ik het niet maken. Dank u wel.

De voorzitter: U denkt dat u er nu bent, maar er ligt ook nog een vraag over de landzijde van ontwikkeling GAE. Gaat u daarover?

Gedeputeerde Brink: Daar ga ik over voorzitter. Excuus. Zou de Partij van de Arbeid, volgens mij kwam die daarvan, maar ik kreeg hem even zijdelings mee, zou de heer Loof die nog een keer kunnen herhalen?

De voorzitter: Vast wel.

De heer Loof: Jazeker. We lezen op bladzijde 23 dat het huidige investeringsklimaat met betrekking tot het gebied niet erg gunstig is. Dat is een opmerking met enige waarde. Het gaat dan over de landzijdige ontwikkeling en ik zou daar graag een toelichting op willen, wat daar dan speelt. Of is het zo maar een losse flodder of hoe moet ik het even duiden? Daar gaat het even over.

Gedeputeerde Brink: Voorzitter, als u het mij toestaat, losse flodders, zo is het college, zo gaan wij niet deze Bestuurswijziging vaststellen. Wij hebben inderdaad middelen beschikbaar gesteld voor de gebiedsontwikkeling, dat is wel een dynamisch proces. Ik zie even wat er gebeurd is rondom de Rijks-luchtvaartschool. Wij kijken nog naar de gebiedsontwikkeling. U hebt ook iets kunnen lezen, daar zijn wel gesprekken over gevoerd, wat bijvoorbeeld plaatsvindt met de oude werf die daar nog ligt, waar nieuwe plannen voor zijn. Er is iets gebeurd met de zonnepanelen. Ik durf u ook wel te melden, maar natuurlijk kijken wij ook... U hebt vanmorgen de discussie gevoerd met collega Bijl over de juiste vlieg-bewegingen, de luchtzijde ervan. Maar we zien ook wel raakvlakken, dat partijen toch zeggen, rondom Groningen Airport Eelde zijn wel met name ook voor bedrijven die gelieerd zijn aan vliegveld, luchtvaart moet ik zeggen, daar is wel behoefte aan. Maar het zijn wel trajecten die wat langer duren, maar er is wel degelijk enige dynamiek. Maar dat heeft natuurlijk ook alles te maken met de discussie die er plaatsvindt constant over de positie van Groningen Airport Eelde. Maar wij zijn daar constant met een aantal partijen wel over in gesprek om een aantal zaken, die we eventueel zouden kunnen genereren, ook met deze middelen mogelijk te maken. Voorzitter, ik hoop dat het zo voldoende is. Dank u wel.

De voorzitter: Ik stel een beetje vast op basis van lichaamstaal wat ik op mijn scherm kan zien, dat dit voldoende behandeld is zo? Ik denk dat...

De heer Lof: Voorzitter, ik begrijp dat luchtzijdig de landzijdig op elkaar ingrijpen en dat snappen wij. Dank u wel.

De voorzitter: Lucht en land staat ook constant met elkaar in verbinding kan ik u verklappen. Ik ga ervan uit dat mijnheer Post op zijn wenken is bediend. Ik ga hem toch nog even vragen of mijn conclusie dan juist kan zijn, dat dit stuk als A-stuk door kan. Meneer Post.

De heer Post: Met dat laatste ben ik het mee eens, het kan als A-stuk door en ik neem van harte de uitnodiging van de heer Brink aan om hier nog even over te bellen, want zijn beantwoording heb ik niet kunnen lezen uit de vragen van de SP. Die heeft al wel veel verhelderd, maar ik wil het graag ook kunnen begrijpen. Heel graag en dan ga ik daarmee akkoord. Dank u wel.

De voorzitter: In het andere vakgebied wat ik soms uitoefen, is het heel belangrijk dat je begrijpt wat je voor je langs ziet komen. Dus daar kan ik alleen maar mee instemmen. Dan is daarmee dit punt, wat als A-stuk doorgaat naar de Statenvergadering volgende week, voldoende behandeld. Ik begrijp ook dat de griffie en dus ook alle Statenleden daar erg blij mee zijn, want het belooft een lange agenda te worden volgende week.

8. Onderzoeksprogramma Provinciale Staten Drenthe 2021; Statenstuk 2020-973

De voorzitter: Dan gaan we nu verder met het onderzoeksprogramma Provinciale Staten Drenthe 2021, agendapunt 8 van de agenda. Daarin is sprake van een feestje van de Staten zelf en je zou kunnen zeggen dat hier de heer Rudolf Bosch de rol van gedeputeerde speelt, als je het zo qua procedure wilt zien. De fracties krijgen maximaal twee minuten om hier nog wat over te zeggen. En vooraf kan ik zeggen dat dit stuk sowieso als een A-stuk doorgaat naar de PS-vergadering, omdat dat nu eenmaal is afgesproken in de onderzoekscommissie. Ik geef nu als eerste het woord aan mevrouw Anry Kleine Deters.

Mevrouw Kleine Deters: Voorzitter, dank u wel. Wij hebben verder geen op- of aanmerkingen op het stuk. Eigenlijk puur, mocht er sprake zijn van interruptie of vragen, neem ik deel aan dit agendapunt.

De voorzitter: En meneer Zuur? Hoe staat u erbij met betrekking tot dit punt?

De heer Zuur: Excuses. Ik had mijn camera uit moeten zetten aan het eind van het vorige punt. Volgens mij is de heer van Dekken van onze fractiewoordvoerder.

De voorzitter: Dan gaan we naadloos over naar de heer van Dekken.

De heer Van Dekken: Dank u wel voorzitter, want voorzitter, het is niet waar dat je alles moet onderzoeken om het goede te doen. Keuzes maken met deskundige mensen en betrokken mensen om je heen, die kunnen immers ook al enorm helpen om het goede te doen. En ik vind, voorzitter, dat wil ik vandaag wel eens gezegd hebben, het is fantastisch dat wij een professionele club van onderzoekers hebben we in onze griffie, die daar een hele belangrijke bijdrage in leveren. En zij reiken ons goede en onafhankelijke beleidsnotities aan, die een prima vertrekpunt opleveren voor meer politieke bijdragen in de rol die we hebben. En daarom ook bijzonder waardering voor de Statenonderzoekers in de griffie. Langs deze weg wil ik ook een keer mijn collega Henk Nijmeijer noemen, voor het goede werk dat hij als voorzitter met de werkgroep Commissie van Onderzoek doet. En ook de ambtelijke ondersteuner van die werkgroep, Laurent Dwarshuis, verdient een stevige pluim. Het is dáár voorzitter, in de Commissie van Onderzoek, waar wij dit soort van voorliggende onderzoeksprogramma's afstemmen en voorbereiden. Het zal je maar gebeuren dat partijen die soms niet eens willen meedoen in dit soort van werkgroepen, je daarna nog eens kritisch of soms zelfs beschamend onterecht de maat nemen. En dat alles buiten de efficiënte vergader-groepsstructuur die we hier hebben in dit huis voorstellen. Voorzitter, dat heeft weinig te maken met het goede doen. De focus op de vier genoemde hoofdonderwerpen zijn voor wat ons betreft als CDA in dit Onderzoeksprogramma 2021 prima. Goed gevonden en u weet, we gaan altijd voor respectvolle samenwerking en creatieve verbindingen. Daarom samengevat voorzitter, doet het ons goed dat de collega's uit de meeste fracties betrokken zijn en enthousiast meedoen in die Commissie van Onderzoek. Mijn collega Gertjan Zuur zal actief blijven meedoen in die CvO, als plaats waar je onderzoeksvragen kunt inbrengen en ook weer dit jaarlijkse Onderzoeksprogramma prima kunt prioriteren, het goede behouden. Heel veel te onderzoeken is mogelijk vanuit dit Onderzoeksprogramma. Proactieve benadering kan rekenen op onze waardering en steun. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel, dan ga ik verder met de Partij van de Arbeid, mevrouw Roggen.

Mevrouw Roggen: Voorzitter, de onderzoeksfunctie van de Drentse Statengriffie is een uniek fenomeen in Nederland. Het onderzoeksprogramma dat richting geeft aan de onderzoeksactiviteiten van de Staten- onderzoekers en de informatie die dit oplevert, zijn wat de PvdA betreft van duidelijke toegevoegde waarde om de informatiepositie van de Staten te verbeteren. De Commissie van Onderzoek, die namens de Staten het jaarlijkse Onderzoeksprogramma met de Statengriffie voorbereidt, vormt een belangrijk platform waar alle partijen in onze Staten vorm kunnen geven aan de informatie-vraag vanuit de Staten. De vier gekozen prioritaire onderzoeksthema's, Samenleving & bestuur, Klimaat, landschap & energie, Regionale economie en Mobiliteit, zijn belangrijke aandachtspunten. De onder deze thema's genoemde onderzoeksproducten dragen wat mijn partij betreft uitstekend bij aan een goed onderbouwde besluitvorming door de Staten in deze maatschappelijk belangrijke dossiers. De PvdA is vooral benieuwd naar de eerste resultaten van het meedoen experiment, geïnitieerd vanuit de 'Werkgroep veranderende samenleving', om groepen in onze samenleving die niet of nauwelijks bij de politiek betrokken zijn, actief daarin te betrekken. Ook het thema 'Regionale economie' is een belangrijk item, zeker waar het gaat om de gevolgen van klimaatverandering op onze economische keuzes voor wat betreft de economische structuur. Voorzitter, de Partij van de Arbeid kan instemmen met het voorliggende onderzoeksprogramma, de daarin aangekondigde onderzoeklijnen en -producten en de verdeling van de daarvoor bestemde financiële middelen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik verder met meneer Omlo.

De heer Omlo: Dank u wel voorzitter. Dit Statenstuk kan als voorbeeld dienen voor sommige anderen en mag wat ons betreft prominent in de kerstboom worden gehangen. Qua inhoud is het glashelder. Het onderzoeksprogramma is in lijn met de zaken die beleidsmatig hoog op de agenda staan en versterkt aldus het voorgenomen beleid. De voorgestelde bedragen zijn bescheiden. Het stuk is redelijk beknopt en het zal muggenzifterij zijn om op te merken, dat het wat ons betreft hier en daar nog wel wat korter had mogen zijn. Geen gemier, het is al een stap in de goede richting qua terugdringen van de papiertsunami. Last but not least, het geeft ook nogal eens aan wat de te verwachten resultaten zijn van het voorgenomen onderzoek. Met andere woorden, wat we er naar verwachting wijzer van zullen worden. Kortom, alle lof voor dit beleidsstuk waarbij we met plezier mee zullen instemmen. Toch nog, we kunnen het niet laten, één opmerking. Uit verschillende perspublicaties blijkt dat GS voornemens is om samen met de provincies Fryslân en Groningen waterstof een cruciale rol te geven bij het uitvoeren van de energietransitie. Wij vragen ons af of GS zich voldoende realiseert, dat dit een gigantische en peperdure transformatie van onze volledige energie infrastructuur vergt. Waarbij ook nog eens rekening gehouden dient te worden met onvoorziene tegenslagen, vanwege het feit dat deze technologie op dit moment nog volstrekt in zijn kinderschoenen staat. Onze vraag is, waar is het onderzoek dat deze problemen in kaart brengt, een inschatting maakt van de kosten die hiermee gepaard zullen gaan en op welke wijze de kosten gefinancierd gaan worden en welke gevolgen het een en ander zal hebben voor de energieprijzen in de toekomst? Het moge duidelijk zijn, het stuk is voorbereid door JW, en ik lees ze voor namens Camies, Blinde en namens mijzelf en namens de Forum-fractie. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Waarvan akte.

Mevrouw Potharst: Voorzitter?

De voorzitter: Wie stelt daar de vraag? Mevrouw Potharst? Thea, Partij voor de Dieren. Dag Thea.

Mevrouw Potharst: Voorzitter, ik ben even overgeschakeld naar een ander apparaat, want ik kreeg wat klachten over het geluid, dus ik hoop dat nu beter is.

De voorzitter: Zelfs het beeld is ook veel beter. Complimenten.

Mevrouw Potharst: Goed zo. Ik heb een vraag voor meneer Omlo, want datgene wat hij nu aangeeft over de waterstof, begrijp ik het nou goed dat er een verzoek komt voor een flexnotitie, of moet er een aanpassing komen op het Onderzoeksprogramma wat hier voorligt?

De heer Omlo: Wat ons betreft hoeft er geen aanpassing op het Onderzoeksprogramma plaats te vinden hoor, absoluut niet. We hebben hier ook schriftelijke vragen over gesteld. Tenminste, de heer Blinde heeft dat gedaan, dus die wachten we ook af. Maar we wilden het in elk geval even gezegd hebben.

De voorzitter: En eigenlijk leent dit agendapunt zich er niet voor om op deze wijze onderwerpen naar voren te brengen, tenzij u gewoon vraagt van, wij willen in de toekomst ook hierover een keer een onderzoek hebben. Dan kan het in een volgend Onderzoeksprogramma worden meegenomen. Daar moeten we het denk ik voor nu even bij laten. Ik ga verder met ... O, mevrouw Potharst nog even een reactie.

Mevrouw Potharst: Ja voorzitter, misschien een aanvulling daarop, want dat staat in het Onderzoeksprogramma, dat alle fracties hebben de mogelijkheid om een flexnotitie aan te vragen. Dus dat wou ik dan nog even onder de aandacht brengen van meneer Omlo, bij dezen.

De heer Omlo: Dank hiervoor, gaan we ook over praten.

De voorzitter: Goed punt. Dan gaan we verder met mevrouw Udinga van de VVD-fractie.

Mevrouw Udinga: Dank u wel voorzitter. Het onderzoeksprogramma voor 2021 ziet er goed uit. Er zijn voldoende onderwerpen om te onderzoeken en we hebben meerdere instrumenten die we daarvoor in kunnen zetten. De inwonerspeiling is een belangrijk instrument om te kijken wat de Drentse bevolking van iets vindt. En we hopen dat we met de inzet van het Drents Panel in combinatie met het Trendbureau van CMO STAMM betere onderzoeken kunnen verwachten dan dat we in het recente verleden wel eens kregen. Een waardevolle aanvulling kan de mening van de Jongeren Adviesraad zijn. Kan, want de vraag is natuurlijk of de continuïteit is gewaarborgd in dergelijke Jongeren Adviesraden. Maar we gaan vooralsnog van het positieve uit. Ook over de masterclasses zijn we positief. Het is goed om als Staten te worden voorzien van verschillende inzichten bij een bepaald onderwerp. Dan de oplegnotities. Die komen nu vaak samen of zelfs later dan het stuk waarover ze gaan. In onze fractie viel de term 'mosterd na de maaltijd'. De vraag aan het college is dan ook, of deze oplegnotities in de toekomst iets eerder verstuurd kunnen worden, zodat ze ook goed doorgenomen kunnen worden en kunnen worden betrokken bij de beraadslagingen. Verder een prima voorstel en wij zijn dan ook akkoord.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de PVV-fractie, mevrouw Kort.

Mevrouw Kort: Dank u wel voorzitter. Ook wij vinden het een helder en duidelijk overzicht van de werkzaamheden van de Commissie van Onderzoek. Echter bij het thema 'Samenleving en bestuur' onderwerp 'Visie veranderende samenleving' komen er bij ons toch wel wat vragen. De 'Statenwerkgroep veranderende samenleving' gaat in 2021 een meedoen experiment uitrollen en vervolgens gaat de Commissie van Onderzoek naar de resultaten van dit experiment een onderzoek doen, welke de basis is voor een leeronderzoek voor het vierde kwartaal van volgend jaar. Het is ons nu niet duidelijk hoe dit nu vorm wordt gegeven. Gaat de werkgroep voorbereidend werk doen, zodat de Commissie van Onderzoek het verder kan verwerken? Of neemt de commissie het experiment van de werkgroep over? Graag zouden wij hierover iets meer duidelijkheid willen krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Deters als reactie op mevrouw Kort. Kleine Deters, sorry.

Mevrouw Kleine Deters: Dank u wel mijnheer Vegter. Even een vraag. Mevrouw Kort is lid van de onderzoekscommissie, dus aan wie stelt ze de vraag, aan haarzelf of aan andere commissieleden? Ik begrijp het niet.

De voorzitter: Mevrouw Kort.

Mevrouw Kort: Dank uw wel voorzitter. Door omstandigheden heb ik helaas zelf de laatste vergadering niet meegekregen, dus vandaar dat we nu even om verduidelijking vragen.

De voorzitter: Dan gaat meneer Bosch daar straks op reageren. Gaan wij nu verder met mevrouw Haan.

Mevrouw Haan: Dank u wel voorzitter. Voor ons ligt het 'Onderzoeksprogramma Provinciale Staten Drenthe 2021'. Met dank aan de Commissie van Onderzoek voor hun inzet voor dit programma. Komend jaar zetten we ook in op versterking van de controlerende taak, kennisverbreding en verdieping van PS. De fractie van GroenLinks staat helemaal achter de vier onderzoeksprogramma's, Samenleving & bestuur, Klimaat, landschap & energie, Regionale economie en Mobiliteit. In 2020 zijn we hier al mee begonnen, maar deze onderwerpen zijn nog steeds actueel. De uitwerking van deze belangrijke thema's zijn duidelijk weergegeven in het programma. Met verschillende masterclasses, Statenontmoetingen, uitbreiding van het Drents Panel en verschillende oplegnotities kunnen wij goed ondersteund worden. We zijn blij dat we in Drenthe kunnen samenwerken met onderzoekers in de griffie. Dit heeft naar onze mening een enorme constructieve meerwaarde om onze rol als PS te kunnen vervullen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met de heer Schoenmaker, Sterk Lokaal Drenthe.

De heer Schoenmaker: Dank u wel voorzitter. Als lid van de Commissie van Onderzoek kunnen wij een onderzoeksprogramma zeker ondersteunen. Het is in goed overleg samengesteld en het doet recht aan de actualiteit. Het is voor ons wel belangrijk om vooral te richten op de juistheid van het onderzoek en de kwaliteit van het onderzoek. En laten we de geleerde lessen vanuit het Lexnova-rapport maar beschouwen als leergeld. Daarnaast zijn we heel positief over de uitwisseling met de jongeren en de Jongerenraad. Daarbij past wel de opmerking, en dat geldt ook voor Drents Panel overigens, dat het essentieel is voor de kwaliteit van de terugkoppeling van de geraadpleegde jongeren, Jongerenraad en het Drents Panel, dat het wel een goede afspiegeling is van de inwoners van Drenthe. Het ad hoc in kunnen brengen van onderzoeken, mocht dat nodig zijn, vinden wij ook een hele belangrijke, dat die mogelijkheid er is. Of er in de praktijk gebruik van gemaakt zal worden, is natuurlijk de vraag. De suggesties zoals de heer Omlo aangaf die zijn natuurlijk altijd in te brengen in de commissie en vervolgens kunnen ze beoordeeld worden. Wat wel belangrijk is voor het goed functioneren van de Commissie van Onderzoek is, dat er ook door alle fracties een actieve vertegenwoordiging is tijdens de bijeenkomsten van deze commissie, die wel vaak bij elkaar zit, maar niet altijd in volledigheid. Ik hoop wel dat daar in de toekomst die zorg gedeeld wordt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan mevrouw Van den Berg van de ChristenUnie.

Mevrouw Van den Berg: Dank u voorzitter. Dit stuk is voorbereid in de Commissie van Onderzoek en we hebben het gelezen en het ziet er goed uit. We gaan de discussie dus ook niet over doen die daar is gedaan. En wij kunnen ons goed vinden in het voorstel en we zijn ook blij met de manier waarop we dit in Drenthe hebben geregeld. Dank u wel.

De voorzitter: Fijn dat u blij bent. Meneer Van der Meijden, SP.

De heer Van der Meijden: Dank u voorzitter. Ik ben ook blij. SP kan akkoord gaan met het Onderzoeksprogramma. Ik zal bij dezen ook gebruik willen maken van de mogelijkheid om iedereen op te roepen zoveel mogelijk de commissievergaderingen bij te wonen, waar we zo voltallig mogelijk met elkaar tot een goed eindbeeld kunnen komen.

De voorzitter: Dank u wel. En dan missen wij nog de blije mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, voor ons ligt een mooi aanbod voor de komende jaren voor het doen van onderzoek ten behoeve van de Provinciale Staten. De griffie zou hier voornamelijk uitvoerend in zijn. Binnen de Commissie van Onderzoek heeft onze fractie al meerdere malen

input geleverd op dit onderzoeksprogramma en we zijn akkoord met de inhoud. We hebben gediscussieerd over de thema's en het onderzoeksprotocol dat ten grondslag ligt aan dit onderzoeksprogramma. We zijn blij dat de aanbevelingen uit een aantal rapporten van 2020 door de griffie worden uitgewerkt en aan de Staten worden voorgelegd. Met de vaststelling van dit Onderzoeksprogramma committeren we ons hieraan. We gaan er dan ook van uit dat de andere fracties zich ook committeren aan het werk van de griffie en van de Commissie van Onderzoek bij dit onderzoeksprogramma. We zijn blij met het aanbod dat hier ligt en we zullen er zoveel mogelijk gebruik van maken. Objectieve feiten, en daarbij een duiding binnen het provinciale bestel, zijn voor de Statenfractie onontbeerlijk om te kunnen komen tot het afwegen van belangen en om te komen tot een afgewogen oordeel. Met dank aan de griffie voorzitter, onze volledige steun voor het Onderzoeksprogramma.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Potharst. Nou meneer Bosch, de reactie op alle bijdragen is aan u. Gaat uw gang.

De heer Bosch: Dank u wel voorzitter. Waar zal ik beginnen? Ik zal allereerst willen beginnen met het uitspreken van dank aan alle fracties voor de reacties op het Onderzoeksprogramma dat vanuit de Commissie van Onderzoek is neergelegd. Ook fijn om te horen dat er zoveel complimenten en waardering is voor de inzet van de onderzoeksmedewerkers, de onderzoekers van de Statengriffie en de ondersteuners van de Statengriffie. Dat mag inderdaad gezegd worden. Die hebben daar een enorm belangrijke rol in. En ik ben blij om te horen, ik zal het ook overbrengen aan de aan de griffiemedewerkers, ik ben blij om te horen dat daar deze waardering voor wordt uitgesproken. Ik heb vanuit, de hele complimentenregen voor de Commissie van Onderzoek en onze griffie, toch een aantal vragen nog, of een aantal opmerkingen opgeschreven. Allereerst meneer Omlo. Wij hebben hier thuis de kerstboom al opgetuigd, dus wellicht dat uw opmerking nog ergens onderaan de boom in de tak gehangen kan worden. Het staat inderdaad de fractie of de fracties vrij om een verzoek in te dienen voor een dergelijk onderzoek, dus dat zien we met belangstelling tegemoet. Dan kom ik even op het punt van meneer Schoenmaker, en mevrouw Udinga refereerde daar ook even kort aan, dat ging over de afspiegeling, de representativiteit van het Drents Panel. Daarover kunnen we zeggen dat juist die uitbreiding van het Drents Panel, met 9200, dat die juist ook gericht is op het verbreden van die representativiteit van het Drents Panel en daarvoor is dus ook een voorstel vanuit de Commissie van Onderzoek en griffie voorgelegd. De opmerking over het beschikbaar stellen van de oplegnotities zal ik meegeven aan de Staten- onderzoekers. En tenslotte nog de beantwoording van mevrouw Kort. Die had een vraag over de taakverdeling tussen de 'Werkgroep veranderende samenleving' en het onderzoek dat vanuit de CvO wordt geïnitieerd. Het is zo dat dat experiment zelf wordt geïnitieerd vanuit die Werkgroep van de samenleving, maar om de resultaten te kunnen meten, is er dus vanuit de CvO ingezet op een onderzoek, om te kijken naar geleerde lessen die we mee kunnen nemen naar de toekomst. En dat onderzoek naar de effecten als de uitkomsten van dat experiment, dat is het onderzoek dat hier staat aangegeven. Ik geloof dat ik daarmee alle punten heb beantwoord, dank in ieder geval en mochten die niet beantwoord zijn, dan hoor ik het graag. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor uw reactie. Ik kijk nog even rond om te bezien of er nog ergens een hand fysiek wordt opgestoken. Dat is niet ..., ja, daar gaat nog eentje omhoog, dat is mevrouw Kort van de PVV-fractie. Gaat uw gang.

Mevrouw Kort: Dank u wel voorzitter. Ik wil graag meneer Bosch even bedanken voor zijn duidelijke antwoord en we kijken uit naar volgend jaar, waarin we veel onderzoek weer kunnen initiëren.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we deze complimentensessie denk ik voldoende behandeld. Dat is toch fijn om elkaar ook af en toe complimenten te geven. Dat moesten we misschien nog wel veel meer gaan doen, maar dat terzijde.

10. Besluitenlijst van de vergadering van 28 oktober 2020 en de lijst van toezeggingen

De voorzitter: Dan gaan wij verder met de agenda en dat is op zichzelf niet zo gek veel meer. Maar goed, het venijn zit soms in de staart, dus afwachten wat er gaat gebeuren. Als eerste stel ik aan de orde de Besluitenlijst van de vergadering van 28 oktober 2020. Er zijn geen opmerkingen over binnengekomen. Daarmee is die vastgesteld. Dan de lijst van toezeggingen. Is er iemand die iets wil zeggen naar aanleiding van de lijst van toezeggingen? De gedeputeerde de heer Jumelet wil er wel graag iets over zeggen. Dat kon ik mij al voorstellen.

Gedeputeerde Jumelet: Dat weet ik niet of u zich dat kon voorstellen, maar het is wel de eerste die aan de orde is. 'Subsidieregeling grondverwerving Natuurnetwerk Nederland Drenthe'. Daar was nog een vraag of ieder geval een toezegging wat betreft verantwoording afleggen over de subsidieregeling. Ik kan u melden dat er geen gebruik van is gemaakt en daarom ook geen verantwoording aan de orde is, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Andere vragen of opmerkingen naar aanleiding van de lijst van toezeggingen? Dan stel ik nog even de motie M 2019-19 aan de orde. Gaat over de generatietoets. 'Verzoekt het college om onderzoek te doen naar een generatietoets, door bij wijze van proef op de Woonagenda de Energieagenda en de Economische Koers in beeld te brengen, wat de beleidseffecten zijn voor de verschillende generaties'. En ik stel vast dat inmiddels alle drie de documenten met een generatietoets in PS zijn geweest, namelijk de Energietransitie-agenda, de Woonagenda en de Economische Koers. Dus mijn vraag is alleen maar, kunt u ermee instemmen dat deze motie dus van de lijst van toezeggingen mag gaan verdwijnen? En u hoeft alleen maar uw hand op te steken als het nee is hoor. Ik zie een duim en verder een serieus kijkende gedeputeerde en de rest kijkt redelijk blij. Ha, gedeputeerde kijkt nu ook blij en mijnheer Velzing komt ineens in beeld. Dus moet ik dan de conclusie trekken dat meneer Velzing iets wil gaan zeggen? Ik versta u niet, omdat u de microfoon niet aanheeft.

De heer Velzing: Ik had alleen de duim omhoog.

De voorzitter: Oh, kijk eens aan, houd hem nog een tijdje omhoog, dat is een mooi gezicht.

De heer Velzing: Ik wacht even af.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is dit punt voldoende behandeld.

11. Ingekomen stukken

De voorzitter: Dan komen wij aan bij de Ingekomen stukken. De fracties hebben de mogelijkheid gehad om daar vragen en opmerkingen over in te dienen. Dat is ook gebeurd. Dan stel ik eerst aan de orde de voorhangprocedures. Eerst C.1. College stelt voor om € 200.000 subsidie te verlenen aan Kamp Coating Emmen BV vanuit de subsidieregeling Slimme demonstratiefabrieken provincie Drenthe. Hierover hadden de PVV en de onafhankelijke leden een vraag. En welke gedeputeerde mag ik het woord geven, was mijn vraag, maar ik zie de heer Brink al in beeld. Dus die vraag is alweer beantwoord. En zijn er nog andere fracties die over C.1 ook nog iets willen vragen? Dat is niet het geval. Dan gaan we nu luisteren naar de heer Brink.

Gedeputeerde Brink: Voorzitter, excuseer mij, maar ik heb alleen vragen van de PVV van de heer Upelschoten gekregen en die vraagt eigenlijk van, dat ze niet alleen gaan tonen dat ze slim en groen zijn, maar dat het ook echt gaat daar om die kennis en innovatie te delen met het mkb. En ja, dat is

nou juist de bedoeling. Het gaat zeker om die kennis te delen. We laten zien wat er tegenwoordig mogelijk is. We laten zien welke mogelijkheden er zijn. Het is de bedoeling om met leertrajecten van jongeren en onderwijsinstellingen te doen. Dus volgens mij kan ik de vraag met ja beantwoorden, dat er aan de wens van de PVV voldaan wordt. En mocht ik nou de vragen van de onafhankelijke leden niet beantwoord hebben, hoor ik het graag van u.

De voorzitter: Oké, dank u wel. De vragen die de PVV had gesteld, even voor uw informatie waren mede namens de onafhankelijke leden. Dat heb ik misschien niet goed genoeg uitgedrukt. Ik zie ook mevrouw Potharst in beeld. Moet ik concluderen dat u over C.1 ook nog een vraag zou willen stellen? Nee, niet het geval. Dan concludeer ik dat GS op dit punt C.1 over kan gaan tot subsidieverlening. Dan kom ik bij C.2. Bij brief van 24 november 2020 stelde het college en PS voor om € 191.720 subsidie te verlenen aan NHL-Stenden Hogeschool voor de Digitale Werkplaats Drenthe. Hierover zijn geen vragen of opmerkingen binnengekomen. Ik zie nu ook geen beweging op mijn beeld, dus ik ga ervan uit dat ook hier GS over kan gaan tot subsidieverlening. En dan C.3. € 250.000 subsidie te verlenen aan het project 'Samen werken met ervaring', waarbij 'samen werken' wordt geschreven als twee woorden, aangevraagd door 'Expertisecentrum Sterk uit Armoede' en uit te voeren door 'Expertisecentrum Sterk uit Armoede', 'Welzijnsgroep Tinten' en netwerkorganisatie 'Moedige Dialogoog'. Prachtig. Hierover hadden meerdere fracties vragen en/of opmerkingen, namelijk CDA, PvdA en de PVV, mede namens de onafhankelijke leden. Ik geef graag het woord aan gedeputeerde Kuipers.

Gedeputeerde Kuipers: Dank u wel voorzitter en er is nog een fractie die vragen heeft gesteld over deze brief, maar niet over het voorhangdeel. Dus die zal ik later nog schriftelijk beantwoorden. Ik stel voor dat ik even de vraag van de Partij van de Arbeid over wat nadere informatie over dit project bij langs ga. Volgens mij beantwoord ik dan ook de overige fracties. Er wordt gevraagd, wat gaan de ervaringsdeskundigen precies doen? Nou, ze gaan aan de slag in diverse functies. Het is de nadrukkelijke bedoeling, dat ze dáár worden geplaatst waar hun specifieke ervaring van pas komt of nodig is. Functies waarin gewerkt wordt met de doelgroep waaruit ervaringsdeskundige ook zelf komt. Een belangrijk voordeel daaraan in dit project, is dat de afstand tussen professional en cliënten verkleind wordt. Maar het kan ook beleidswerk zijn, wijkcoach van een woningbouwvereniging, buurtwerker, medewerker Sociale Dienst. Er worden een aantal stappen beschreven inderdaad in onze brief. Vijf onderdelen zijn dat, maar dat zijn niet volgordele stappen. Dus in de praktijk zullen die stappen meer parallel worden uitgevoerd dan volgordele. Volgens mij heb ik daarmee de vraag ook beantwoord. De volgende inzet, de inzet voor woningcorporaties en gemeenten. Wat is het doel? Daar heb ik eigenlijk voor vraag 1 al een aantal voorbeelden van genoemd. Ze gaan diverse opdrachten en functies uitvoeren die dat tot doel hebben. En op basis van de opdrachten, zoals die bij de verschillende organisaties belegd worden, wordt ook een concreet doel en resultaat benoemd waaraan de effecten kunnen worden gemeten. We schrijven nog over een verdienmodel. In dit kader gaat het er ook om dat die pool van ervaringsdeskundigen op termijn ook onafhankelijk van subsidie kan functioneren. Daarnaast is het ook de bedoeling dat ervaringsdeskundigen doorstromen naar een betaalde baan in een reguliere functie, bijvoorbeeld bij een gemeente of bij een andere organisatie. Dat is allemaal hun uiteindelijke doel. Het is vraag hoe snel dat kan. En tot slot wordt er gevraagd, wat gebeurt er als het project is afgelopen? Zoals ik aangeef, het streven is dat de ervaringsdeskundige óf in dienst blijft bij bij een pool van waaruit ze diverse opdrachten gaan vervullen, óf dat zij dus een bepaalde baan krijgen in een reguliere functie bij een gemeente of andere organisatie. En de verschillende organisaties voorzitter, die u ook al noemde en hier uitvoering aan geven, zullen ook bewaken dat dit gebeurt. Volgens mij heb ik dan aan de hand van de vraag van de Partij van de Arbeid ook de vraag van de andere fracties beantwoord voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan stel ik toch nog maar even de vraag was dit voldoende helder? Er is nog een vraag naar aanleiding hiervan van mijnheer Uppelschoten denk ik. En mijnheer Du Long? Ja. Mijnheer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Maar het antwoord is niet voldoende helder. Want als je het stuk doorleest, dan bekruipt mij de zorg, want ik ben heel erg begaan met de mensen in langdurige armoede, dat de ervaring van die ervaringsdeskundigen gebruikt wordt voor beleid en weet ik wat allemaal, maar dat ze niet direct worden ingezet om mensen in langdurige armoede te helpen. En dat die mensen elkaars taal verstaan. En het lijkt of ik vrees, dat die mensen worden ingezet om hun ervaring te gebruiken voor beleid en weet ik wat allemaal. En dat vind ik dan net zonde.

De voorzitter: Dat is een observatie, zullen we maar zeggen. Dan meneer Du Long.

De heer Uppelschoten: Doen ze dit voor de mensen zelf of niet? Dat is dan de vraag.

De voorzitter: De gedeputeerde gaat er zo meteen wel op reageren. Mijnheer Du Long.

De heer Du Long: Dank u wel voorzitter. Mijn vraag lijkt daar een klein beetje op. Ik heb wel iets meer vertrouwen in hoe ervaringsdeskundigen worden ingezet. En eigenlijk denk ik ook dat het heel goed is, dat al die ervaring juist wordt gebruikt om uiteindelijk beleid te maken. Maar het gaat mij hier even om de eerste stap, waarbij het de vraag is wat gaan die ervaringsdeskundigen nou precies doen? Gaan ze daadwerkelijk met mensen die in armoede zitten, werken, hoe daaruit te komen? Of, is het meer dat ze met overheden of andere instanties gaan werken? Dat is nog net niet helemaal duidelijk. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Dit waren de vragen volgens mij. Ach, mijnheer Van Dekken, CDA nog?

De heer Van Dekken: Ja voorzitter. Dank ook voor de heldere antwoorden. We hadden inderdaad op dit punt ook schriftelijk wel wat aangegeven. Maar ik zou toch bij de gedeputeerden nog willen aandringen op de punten die we hebben gezien rondom de COVID, het beleid op dat punt. En dan in het bijzonder ook nog een ander punt, rondom RTV Drenthe. Daar zie je dat in de stukken naar verwachting de Rijksoverheid dan nog wel komt met aanvullend beleid, alleen, dat is voor wat ons betreft toch iets te vrij geformuleerd. Dus zou de gedeputeerde kunnen toezeggen dat met betrekking tot ondertiteling en toegankelijkheid tot kwetsbare doelgroepen, dat we dat gewoon op een hele goede manier blijven borgen in de toekomst?

De voorzitter: De gedeputeerde.

Gedeputeerde Kuipers: Dank u wel voorzitter. Ik begrijp de vragen van de heren Uppelschoten en Du Long heel goed. En het gaat niet, u noemt beide armoede als voorbeeld, het gaat niet uitsluitend om de inzet van ervaringsdeskundigen armoede. Het kan ook op andere terreinen natuurlijk gebeuren. En ze worden daar ingezet waar zij zelf ervaring mee hebben. En dat gaat er dus om, om de afstand tussen professional en client te verkleinen. En het kan inderdaad zijn, dat ze direct worden ingezet in het contact met mensen die op dit moment armoede ervaren. Maar het kan ook zijn dat zij worden ingezet vanuit hun ervaring, door beleidsmedewerkers te helpen beleid vorm te geven. Dus dat kan allebei. En het is ook denk ik niet verkeerd. Beide opties zitten daarin, maar dat hoeft dus niet verkeerd te zijn. De voorbeelden zoals ik al noemde, het kan beleidswerk zijn, het kan ook een wijkcoach zijn van een woningbouwvereniging, als buurtwerker, medewerker bij de Sociale Dienst. Het is het streven dat we hiermee a) die ervaringsdeskundige met de verschillende organisaties die hierbij betrokken zijn, dat die hier gezamenlijk invulling geven aan zo'n pool, maar dat tegelijkertijd ook het gemeengoed wordt,

dat men gebruikmaakt van ervaringsdeskundigen, ofwel voor onze projecten ofwel door ervaringsdeskundigen een vaste plek in de organisatie te geven. Volgens mij zit daar zowel aan de beleidskant als aan het directe contact van mensen, zit daarin, voorzitter. Dus ik heb uw signaal goed gehoord en volgens mij zit dat voldoende ook in onze projecten en beschikking. En voor de heer van Dekken, ik excuseer, maar ik had al aan het begin van mijn betoog aangegeven, dat ik op de overige punten naar aanleiding van deze brief, die dus niet betrekking hebben op de voorhangprocedure, schriftelijk nog even terugkom. Voorzitter, volgens mij heb ik dan de antwoorden ook in tweede instantie beantwoord.

De voorzitter: Dan stel ik vast dat er nog niet voldoende is gereageerd in die zin dat de heren van Dekken en Du Long nog even behoefte hebben om te reageren. Meneer Van Dekken.

De heer Van Dekken: Voorzitter, want dan rest mij slechts de bijzondere waardering voor dit antwoord in de richting van de gedeputeerde uit te spreken. Dus dank daarvoor. Het was mij inderdaad even wat ontgaan zeer gewaardeerde gedeputeerde.

De voorzitter: En mijnheer Du Long. Dank u voorzitter.

De heer Du Long: Ook mijn dank aan het antwoord van de gedeputeerde. Ja, de verwarring van de heer Van Dekken, daar hadden we ook iets over gezegd, dat het een voorrangprocedure is, maar dat er een soort verantwoording ook bijzat en dat het inderdaad beter is om die te splitsen. En we zien er echt naar uit om in januari veel uitgebreider naar aanleiding van een aparte verantwoording, of stand van zaken eigenlijk, in de Sociale Agenda daarover door te praten. Over de positie van de ervaringsdeskundigen. Ook daar ben ik blij mee dat de gedeputeerde specifiek noemt, dat het de bedoeling is, maar dat zou ik dan wel willen benadrukken, dat deze ervaringsdeskundigen dan daarna ook een plek krijgen in de organisatie. Het zou wat ons betreft niet goed zijn, en dat zie je vaker bij ervaringsdeskundigen op andere gebieden gebeuren, dat ze in en uit een organisatie gaan zonder dat er een vast inkomen wordt geboden. Dat zou wel erg jammer zijn, als het gaat ook om de inzet van deze Sociale Agenda en de inzet van de gedeputeerde op dit terrein. Dank voorzitter.

De voorzitter: En een laatste korte reactie van meneer Uppelschoten nog.

De heer Uppelschoten: Mijn vraag komt voort uit de bijeenkomsten die ik heb meegemaakt, waar de heer Kuipers zelf ook geweest is, waar dus bijna een noodkreet was, waar zijn de ervaringsdeskundigen gebleven? Want wij hebben alleen maar met mensen te maken die erover praten, maar niet mensen die de problemen zelf ervaren hebben. En als je die ervaringsdeskundigen hebt, dan zou het prachtig zijn als ze ook met mensen kunnen praten, die in die problemen zitten en dat die merken dat ze met een echte ervaringsdeskundige te maken hebben. En natuurlijk moeten ze een plek krijgen in de organisatie, maar het zou zonde zijn als ze de organisatie in worden gezogen en niet meer voldoende beschikbaar zijn om met de probleem mensen te praten als ik het zo mag noemen.

De voorzitter: Dank u wel voor deze verhelderende uiteenzetting van uw zijde. Daarmee stel ik vast dat het college over kan gaan tot subsidie verlenen. Hebben we de punten onder C hiermee behandeld. En dan gaan we nu over tot de behandeling van de overige ingekomen stukken, waar u schriftelijke vragen over heeft gesteld. En ik nodig de gedeputeerden die hierop gaan reageren uit om in beeld te komen. En dan kan ik ze achtereenvolgens het woord gaan geven. Dan zie ik dat dat een compleet beeld geeft. Dan begin ik gewoon bij de heer Bijl, Partij van de Arbeid en ik neem aan dat u wel even de brieven gaat noemen waar het specifiek over gaat. Zodat we het ook een beetje kunnen volgen.

Gedeputeerde Bijl.: Voorzitter Dank u wel. Volgens mij gaat het specifiek om de brief A.10. De fractie van de PVV heeft gevraagd hoe dat zit, dat ze bij nader inzien aan het Drents Museum in het kader van de coronaschade in plaats van een subsidie een korting op de huur geven van € 500.000. Nou, wat we in de brief schrijven, het is heel simpel en heel helder, het Drents Museum kon van het ministerie via het Mondriaan Fonds schadevergoeding krijgen in kader van de corona voor het bedrag van € 500.000 en dan moest de regionale overheid voor hetzelfde bedrag daarin meedoen. En dat mocht óf in contanten óf in kwijtschelding van de uren, maakt niet uit. En bij nadere navraag bleek, dat wanneer dat zal gebeuren door een bijdrage in contanten, dat in mindering zou worden gebracht op andere steunbijdragen van het museum. En als dat zou gebeuren in de vorm van een huur vermindering, zou dat niet zo zijn. En dit is een weeffoutje in de hele steun systematiek van de corona, zal ik maar zeggen. Letterlijk vandaag wordt er in Den Haag ook gesproken tussen allerlei instanties die steun in het kader van cultuur hebben gedaan, om dit op te lossen. Want eigenlijk zijn we bezig als overheid aan de ene kant steun te verlenen en aan de andere kant die steun weer terug te halen. En dat geldt ook voor de bijdragen van een Prins Bernhard Cultuurfonds, voor een VSB-fonds en voor allerlei andere fondsen. En eigenlijk is dat niet de bedoeling geweest. Dus wat we gedaan hebben, is gebruikmaken van de mogelijkheid om een huurverlaging te geven. Dat leidt dan niet tot korting op de bijdragen die het Rijk vanuit andere hoofde geeft. En voor zover dat bij andere situaties wel tot korting heeft geleid, want daar hebben we bijvoorbeeld te maken met de musea van provinciaal belang, die hebben we ook allemaal geld gegeven, die krijgen ook daardoor weer een korting van het Rijk op hun schadevergoeding. Dat wordt nu dus geprobeerd om dát juist ongedaan te maken. En in die zin lopen we met deze oplossing vooruit op de landelijke oplossing. Het heeft wat ons betreft niks met integriteit te maken. We proberen gewoon op een manier die per saldo het meeste effect heeft voor Drenthe, en ook binnen de afspraken past, en men weet ervan in Den Haag dat we dit zo doen, zien wij daar geen kwaad in. En als het een integriteitsprobleem zou zijn, dan waren we daar niet zo open over, zeg ik dan altijd maar. Dus wat ons betreft, niets aan de hand. Dank u wel.

De voorzitter: Dank voor uw reactie, dan ga ik verder met gedeputeerde Brink.

Gedeputeerde Brink: Voorzitter dank u wel. Er zijn over A.3, de informeerde brief over de restauratie/herbestemming van de voormalig Noorder Sanatorium Zuidlaren en het voormalig postkantoor te Coevorden vragen gesteld. En de vraag is eigenlijk, waarom geven wij projectontwikkelaars hier subsidie voor? En de vraag van de PVV is, waar is de subsidie voor bedoeld? Voorzitter, de regeling, de uitvoerings- regeling, is voor behoud en herbesteding van karakteristiek bezit in Drenthe. De regeling is van 2017-2021. Het biedt eigenaren de mogelijkheid om subsidie te vragen voor de kosten voor het behoud en de herbesteding van daarmee leegstaande, dat je dat kunt opheffen, en dreigende leegstand te voorkomen. Dus herbesteding is echt om jarenlange leegstand te beëindigen en het behoud van dit erfgoed. En de subsidie kan alleen verleend worden voor restauratie en verbouw. En daarnaast kunnen we, als het een heel groot gebouw is, en ik denk ik hem wel anders omdraaien voorzitter, een gebouw, het sanatorium in Zuidlaren, vind maar eens iemand die daar toch, ik zou bijna zeggen, letterlijk en figuurlijk de troffel in wil zetten om nog te gaan verbouwen. Want het is een grote bestemming en ik denk dat de regeling op deze manier juist doet wat ervan gevraagd wordt. Van zo'n groot gebouw kun je dan ook iets meer geld krijgen, maar het gaat ook om een investering van meer als € 6 miljoen. Voorzitter, dan is er nog een vraag voor A.7. Daar vraagt de heer Uppelschoten aan GS, wat is het standpunt van GS over TopDutch over de evaluatie en de kwaliteit van de campagne. Voorzitter, volgens mij is het standpunt van GS ook toegelicht in een begeleidende brief en het evaluatierapport dat naar PS gezonden is. Ik heb al aangegeven, in die brief, want dat staat er ook in, en ik wil dat nog wel eens benadrukken, wij herkennen de positieve punten, maar we zien ook de kritiekpunten die in de evaluatie worden genoemd. Dat zijn ook voor ons leermomenten geweest. Ik denk dat het goed is dat we de regio- planning gedaan hebben, we willen daar ook mee voortgaan, maar tegelijkertijd geven we aan dat het ook onbekend terrein was. Ik heb ook aangegeven en dat staat ook

in de brief, wij waren er ook niet helemaal klaar voor achteraf gezien. We zijn laat op gang gekomen, er is wrijving geweest tussen de partijen. Heb ik trouwens ook al een paar keer in de Staten, dat was trouwens ook in deze rapportage naar boven gekomen. Maar tegelijkertijd zien wij positieve kanten. Wij zien ook kansen om door te gaan en we willen graag met andere partijen, maar we zullen daar ook de Staten te zijner tijd van op de hoogte brengen, om te kijken met de NOM, dat staat trouwens ook in een advies en dat hebben zij ook met Groningen en Fryslân afgesproken, om te kijken hoe kun je die TopDutch campagne, die nog steeds goed ligt en goed valt, met elkaar voortzetten op een niveau en onder de NOM op een verantwoorde wijze voortzetten. En we zullen daar de Staten ook zeker van op de hoogte brengen. Voorzitter, volgens mij waren dit mijn vragen vanuit de Ingekomen stukken.

De voorzitter: Dank u wel. Even een vraag van mijn kant. U noemde A.7 naar aanleiding van een vraag van de PVV. Ook de fractie van GroenLinks heeft daar een vraag over gesteld. En die hebben eigenlijk de vraag of u dat nog gaat agenderen en anders willen zij dat graag agenderen.

Gedeputeerde Brink: Nou ja voorzitter, ik moet eerlijk zijn, ik heb nu antwoord gegeven denk ik op de vraag van de PVV. Mijn vraag aan GroenLinks is of dit voldoende is, als ze het nu nog zouden willen agenderen. Ik denk dat onze, de reactie van het college, helder is en ik heb getracht nu nog een mondelinge aanvulling te geven richting de PVV. Dat er een evaluatie geweest is, is ook al discussie over geweest. Wij hebben getracht het onafhankelijk te doen, een goede evaluatie met positieve en negatieve kanten. Wij trekken er ook lering uit en we gaan dus de campagne op een andere wijze voortzetten. Maar ik wil graag van GroenLinks of zij aan deze aanvulling voldoende hebben of niet. Dank u wel. Voorzitter.

De voorzitter: Eerst even het woord aan meneer Pormes van GroenLinks en daarna nog even naar meneer Uppelschoten. Dus het handje kan weer naar beneden. Meneer Pormes.

De heer Pormes: De gedeputeerde heeft me helemaal overtuigd.

De voorzitter: Geweldig! Meneer Uppelschoten. Ik versta er niks van hoor, als u de microfoon uitlaat.

De heer Uppelschoten: Ik ben het meestal met de heer Brink eens, maar deze keer toch niet. Dus wij zullen dit punt agenderen voor de volgende commissievergadering.

De voorzitter: U kent de procedure om de onderbouwing aan te leveren et cetera.

De heer Uppelschoten: Ja, ken ik. Agendapunt voor de volgende commissievergadering.

De voorzitter: Maar dan met 30 seconden spreektijd per fractie, want anders kost het veel te veel tijd natuurlijk. Meneer Van der Meijden wil hier ook nog op reageren?

De heer Van der Meijden: Ja voorzitter, dank. Met betrekking tot A.3. Als ik het goed begrijp, is de subsidie gegeven, omdat de subsidie kan worden gegeven. Want ik zie dat op een gegeven moment het gebouw, een sanatorium in Zuidlaren, verkocht is, is in handen van de projectontwikkelaar en de appartementen zijn al volop in de aanbidding. Ik geloof dat er nog maar vier over zijn en ze worden voor minimaal € 500.000 verkocht. Dus ik vraag me af waarom eigenlijk nog steeds die subsidie nodig is voor deze onderneming.

De voorzitter: De heer Brink.

Gedeputeerde Brink: Voorzitter, er is een regeling en als men daaraan voldoet, want er wordt wel degelijk gekeken is het nodig. Dit zijn karakteristieke, maar natuurlijk ook historische panden. Maar nu gaat er hier iets mis, ik hoop dat men mij wel kan zien. Is de verbinding nog intact?

De voorzitter: Van mij wel weer. Het is weer hersteld. De verbinding is er weer.

Gedeputeerde Brink: Sorry. Maar het zijn echt karakteristieke panden en het zijn panden die niet eenvoudig zijn om geschikt te maken voor appartementen. Ik denk dat we trots en blij mogen zijn dat er partijen zijn, en veelal zijn dat grote partijen, want een aannemer begint hier niet aan. De regeling stelt een aantal voorwaarden. Aan deze voorwaarden is voldaan en wij zien net dat de regeling werkt. We zien ook dat de regeling noodzakelijk is om dit soort panden überhaupt nog verbouwd te krijgen. En ik denk dat het een behoud is voor Drenthe en dat regeling dus ook aan intensiteit waar het voor bedoeld is, goed uitwerkt. En dat het dan partijen zijn als projectontwikkelaars, ik denk dat dat misschien wel enige partijen zijn die in staat zijn om dit soort grote projecten aan te pakken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee heeft u denk ik uw brieven behandeld naar uw zeggen. Dan gaan wij verder met gedeputeerde Jumelet.

Gedeputeerde Jumelet: Dank u wel voorzitter. Volgens mij betreft het de brief B.4, brief van het Ministerie van LNV van 16 oktober 2020 over vervroegd verbod Pelshouderij, pelsdierhouderij. Vragen zijn gesteld door de heer Serlie van de VVD en door de fracties van het CDA. Eigenlijk zijn deze vragen achterhaald door de actualiteit, of ingehaald, net hoe je het wilt zeggen. Want eerst was het de bedoeling dat de pelsdierhouderij zou stoppen in 2024. In de brief is aangegeven, die van oktober is, dat het na het begin van 2021 naar voren zou worden getrokken vanwege corona. Er zijn allerlei suggesties die aanleiding geven om de pelsdierhouderij ook vervroegd te stoppen. Gisteren bereikte ons het bericht dat inmiddels, en dat heeft minister Schouten ook kenbaar gemaakt, de laatste overgebleven nertsen op Nederlandse nertsenhouders deze week zijn geruimd, zijn gedood. En dat betekent dat op dit moment ook de pelsdierhouders in het Drentse inmiddels ook zijn geruimd. En de vraag die dus gesteld wordt door de heer Serlie gaan over hoeveel dieren zijn er. In dit geval zijn ze geruimd. En als het gaat om de vragen van het CDA over of er ook nog ondersteuningsmaatregelen zijn, er wordt gewerkt aan een stoppersregeling. Dat moet nog verder worden uitgeschreven, maar dat ligt bij LNV en daar is over ook contact met de desbetreffende dierpelshouders. Dus dat is het antwoord op de vraag naar aanleiding van de brief.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil meneer Uppelschoten nog even vragen zijn microfoon uit te doen en dan gaan wij ondertussen verder met gedeputeerde Kuipers.

Gedeputeerde Kuipers: Dank u wel voorzitter. Nog een tweetal vragen over een tweetal brieven. De eerste vraag van mevrouw Dijkers over B.3, de brief van Vakantievreugd. Het behandelvoorstel volgens de lijst van Ingekomen stukken is om deze in handen te stellen van Gedeputeerde Staten. Maar ik kan u vertellen dat er al een afspraak in de maak is. Misschien heeft die al plaatsgevonden sinds maandag. Maar we gaan kijken of en zo ja op welke manier wij ondersteuning kunnen bieden. En nu vraagt ze, betrekken wij daar de uitwerking van de motie 'Frisse start' bij. Het antwoord daarop is ja. De tweede brief gaat om A.14. Ik kan in dit overzicht even niet zien van welke fractie, maar dat is de brief 'Provinciaal toezicht huisvesting statushouders door gemeenten'. Het is geen enkelvoudige vraag, maar het zijn er twee. Maar ik zal ze kort beantwoorden voorzitter. Het antwoord is wordt er gepleit... of de vraag is, wordt er gepleit voor de herinvoering van een voorrangsverplichting door corporatie van woningtoewijzing aan vergunninghouders? Het antwoord daarop is 'ja'. En er zijn toch ook burgers met een Nederlands paspoort die al heel lang wachten op een sociale huurwoning? Het antwoord daarop is ook 'ja'. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De brief was van de PVV en de onafhankelijken, zullen we maar zeggen. Dan houd ik nog over brief B.5. B.5, Advies Goede ondersteuning, sterke democratie. En daar ligt de vraag, kan GS aangeven of ze de adviezen onderschrijven en overnemen? Ik weet alleen niet welke gedeputeerde ik nu moet gaan vragen.

Gedeputeerde Kuipers: Het klinkt alsof gedeputeerde Jumelet daar iets over zou kunnen zeggen. Ik niet in elk geval. Misschien zelfs de commissaris. Ik zie de heer Brink ook niet.

Gedeputeerde Jumelet: nee, voorzitter. Ik zit even te kijken. Ik had mij hier niet zodanig op voorbereid dat ik dacht van, nou die is voor mij, maar ik denk dat we daar maar even schriftelijk op terugkomen.

De voorzitter: Dat lijkt me de beste oplossing als college, maar wel zorgen dat hier nog een schriftelijke reactie op komt. Graag ook even een afschrift aan alle Staten, dan hebben we dat ook weer afgehandeld, zullen we maar zeggen.

Gedeputeerde Jumelet: Dan spreken we dat af voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Zo is dat. En mevrouw Dijkers knikte 'ja' na de toelichting van meneer Kuipers op B.3, en dat betekent dat u dat onderwerp niet meer gaat agenderen. Klopt dat?

Mevrouw Dijkers: Oké, dat klopt. Ik had geen geluid aan.

De voorzitter: Goed zo, helemaal goed. Fijn. Nou, dan hebben we daarmee ook de ingekomen stukken volledig behandeld.

11. IPO-, SNN-, EU-aangelegenheden, NRK en verbonden partijen

De voorzitter: Dan ga ik over naar agendapunt 11, IPO, SNN, EU, NRK en verbonden partijen. Ik heb geen aanvraag gekregen voor een woordvoering, maar ja, soms doen zich plotseling dingen voor. Dus ik vraag toch nog even, is er iemand die het woord daarover wil voeren? Dat is niet het geval.

12. Sluiting

De voorzitter: En dan kijk ik op de klok en zie ik nu dat het nu 14.22 uur is. Dat is op zich natuurlijk een prachtige tijd, 14.22 uur. En dan sluit ik bij dezen de vergadering en dank ik jullie allemaal voor de plezierige manier waarop we dit weer hebben kunnen doen vandaag. En een fijne dag nog.